ISSN 2229-547X VIDEHA

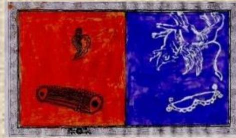


𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓓𑓘𑓓 𑒧 𑒁𑓀𑒏 𑓐𑓑 𑒠𑒱𑒮𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓒𑓐𑓒𑓓 (𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓑𑓖 𑒧𑒰𑒮 𑓑𑓙𑓒 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓘𑓓)

[𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]



𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢: 𑒧𑒰𑒢𑒳𑒭𑒲𑒧𑒱𑒯 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵 ◌𑒰𑒧𑓂



𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯- 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰

𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏: 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩।







Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts , https://keyman.com/

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR
Videha e-Journal: Issue No. 383 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক ৰিদ্যাপতি- *ঠিত্র ৰিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিনী ভাষা জগজ্জননী সীতাযাঃ ভাষা আসীৎ। হনুমন্তঃ উক্তৱান- মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্।

<u>অক্ষৰ খম্ভা (আখৰ খাম্হ)</u>

তিৎখন খেত্তহি কাঞি তস্ব কিত্তিৰনি পসৰেগা। অক্ষৰ খম্ভাৰম্ভ জঙ মঞ্চো ষ্কি ন দেগা। *(কীৰ্তিনতা প্ৰথমঃ পল্লৱঃ পহিন দোহা।)*

মানে আখৰ ৰূপী খাম্হ নিৰ্মাণ ক**ই** ওগপৰ (*গদ্য-পদ্য ৰূপী*) মংঠ জঁ নৌ ৰাঁহ্নন জায তঁ ঐ ত্ৰিভুৱনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নত্তী কেনা পসৰত।

শুক্ল যজুৰ্বেদ (২৬.২)-যথেমাং ৰাচং কন্যাণীমাৱদানি জনেভ্যঃ। ব্ৰহ্মৰাজন্যাভ্যাং শূদ্ৰায চাৰ্যায চ স্বায চাৰণায চ॥হম সভ গোষ্টেকেঁ এ পৱিত্ৰ ৰাণী (ৰেদৱাণী) সুনাৱী। ব্ৰাহ্মণকেঁ, ক্ষত্ৰিযকেঁ, শূদ্ৰকেঁ আ আৰ্যকেঁ; অপন নোককেঁ আ অপৰিচিতকেঁ সেহো (মানে সভকেঁ)। মুদা ঐ ৰেদৱাক্যক ৰিপৰীত মনুস্মৃতি ৰেদৱাণীক অধ্যযন/ শ্ৰৱণকেঁ সমাজক কিছু গোষ্টে নেন নিষেধ কৰ**ই** চাহনক, মুদা স্মৃতি সেহো ৰেদৱাক্যকেঁ প্ৰমাণ মানৈত অছি (শব্দ প্ৰমাণ) তেঁ তকৰ ৰিৰুদ্ধ দেন ও ৰ নিৰ্দেশ স্বযং অমান্য ভ**ই** জাগত অছি।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.
-Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

ʃ

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्ंग शान्ति:

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष Ẇ शान्ति:

अनुक्रम

ऐ अंकमे अछि:-

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्पादकीय

१.२.अंक ३८२ पर टिप्पणी

गद्य

२.१.आशीष अनचिन्हार- की अप्रमाणिक आलोचना एवं इतिहास केर लेखन करै छथि तारानंद वियोगी?

२.२.परमानन्द लाल कर्ण- कातिक मासक माहात्म्य

২.३.নির্মলা কর্ণ- অগ্নিশিখা খেপ ३১

২.৪.সূর্য নাৰাযণ কামত- ভরিতব্য

২.৯.'গণিত ডাযৰী'- সদানন্দ পান/ রিঁহৈন কথা - দ্বর্ঘষ্টনাক পছোৰ/ মৈথিলী লঘুকথা- ৰত্তীস গামাক সৰ্ৰে/ পোথী চৰ্চা- স্লেশন পৰমিষ্ট

২.৬.নন্দবিনাস ৰায- সংস্কাৰ

২.৭.ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- হমৰ সাহিত্যিক যাত্রা

২.৮.ডা. কিশন কাৰীগৰ-মিথিলা মৈথিলী কে নাম পৰ দলনপলী আ চলকপন/ চোৰন্নকৰাঁ গোঁসাঞ (হাস্য কটাক্ষ)

২.৯.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ- লঘুকথা- সমযক চক্র/ সংৱেদনা/ ও সত্তে ৰঁতাহ চ্ছন

২.১০.ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ (ধাৰাৱাহিক)

পদ্য

𑓓.𑓑.𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪-𑒂𑒠𑒱𑒏𑒫𑒱 𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰/ 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒡𑒩𑒞𑒲/ 𑒏𑒣𑒴𑒞!/ 𑒩𑒰𑒧!/ 𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑓀

𑓓.𑓒.𑒪𑒰𑒪𑒠𑒹𑒫 𑒏𑒰𑒧𑒞- 𑒞𑒰𑒪𑒢 𑒒𑒼𑒒

𑓓.𑓓.𑒣𑒫𑒢 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 "𑒑𑒼𑒢𑒾𑒪𑒲"-𑒁𑒑𑒯𑒢 𑒧𑒰𑒮/ 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒙𑒴𑒏𑒪

𑓓.𑓔.𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒧𑒢𑒳'- 𑓔 𑒙𑒰 𑒑𑒖𑒪

𑓓.𑓕.𑒣𑓂𑒩𑒧𑒼𑒠 𑒗𑒰 '𑒑𑒼𑒏𑒳𑒪'- 𑒂𑒅 𑒅𑒒𑒰𑒩 𑒕𑒲 𑒯𑒧/ 𑒣𑒳𑒩𑒢𑒰 𑒣𑒰𑒖𑒲



ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति वनस्पतय: शान्तिर्विश्वे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

ওঁ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ Ẇ শান্তি◌ঃ পৃথ্বী শান্তিৰাপ: শান্তিৰোষধয: শান্তি ৰনস্পতয: শান্তির্ৰিশ্বে দেৰা: শান্তির্ঁৰহ্ম

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:-जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ব্ৰ্ঁহ্মণসঁ প্ৰার্থনা জে দ্যুলোকমে, ঐংতৰিক্ষমে, পৃথ্বীপৰ, জলমে, ঔষধমে, ৰনস্পতিমে, ৰিশ্বমে, সভ দেৰতাগণমে ঐা ব্ৰ্ঁহ্মমে শাংতি হুঅয।

ওঁ-ব্ৰ্ঁহ্মণ, দ্যৌ-সূর্য-তৰেগণ, ঐংতৰিক্ষ- পৃথ্বী ঐা দ্যূলোকক ৰীচ, ঐাপ:-জল, ৰিশ্বেদেৰা- সভ দেৰতা, ব্ৰ্ঁহ্ম- সর্জক।

ƒ

ॐ, स॒हस्रं॑शीर्षा॒ पुरुं॑षः। स॒ह॒स्रा॒क्षः स॒हस्रं॑पात्।

ওঁ, স↓ হস্রা↑ শীর্ষা↓ পুরু↑ ষঃ। স↓ হ↓ স্রা↓ ক্ষঃ স↓ হস্রা↑ পাৎ।

स भूमिं ग्वंग वि॒श्वतों वृ॒त्वा। अत्यंतिष्ठद् दशाङ्गु॒लम्॥

স ভূমিং↑ Ẇ রি↓ শ্বতো↑ বৃ↓ ত্বা। ত্ব্যা↑ তিষ্ঠদ্ দশাঙ্গু↓ লম্॥

हजार माथ, हजार आँखि, हजार पएर संग विश्वकेँ आच्छादित केने अछि, दस आंगुरक गनतीक वशमे नै अछि ओ।

ॐ सहस्त्रशीर्षा पुरुषः सहस्त्राक्षः
सहस्त्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

पद्भ्यागँ् शूद्रो अंजायत॥

প↓ ড্যাগ্ঁ↑ শূ↓ দ্রো খ্য↑ জাযত॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल॥

पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्राँत्।

প↓ ড্যাং ভূমি↓ র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑ ↑ ৎ।

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

❀ (White Florette- innocence and purity)

☸ (Wheel of Dharma)

卐 (Swastik)

Ẇ (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

꣼ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम সিদ্ধিৰস্তু, সিদ্ধম Devanagari Anji)

৽ (Bengali Anji, Siddham)

𑓆 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

𑓆

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুর- নূতন অংক সম্পাদকীয

১.২.অংক ३৮২ পর টিপ্পণী

১.১.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয়

দোহা/ ৰোনা/ কুণ্ডনিয়া/ *ছন্দ বিচাৰ*

দোহা

দোহা মাত্রিক ছন্দ অছি। দোহামে দূ পাঁতী আ চাৰি চৰণ হোগত অছি। পহিন চৰণমে ১৩,দোসৰ চৰণমে ১১,তেসৰ চৰণমে ১৩আ চাৰিম চৰণমে ১১ মাত্রা হোগত অছি। পহিন আ তেসৰ চৰণক আৰম্ভ জগণসঁ (*জগণ* U। U) নৈ হএত আ দোসৰ আ চাৰিম চৰণ অন্ত হএত দীর্ঘ-হ্রস্বসঁ।

ৰোনা

ৰোনা সেহো মাত্রিক ছন্দ অছি। ৰোনামে চাৰি পাঁতী আ আঠ চৰণ হোগত অছি। পহিন চৰণমে ১১, দোসৰ চৰণমে ১৩, তেসৰ চৰণমে ১১ আ চাৰিম চৰণমে ১৩ মাত্রা, পাঁচম চৰণমে ১, ছঅম চৰণমে ১৩ মাত্রা হোগত অছি। সভ পাঁতীক পহিন চৰণক অন্তমে দীর্ঘ-হ্রস্ব, বা হ্রস্ব-হ্রস্ব-হ্রস্ হোগত অছি। সভ পাঁতীক দোসৰ চৰণক অন্তমে চাৰিটা হ্রস্ব, বা দূটা দীর্ঘ, বা দীর্ঘ-হ্রস্ব-হ্রস ৰ (*ভগণ* । U U), বা হ্রস্ব-হ্রস্ব-দীর্ঘ (*সগণ* U U ।) হোগত অছি। ৰোনাক প্রাৰম্ভ হ্রস্ব-দীর্ঘ-হ্রস্বসঁ নৈ কৰু।

কুণ্ডনিয়া

দোহা আ ৰোনাক **ফগুনী** (মিশ্রণ) ভেন **ফগুনিযা।** দো ा নিখ দিযৌ, ফেৰ দোহাক অন্তিম চৰণকেঁ (১১ মাত্রা ৰঁনা) ৰোনাক পহিন চৰণ ৰঁনা দিযৌ (পুনৰাবৃত্তি) আ ফেৰ ৰোনা জোড়ূ। খান ডা ধ্যান ৰাখূ জে দোহাক পহিন চৰণক পহিন শৰ্দ্দ আ ৰোনাক অন্তিম চৰণক অন্তিম শৰ্দ্দ এক্কে ৰহএ। **ফগুনিযাক পহিন শৰ্দ্দ আ অন্ত ম শৰ্দ্দ এক্কে হোগএ। ফগুনিযাক চাৰিম আ পাঁচম চৰণ মেহো এক্ক** হোগএ।

ছন্দ রিচাৰ

সাহিত্যক দূ রিধা অছি *গদ্য* আ *পদ্য*।ছন্দোৰঁদ্ধ ৰচনা *পদ্য* কহ ৈত অছি-অন্যথা ও *গদ্য* থীক। ছন্দ মানে ভেন-এহন ৰচনা জে আনন্দ প্ৰদান কৰএ।

ছন্দ দূ প্ৰকাৰক অছি।মাত্রিক আ রার্ণিক।

মাত্রিক গণনা

মৌথিনীক উচ্চাৰণ নির্দেশ আ হ্রস্ব-দীর্ঘ রিচাৰপৰ আউ।

শাস্ত্রমে প্ৰযুক্ত 'গুৰু' আ 'নঘু' চিন্দক পৰিচয প্ৰাপ্ত কৰূ।

তেৰহ টা স্বৰ রর্ণমে অ,ঙা,উ,ঋ,ন - হ্রস্ব আৰ আ,ঙী,ঊ,ঋ,এ.ঐ,ও,ঔ- দীর্ঘ স্বৰ অছি।

এ স্বৰ ৰর্ণ জখন ৰ্যংজন ৰর্ণক সঁগ জুড়ি জাগত থছি তঁ ওকৰাসঁ 'সংযুক্তাক্ষৰ' ৰনৈত থছি।

ক্+থ= ক,

ক্+থা=কা ।

এক স্বৰ মাত্রা থাকি এক সংযুক্তাক্ষৰকেঁ এক 'থক্ ৰ' কহল জাগত থছি। কোনো ৰ্যংজন মাত্রকেঁ থক্ষৰ নহি মানল জাগত থছি- জেনা 'থৰাক্' শব্দমে দূ টা থক্ষৰ থছি, থ, ৰা ।

১. সভটা হ্রস্ব স্বৰ থা হ্রস্ব যুক্ত সংযুক্তাক্ষৰ 'লঘু' মানল জাগত থছি। একৰা উপৰ U লিখি একৰ সংকেত দেল জাগত থছি।

২. সভটা দীর্ঘ স্বৰ থাৰ দীর্ঘ স্বৰ যুক্ত সংযুক্তাক্ষৰ 'গুৰু' মানল জাগত থছি, থা একৰ সংকেত থছি, উপৰমে একটা ছোট -।

३. থনুস্বাৰ কিঁৰা ৰিসর্গযুক্ত সভ থক্ষৰ গুৰু মানল জাগত থ ি।

৪. কোনো অক্ষৰক বাঁদ সংযুক্তাক্ষৰ কিংবা ব্যংজন মাত্ৰ ৰহ ◌াসঁ ওহি অক্ষৰকেঁ গুৰু মানল জাইত অছি। জেনা- অচ্, সত্য। এহিমে অ আ স দুনূ গুৰু অছি।

জেনা কহল গেল অছি জে অনুস্বাৰ আ বিসৰ্গযুক্ত ভেলাসঁ দীৰ্ঘ হোএত তহিনা আৰঁ কহল জা ৰহল অছি জে চন্দ্ৰবিঁন্দু আ হ্ৰস্বক মেল হ্ৰস্ব হোএত।

মানে চন্দ্ৰবিঁন্দু+হ্ৰস্ব স্বৰ= এক মাত্ৰা

সংযুক্তাক্ষৰ: এতএ মাত্ৰা গানল জাএত এহি তৰহেঁ:-

ক্তি= ক্ + ত + ই = ০+০+১= ১

ক্তী= ক্ + ত + ঈ = ০+০+২= ২

ক্ষ= ক্ + ষ= ০+১

ত্ৰ= ত + ৰ= ০+১

জ্ঞ= জ্ + ঞ= ০+১

শ্ৰ= শ্ + ৰ= ০+১

স্ৰ= স্ +ৰ= ০+১

শৃ =শ্(+ক্ষৃ= ০+১

হ্ব= ৬ +র= ০+১

ত্ত্র= ৬ + ৬ + র= ০ + ০ + ১

হ্রস্ব + ই = ১ + ০

অ বা দীর্ঘক বাঁদ রিঁকাৰীক প্রযোগ নহি হোএত অছি জেনা দিঅই আই ওই (দোষপূর্ণ প্রযোগ)। হঁ ব্যংজন+অ গণিতাক্ ৰক বাঁদ রিঁকাৰী দই সকৈ ছী।

হ্রস্ব + চন্দ্রবিঁন্দু= ১+০

দীর্ঘ+ চন্দ্রবিঁন্দু= ২+০

জেনা হঁসন= ১+১+১

সাঁস= ২+১

রিঁকাৰী আ চন্দ্রবিঁন্দুক গণনা শূন্য হোএত।

জা কই = ২+১

ক্ =০

ক= ক্ +অ= ০+১

কিএক তঁ ক কেঁ ক্ পঢ়বাঁক প্রবৃত্তি মৈথিলীমে আবিঁ গেল ◌ঁ রিঁকাৰী দেবাঁক আবশ্যকতা পড়ল, দীর্ঘ স্বরমে এহন আবশ্যকতা নহি অছি।

U- হ্ৰস্বক চেন্হ

I- দীৰ্ঘক চেন্হ

এক দীৰ্ঘ I =দূটা হ্ৰস্ব U

ৰাৰ্ণিক গণনা

সংযুক্তাক্ষৰকেঁ এক গানূ অা হলন্তক/ ৰিঁকাৰীক/ ওকাৰ আকাৰ আদিক গণনা নহি কৰূ। ৰাৰ্ণিক ছন্দক পৰিচয় নিঅ। এহিমে অক্ষৰ গণনা মাত্ৰ হোওত অছি। হলংতযুক্ত অক্ষৰকেঁ নহি গানন জাওত অছি। একাৰ ঙকাৰ ওত্যাদি যুক্ত অক্ষৰকেঁ ওহিনা এক গানন জাওত অছি জেনা সংযুক্তাক্ষৰকেঁ। সংগহি সঁ হ কেঁ সেহো এক গানন জাওত অছি।দ্বিমানক কোনো অক্ষৰ নহি হোওছ।মুখ্য তীনটা ৰিঁন্দু যাদি ৰাখূ-

1.হলংতযুক্ত অক্ষৰ-0

2.সংযুক্ত অক্ষৰ-1

3.অক্ষৰ অ যঁ হ -1 প্রত্যেক।

আৰ্ পহিল উদাহৰণ দেখূ

এ অৰদৰাক মেঘ নহি মানত ৰহত ৰ্ৰয়ি কে=1+5+2+2+3+3+3+1=20 মাত্রা

আৰ্ দোসৰ উদাহৰণ দেখূ

পশ্চাৎ=2 মাত্রা

আৰ্ তেসৰ উদাহৰণ দেখূ

আৰ্=2 মাত্রা

আৰ্ চাৰিম উদাহৰণ দেখূ

স্ক্রিপ্ট=2 মাত্রা

মুখ্য বৈদিক ছন্দ সাত অছি-গায়ত্রী,উষ্ণিক্ ,অনুষ্টুপ্ ,বৃহতী,পঙ্ক্তি,ত্রিষ্টুপ্ আ জগতী। শেষ ওকৰ ভেদ অছি অতিছন্দ

ঋা রিচ্ছন্দ। চ্ছন্দকেঁ ঋক্ষৰযঁ ঠিন্থন জাগত ঋচ্ছি। যদি ঋক্ষৰ পূৰা নহি ভেনতঁ এক ঋাকি দূ ঋক্ষৰ প্রত্যেক পাদমে ঢ়া নেন জাগত ঋচ্ছি।য ঋা

র কেৰ সঁযুক্তাক্ষৰকেঁ ক্রমশঃ ঙ ঋা ড নগা কয ঋনগ কেন জাগত ঋচ্ছি।জেনা-

রৰেণ্যম্=রৰেণিযম্

স্বঃ= স্বরঃ

গুণ ঋা বৃদ্ধিকেঁ ঋনগ কযকেঁ সেহো ঋক্ষৰ পূৰ কয সকৈত চ্চী।

এ= ঋ + ঙ

ও= ঋ + ড

ঐ= ঋ/ঋা + এ

ঔ= ঋ/ঋা + ও

সৰন রার্ণিক চ্ছন্দমে হ্রস্ব ঋা দীর্ঘক রিচাৰ নৈ ৰাখন জাগএ। স্বদা রার্ণিক চ্ছন্দমে হ্রস্ব ঋা দীর্ঘক রিচাৰ ৰাখন জা সকৈ ঋচ্ছি, কাৰণ রৈদিক রর্ণবৃত্তমে রাঁদমে রার্ণিক চ্ছন্দমে ঞ্র রিচাৰ শ্বৰু ভ**ই** গেন চ্ছন:- জেনা

তকৈত ৰহৈত ছী ঐ মেঘ দিস

তকৈত (হ্রস্ব+দীর্ঘ+দীর্ঘ)- রর্ণক সঁখ্যা-তীন

ৰহৈত (হ্রস্ব+দীর্ঘ+হ্রস্ব)- রর্ণক সঁখ্যা-তীন

ছী (দীর্ঘ) রর্ণক সঁখ্যা-এক

ঐ (দীর্ঘ) রর্ণক সঁখ্যা-এক

মেঘ (দীর্ঘ+হ্রস্ব) রর্ণক সঁখ্যা-দূ

দিস (হ্রস্ব+হ্রস্ব) রর্ণক সঁখ্যা-দূ

মাত্রিক ছন্দমে দ্বিকল, ত্রিকল, চত্তুষ্কল, পঞ্চকল আ ষট্কল অন্তর্গত এক রর্ণ (একটা দীর্ঘ) সঁ ছহ রর্ণ (ছহটা হ্রস্ব) ধৰি ভ**ই** সকৈএ।

দ্বিকলমে- কুল মাত্রা দূ হএত, সে একটা দীর্ঘ রা দূ ো হ্রস্ব হএত।

ত্রিকলমে কুল মাত্রা তীন হএত- হ্রস্ব+দীর্ঘ, দীর্ঘ+হ্রস্ব আ হ্রস্ব+হ্রস্ব+হ্রস্ব; ঐ তীন ক্রমমে।

চত্তুষ্কলমে কুল মাত্রা চাৰি; পঞ্চকলমে পাঁচ; ষট্কলমে ছহ মাত্রা হএত।

রার্ণিক ছন্দ তীন-তীন রর্ণক আঠ প্রকাৰক হোগত অছি জে "যমাতাৰাজসনগম্" সূত্রসঁ মোন ৰাখি সকৈ ছী।

আৰ্ঁ কতেক পাদ আ কতই যতি,অন্ত্যানুপ্রাস দেৰ্াক অছি; কোন তৰহেঁ ক্রম ৰ্নেৰ্াক অছি যে অহাঁ স্বযং ৰার্ণিক/ মাত্রিক আধাৰপৰ কই সকৈ ছী, আ ৰিৰিধতা আনি সকৈ ছী।

ৰর্ণ ছন্দমে তীন-তীন অক্ষৰক সমূহকেঁ এক গণ কহল জাগত অছি। এ আঠ টা অছি-

যগণ U||

ৰগণ |U|

তগণ || U

ভগণ | U U

জগণ U| U

সগণ U U |

মগণ |||

নগণ U U U

এহি আঠক অতিৰিক্ত দূটা আৰ গণ অছি- গ / ন

গ- গণ একল দীর্ঘ |

ন- গণ একল হ্রস্ব U

এক সূত্র- আঠো গণকেঁ মোন ৰখবাঁ নেন:-

যমাতাৰাজভানসনগম্

আৰ এহি সূত্রকেঁ তোড়ু-

যমাতা UII = *যগণ*

মাতাৰা III = *মগণ*

তাৰাজ II U = *তগণ*

ৰাজভা IUI = *ৰগণ*

জভান UI U = *জগণ*

ভানস I U U = *ভগণ*

নসন U U U = *নগণ*

সনগম্ U U I = *সগণ*

অপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

১.২.অংক ३৮২ পৰ টিপ্পণী

প্ৰেমকান্ত চৌধৰী

রিশেষাঁক আদৰণীয গজেঁদ্র ৰাঁবূ নমস্কাৰ। সাগৰ জী পৰ রিদেহক কে নেন হার্দিক স্বাগত ৰঁধাঙ্র আ আভাৰ সঁগ প্রশংসনীয কাজ।

সাকেত ঠাকুৰ

আদৰণীয'সাগৰ জী' সঁ সঁৰঁধিত সৰঁ নেখ অখনে পঢ়নোঁ,নীক নাগন, ৰাঁৰে মে অনেগ আদৰণীয কে-অনেগ নেখকক নজৰিযে অনেগ-অনেগ যথা ৰ্যক্তিগত, সাহিত্যিক,সমাজিক দৃষ্টি সঁ অৱগত ভেনৌঁ হিনকৰ মিথিনা মৈথিন ক' প্রতি সক্রিযতা সঁ রিস্তাৰ স' পৰিচিত ভেনৌঁ...রিদেহ পত্রিকাক সঁপাদক সমূহ কে আভাৰ।

উদয চন্দ্র ঝা 'রিনোদ'

ঐ কাজক অসীম আৱশ্যকতা ছন। এখন ধৰিক তমাম রিশেষাঁক খানী স্থানক পূর্তি কযনক অছি। সাগৰ জী ৰৰ্তনী সঁ ন ৰপেক্ষ জতৰাঁ সক্রিযতাক সঁগ মৈথিনী মে কাজ কৰৈত ছথি তকৰ নোটিস নেন জাযৰঁ আৱশ্যক ছন।

অপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.গদ্য

২.১.আশীষ অনচিন্হাৰ- কী অপ্রমাণিক আলোচনা এবং ওতিহাস কেৰ লেখন কৰৈ ছথি তাৰানংদ রিযোগী?

২.২.পৰমানন্দ লাল কর্ণ- কাতিক মাসক মাহাত্ম্য

২.৩.নির্মলা কর্ণ- অগ্নিশিখা খেপ ৩১

২.৪.সূর্য নাৰাযণ কামত- ভরিতব্য

২.৯.'গণিত ডাযৰী'- সদানন্দ পাল/ রিঁহৈন কথা - দুর্ঘটনাক পছোৰ/ মৈথিলী লঘুকথা- ৰঁত্তীস গামাক সর্বে/ পোথী ঠা- স্লেশন পৰমিষ্ট

২.৬.নন্দরিনাস ৰায- সংস্কাৰ

২.৭.ৰরীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- হমৰ সাহিত্যিক যাত্রা

২.৮.ডা০. কিশন কাৰীগৰ-মিথিলা মৈথিলী কে নাম পৰ দললপলী আ ঠলকপল/ চোৰন্মকরাঁ গোঁসাও (হাস্য কটাক্ষ)

২.৯.কুমাৰ মলোজ কশ্যপ- লঘুকথা- সমযক চক্র/ সংরেদন��/ ও সত্তে রঁতাহ ছল

২.১০.ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ (ধাৰারাহিক)

২.১.আশীষ অনচিন্হাৰ- কী অপ্রমাণিক আলোচনা এবং ঐতিহাস কেৰ লেখন কৰৈ ছথি তাৰানংদ বিয়োগী?



আশীষ অনচিন্হাৰ, সংপর্ক-8876162759

কী অপ্রমাণিক আলোচনা এবং ঐতিহাস কেৰ লেখন কৰৈ ছথি তাৰানংদ বিয়োগী?

1

এহি আলেখকেঁ চাৰি ভাগমে বাঁটল গেল অছি, পহিল- মৈথিলী মুখ্যধাৰাক আলোচনা এবং ঐতিহাস কেৰ বিসংগতি, দোসৰ- তাৰানংদ বিয়োগীজীক লিখল "মৈথিলী কবিতাক হজাৰ বৰ্ষ"ক ভূমিকামে বিনা কোনো প্রমাণক কথল আ তক হমৰা দ্বাৰা প্রমাণ সহিত খংডন, তেসৰ- প্রাচীন মৈথিলী পদ্যমে

ছন্দ নির্ধাৰণমে আএন সুৱিধা-অসুৱিধা এৱং ছন্দপৰ ন-আন রিদ্বানক রিচাৰ, আ চাৰিম- তাৰানংদ রিযোগীজীক প্ৱৰান নেখনমে অপ্রমাণিক কথনক সূচী, উপসংহাৰ ও হমৰ অপন নিধ্কর্ষ। রিযোগীজীক কথন কেৰ খংডন কৰৰাঁক নেন হম জে উদাহৰণ দেৰ্ঁ সে নরসঁ প্ৱৰান ক্রমমে দেৰ্ঁ। মনে রিযোগীজীক দেন অরধ সঁ তুৰংত পহিনেক অরধি হম দেৰ্ঁ আ তকৰ রাঁদ ওহিসঁ প্ৱৰান উদাহৰণ সভ দৈত চনি জাএৰ্ঁ হম। হম উদাহৰণ প্ৱৰানসঁ নর ক্রমমে সেহো দ২ সকৈত ছনহ্নি (মনে সভসঁ প্ৱৰান তথ্য পহিনে) মুদা তাহিসঁ পাঠকক উত্সুকতা খত্মে ভ২ জেতনি আ উদাহৰণক সংখ্যা সেহো কম হেতৈ তঁগ হম নরসঁ প্ৱৰান রঁনা ক্রম চুননহ্নি। মুদা সংত করি সভহক উদাহৰণ সভসঁ পহিনে দেন গেন অছি চাহে ও কোনো সমযক কিএক নে হোথি। এহো রাঁত পাঠক নগ পহ্নঁচনি জে যথাসংভর হম কম উদাহৰণ দেৰাঁক প্রযাস কেনহ্নি অছি। রেঁসী উদাহৰণ দেৰ্ঁ তখনে সংভর জখন হম এহি রিষযপৰ অনগ পোথী নীখৰ্ঁ। এহো সূচনা দেৰ্ঁ উচিত জে ছন্দক নাম হম জাতি আধাৰিত নিখনহ্নি অছি। এক জাত ক ছন্দ কেৰ রঁহ্নত ৰাস উপভাগ সেহো সংভর চৈ। জেনা রিপ্ৱনা ছন্দমে যতি কেৰ স্থান পৰিরর্তনম মাত্রসঁ ওকৰ উপভাগক নামাকৰণ ভ২ জাগত চৈ। যতি-গতি কেৰ রিচাৰ কৰৈত হৰেক ভাগ-উপভাগক চর্চা অনগ পোথীমে সংভর হএত। একটা মহত্ত্বপূর্ণ সূচনা হম অহীঁচাম হম দ২ দী জে উদাহৰণ সভমে হম রিদ্যাপতি গীতক ছন্দক রর্ণন নহি কেনে ছী আ তকৰ কাৰণ অহী আনেখমে এক চাম পাঠককেঁ পঢ়ৰাঁক নেন ভেটিঁ জেতনি। জেনা কি শীর্ষকসঁ স্পধ্ষ্ট হোগত অছি জে হম তাৰানংদ

𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 / 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒣𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒂𑒋𑒪 𑒕𑒲 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒯𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒏𑒹𑒩 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 / 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 / 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 / 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒲𑒨 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒱𑒮𑓀𑒑𑒞𑒱𑒣𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒩𑒥 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒃𑒋𑒯 𑒫𑒱𑒮𑓀𑒑𑒞𑒱 𑒮𑒦 𑒍𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙𑒞𑒰 𑒕𑒻-

1) 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝-𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒥, 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒞𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒥- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒏 / 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒞𑒩𑓂𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝 𑒢𑒻 𑒠𑒃 𑒣𑒰𑒩𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒹 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒩𑒔𑒢𑒰, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒡𑒰, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 / 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 / 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 / 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒲𑒨 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒢𑒹 𑒯 । 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒩𑓂𑒐𑒮𑒿 𑒯𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒡𑒰𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒏 𑒄 𑒥𑒹𑒩-𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒑𑒖𑒪𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒩 (𑒑𑒖𑒪𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒕𑓀𑒠) 𑒋𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒦𑒰𑒫 𑒏𑒧𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒑𑒖𑒪𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝 𑒞𑒃 𑒕𑒢𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒦𑒰𑒫 𑒢𑒯𑒱....𑒂𑒠𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞 𑒪𑒹𑒪 𑒍 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒋𑒯𑒢 𑒬𑒹𑒩 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱, 𑒂 𑒠𑒻𑒞𑒼 𑒢𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒂𑒢𑒼 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒴𑒗𑒴। 𑒂 𑒮𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏 𑒕𑒻 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒼 𑒥𑒴𑒗𑒪 𑒕𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢𑒹 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒠𑒹𑒥𑒻 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒑𑒪𑒞𑒲 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒰 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒁𑒯𑒲 𑒥𑒱𑒿𑒠𑒳𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒥𑒱𑒿𑒠𑒳 𑒁𑒕𑒱- 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒲 𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒏𑒹 𑒅𑒠𑓂𑒡𑒵𑒞 𑒢𑒻 𑒏𑒩𑒥, 𑒞𑒳𑒪𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒥। 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒞𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒄 𑒁𑒢𑒱𑒫𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒞𑒾𑒩𑒣𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒏 / 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿। 𑒞𑒃 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒏 / 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏 𑒄 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒪𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒁𑒕𑒱

তকৰ কাৰণ নিষ্ঠা দোসৰ ৱিঁদ্বমে ভেষ্টত।

2) অপন পূৰ্ৱাগ্ৰহকেঁ, অপন কমজোৰীকেঁ, পূৰা ম্যাহ ত্য, পূৰা ৱিধাপৰ থোপি দেৱ্- জেনা নোক অপন ৱঁঠাক মুঁদৰ নাম ৰাখৈ ছৈ তেনাহিতে মৌথিনীক মঠাধীশ মভ অপন কিছু ভত্তক নাম আনোচক / গতিহাসকাৰ ৰাখৈ ছৈ মুদা মৌথিনীক ৱিৰনে আনোচক / গতিহাসকাৰ মাহিত্যিক ৱিধামে পাৰংগত হোগত ছথি। গ্ৰ কথিত আনোচক / গতিহাসকাৰ মভ জ্ঞানক অভাৱমে গ্ৰ মানি নৈ ছথি জে জঁ হমৰা নগ কোনো জ্ঞান নৈ অছি অথৱা হমৰাসঁ কোনো কাজ নৈ ভ২ মকন তঁ ও জ্ঞান, ও কাজ নে মৌথিনীক ভূতকানমে ৰহন হেতৈ, নে ৱৰ্তমান কানমে ছৈ আ নে ভৱিষ্যমে হেতৈ। অপন পূৰ্ৱাগ্ৰহকেঁ, অপন কমজোৰী ◌ঁ থোপৰ্ৱাক চক্কৰমে ৰঁদত ৱেঁৰ গ্ৰ কথিত আনোচক / গতিহাসকাৰ মভ অপন নিধ্বৰ্ষ পহিনে ৰঁনা নৈ ছথি তকৰ ৰ্ৱাদ আনোচনা / গতিহাস / মমীক্ষা / পাঠকীয নীখৈ ছথি। মংগহ পূৰ্ৱাগ্ৰহকেঁ, অপন কমজোৰীক কাৰণে ও আনোচক / গতিহাসকাৰ "পৌৰাণিক আনোচনা / গতিহাস / মমীক্ষা / পাঠকীয নিখৰ্ৱা নেন ৰ্ৱাধ্য ভ২ জাগত ছথি। আৰ্ৱ গ্ৰ পৌৰাণিক আনোচনা / গতিহাস / মমীক্ষা / পাঠকীয কী ভেনৈ মে নিষ্ঠাক তেমৰ ৱিঁদ্বমঁ জানূ।

3) পৌৰাণিক আনোচনা / গতিহাস / মমীক্ষা / পাঠকীয নীখৰ্- পৌৰাণিক শৰ্হ্মঁ গ্ৰ নহি ৰ্ৱুমূ জে

আলোচনা / গতিহাস / সমীক্ষা / পাঠকীয় দেরী-দেরতাসঁ সংবঁধিত ভেলে পৌৰাণিক ভেল। পৌৰাণিক আলোচনা / গতিহাস / সমীক্ষা / পাঠকীয় মানে "মঁঠ-সাপেক্ষ" ভেনাগ, মনে তোৰা নগ তোৰা মন মোৰা নগ মোৰা মন। গএহ কাৰণ ছৈ জে পাঠক ৰেঁৰ-ৰেঁৰ কহৈ ছথি জে মৈথিলীমে গদগদী আলোচনা ছৈ। আ অহী কাৰণসঁ মৈথিলী আলোচনা / গতিহাসমে সার্থক নিধ্কর্ষ কেৰ ঘোৰ অভাৰ ভেষ্টৈত। আ এহি পৌৰাণিক আলোচনা কেৰ ৰ্ঁমত ৰাস ৰঁঠা ছৈ জাহিমেসঁ এক ৰঁঠাক নাম "গোধিয়াঁৰাদ" ছৈ। গোধিয়াঁৰাদী আলোচনামে পহিল ভাৰ ৰহৈত ছৈ- জে হমৰ পক্ষমে ছথি হম তিনকেপৰ লিখৰ আ মনক গলতীকেঁ ঝাঁপি কই লিখৰ। আ অহী কাৰণসঁ হিনক লিখল আলোচনা গতিহাস কেৰ ভাষা অৰ্বুঁম ভই জাগত অছি জকৰ রিরৰণ নিঠাক চাৰিম রিঁদুসঁ জানূ।

4) গোল-মঠোল ভাষাক প্রযোগ কৰৰ- দেখল জাগএ জে আলোচক আলোচনামে কোনো দোষ রা কোনো গলত প্ররৃতি লীখৈ ছথি তখন ও "অন্য পুৰুষ" ৰঁলা ভাষামে আলোচনা লিখৈ ছথি মনে ৰাঁতকেঁ এতেক ঘুমা-ফিৰা কই জগসঁ এ পতা নৈ চলৈ জে কিনকৰ দোষক রিরৰণ ছৈ। এ খৰাপ লক্ষণ। এহন ভাষামে আলোচনা কৰএ ৰঁলা যা তঁ সাহসী নৈ ছথি যা কোনো লোভ-লাভসঁ গ্রস্ত ছথি তঁগ খুলি কই নাম সহিত নৈ লীখি পাৰৈঁ ছথি। হমৰা হিসাবেঁ এ গলত পৰংপৰা অছি। জঁ কোনো ৰচনামে দোষ ছৈ তঁ ৰচনাকাৰক নাম সহিত ওগপৰ ৰঁহস হেৰাঁক চাহী। জঁ নৈ তখন আলোচনা-সমীক্ষা লিখৰেঁ নৈ কৰূ। আজুক ৰচনা তঁ অপন কথ্যমে সপাষ্ট ভেল জাগএ মুদা আলোচনা ঘুমাৰদাৰ। জখন

ৰচনাক ভাষাকেঁ ঘুমাদাৰৰ হেৰোঁক চাহী শ্বা শ্বালোচনাক ভাষা ঃপাষ্ট। কোনো শ্বালোচক গোল-মঠোল ভাষাক কিএক প্ৰযোগ কৰৈত ছথি সে নিঠাক ৰিঁদ্বসঁ জান্।

5) শ্বালোচনা ওতিহাসমে নিম্ন্ষ্ট-নিম্ন্ষ্ট (সূঠী-সূঠী) কেৰ খেন খেনৰঁ- মঠাধীশ পৰংপৰাক শ্বালোচক / ওতিহাসকাৰ জিনকাসঁ শ্বসহমতি ছনি ৰহৈ ছনি তকৰ নাম কাষ্টি শ্বপন সুৰিধাজনক নাম ঃভ দৈ ছথি। মঠাধীশ পৰংপৰাক কোনো শ্বালোচনা, কোনো ওতিহাস মে দেন সূঠী-নিম্ন্ষ্ট হাথমে নিশ্ব ও শ্বপূৰ্ণ এৱং পূৰ্বাগ্ৰহসঁ ভৰন ভেষ্টত। এহন-এহন শ্বালোচক / ওতিহাসকাৰ ঃভহক মোনমে ধাৰণা ৰহৈত ছনি জে জঁ হুম নাম নৈ নেৰেঁ তঽ কিযো ওকৰা ৰাঁৰেমে ৰুঁঝৰেঁ নৈ কৰতৈ। ওকৰ নাম ওতিহাসেসঁ কষ্টি জেতৈ.... শ্বাদি। সুদা ঞ কহাঁ ঃংভৱ ছৈ? শ্বও সূঠী ঃভকেঁ জস্ষ্টীফাও কৰৰাঁক ঠক্কৰমে ও ঃভ গোল-মঠোল ভাষাক প্ যোগ কৰৈ ছথি। দোসৰ কাৰণ জে জখন কোনো শ্বালোচক / ওতিহাসকাৰ পহিনে নিধ্কৰ্ষ ৰঁনা কঽ শ্বালোচনা / ওতিহাস / ঃমীক্ষা / পাঠকীয নীখৈ তকৰো জস্ষ্টীফাও কৰৰাঁক ঠক্কৰমে শ্বৰুঁঝ ভাষাক প্ৰযোগ কৰৈ ছথি। জখন এহনে শ্বালোচক / ওতিহাসকাৰ ঃভহক গনত তথ্যকেঁ ঙজাগৰ কএন জাওত ছৈ তখন, হিনকৰ গনত তথ্য কেৰ ঃংজ্ঞান নৈত কিযো নিখৈত শ্বছি তঽ ন্দনকা ঞ ভাৰ ৰহৈত ছনি জে হুম নমহৰ হুম একৰা নোষ্টিসে নৈ নেৰেঁ। শ্বাৰঁ ঞ নোষ্টিস নেনাও কী ভেন তকৰ ৰিৰৰণ নিঠাক ৰিঁদ্বমে ভেষ্ট ।

6) গপ্পোৰ কৰৱঁ / নোষ্টিম নৈ নেৱঁ- জখন কোনো গনত তথ্য ৰঁনা আনোচনা / ওতিহাস / সমীক্ষা / পাঠকীয় কেৰ আনোচনা হোগত ছৈ তখন ওকৰ মূন নেখক, ওকৰ সমর্থক গৰঁদী মাৰি দৈত ছথি, আ কহৈ ছথি জে এহন ৰাঁত সভকেঁ গপ্পো কৰ্ৰূ। আ তকৰ এক মাত্র কাৰণ ৰহৈত ছৈ জে ঌনকা নগ ৰা ঌনক সমর্থক নগ তর্ক নহি ৰহৈত ছনি। ঌনকা ৰূঁঝন ৰহৈত ছনি জে ৰিঁনা তর্কক গেনে ফেৰ খতৰা ভ**ই** সকৈএ তঁগ ভপসঁ চূপ ভনা। জগ সমাজমে নৰ-নৰ নোক আপ্ত ৰাক্য ৰঁনেনাহ আছি "গপ্পোৰম পৰম্ সুখম্" ঠীক ওহী সমাজমে ৰঁঌত পহি ৌসঁ আপ্ত ছৈ জে- "মৌনং স্বীকৃতি: নক্ষণম্"। নোক-ৰেদ দূনূ পাৰমে মৌনং স্বীকৃতি: নক্ষণম্ ৰেঁসী মানন জাগত ছৈ। তঁগ জে কিয়ো ঞ মানি ৰৈঁসন ছথি জে গৰঁদী মাৰৰঁ, গপ্পোৰ কৰৰঁ ৰূঁধিযাৰী ৌ ৰস্তুতঃ ৰূঁধিযাৰী নৈ ৰঁন্কি ঌনকা নগ তর্কক অভাৰ ৰহৈত ছনি, তঁগ চূপ ৰহৈত ছথি। এহিসঁ অনগ কদাচিৎ জঁ কোনো কথিত আনোচক / ওতিহাসকাৰ নোষ্টিম নৈতো ছথি ত**ই** ভিক্টিম কাৰ্ড খেনা ক**ই**। ঞ ভিক্টিম কাৰ্ড কী থিক তকৰ ৰিৰৰণ নিচাক ৰিঁদুমে দেন গেন আছি।

7) ভিক্টিম কাৰ্ড খেনৰঁ- জখন মঠাধীশী পৰংপৰাক আনোচক / ওতিহাসকাৰ কেৰ আনোচনা হোগত ছনি, ঌনকৰ গনতীকেঁ সাৰ্ৱজনিক কএন জাগত ছনি তখন ও সভ ভিক্টিম কাৰ্ড খেনাগত ছথি আ অপন সমর্থকক সহানুভূতি ন ৰাঁক প্রযাস কৰৈত ছথি। ভিক্টিম কাৰ্ড ৰঁঌত প্রকাৰক হোগত ছৈ মুদা তাহিমে সভসঁ ৰেঁসী চনন ছৈ, 'ওহন আনোচনা জাহিম কিনকো গনতী পকড়াএন হোগন' তাহি আনোচনাকেঁ গাৰি কহি

দের্ঁ ঋা জে গনতী পকড়নে ছনি তিনকা র্ঁাৰেমে ও্র প্রচাৰ করর্ঁ জে ঋম্বক গাৰি পঢ়ৈত ছৈ। ম্বদা মভম্ঁ র্ঁৈমী মজা ঋগ র্ঁাতমে ভেষ্টত জে রএহ ভিক্‌ষ্টিম কার্ড খেনই র্ঁনা, রএহ ঋালোচন কেঁ গাৰি কহই র্ঁনা মঠাধীশী পৰংপৰাক ঋালোচক / গতিহামকাৰ মভ কিনকো নেন "ঋনপঢ়" তই কিনকো নেন "পোন পৰ নৌংগিযা মেৰচাগ ঘমা গেননি" মন শব্দ, রাক্যাংশ ঋ রা রাক্য কেৰ মার্রজনিক প্রযোগ কৰৈত ৰহৈত ছথি। যদি কোনো ঋালোচনামে ঘনকা রা ঘনকৰ কোনো পৰিরাৰক নোককেঁ রাস্তরিক গাৰি দেন গেন হো তই ওহি ঋালোচক / গতিহামকাৰকেঁ মৰ্রূতক মংগ এরাঁক চাহী, হমহূঁ ঘনকা মংগ দের্ঁনি ঘনকৰ মমর্থনমে ৰহর্ঁনি। র্ঁম মাত্র এহি কাৰণ কোনো ঋালোচনাকেঁ গাৰি কহি দের্ঁ জে ওহিমে হ নকৰ গনতীকেঁ পকড়ন গেন ছৈ মে তই নে ডচিত ছৈ ঋা নে স্বীকার্য। জে কিযো এহি প্রচননকেঁ শ্বৰু কেনাহ ঋথরা কই ৰহন ছথি ঘনকা নেন মাহিত্য মম্বচিত স্থান নৈ ছনি।

ডপৰমে জতেক রিমংগতি ছৈ মে মাত্র মৈথিনী ঋালোচনা / গতিহামক রিমংগতি ছৈ এহি মংগে মৈথিনী ঋালোচনা / গতিহামমে "মৈথিনী মাহিত্য কেৰ রিমংগতি" মেহো জ্বড়ি জাগত ছৈ। ঋা মে স্বাভারিক ছৈ, কাৰণ মৈথিনী ঋালোচনা / গতিহাম / মমীক্ষা / পাঠকীয মেহো মৈথিনী মাহিত্য কেৰ একটা ঋংগ ছৈ, প্রভার তই পড়র্ঁে করতৈ। ঋার্ঁ মৈ িনী মাহিত্য কেৰ কোন-কোন রিমংগতি ছৈ তাহিপৰ কোনো ঋান ঋানেখমে হম চচা করর্ঁ। জতেক র্ঁাত হম নিখনহুঁ মে মাহিত্যমে

ধতকর্ম ছৈ আ এহনে ধতকর্ম সভ কৰৈত আনোচক / গতিহাসকাৰ সভ কহৈ ছথি জে সংৱাদ হোগত ৰহৰ্াক চাহী। অনক গ্ৰহো আৰোপ ৰহৈত ছনি জে সংৱাদ ৰঁদ ভই ৰহন ছৈ। যদি ভ্ৰপৰমে দেন কোনো ৱিসংগতি কোনো আনোচনা / গতিহাসমে ঘটিত হো তই বুঁঝি জাড জে ও আনোচনা / গতিহাস / সমীক্ষা / পাঠকীয একাংগী অছি আ অপ্রমাণিক হেৰ্াক দিস জা ৰহন অছি।

2

আৰ্ হম আৰী তাৰানংদ ৱিযোগীজীক নেখনপৰ। মৈথিনী সাহিত্যমে তাৰানংদ ৱিযোগী পহিন আ একমাত্র নেখক ছথি জে অপন পোথীমে অপনে পহিন ৱিচাৰসঁ অপনে নিখন দোসৰ ৱিচাৰকেঁ খংডন কই দৈত ছথি আ গএহ ক্রম অনকৰ সংপূর্ণ নেখ ৱা পোথীমে চনৈএ। এৱং ক্রমে অপন সংপূর্ণ পোথীকেঁ ও অপনে অপ্রমাণিক ৱঁনা নৈ ছথি। হিনকৰ এহি প্রৱৃতিকেঁ হম ৱর্খ 2006 মে অকাননে ৰহী জে পাঠকীয ৰূপমে অংতিকাক একটা অংকমে ছপন ৰহৈ। কোনো নেখক সংগে এহন পৰিস্থিতি তখন অৱৈত ছৈ জখন ও কম অধ্যযন, একপক্ষীয এৱং পূৱাগ্রহগ্রস্ত অধ্যযনক ভৰোসে অত ৰাস ৱাঁত কহই চাহৈ ছৈ। একৰ টটকা ভদাহৰণ ৱিযোগিএ জীক সদ্যঃ প্রকাশিত পোথী "মৈথিনী কৱিতাক হজাৰ ৱর্ষ" অছি। দূ খংডমে গ্ৰ পোথী অছি। পহিন খংডমে জে ভূমিকা (পৃষ্ঠ-12) অছ তাহিমে ৱিযোগীজীক ভক্তি ছনি-

"ছন্দ মিথিলাক জাতীয় করিতাক রস্তু নহি থিক, ঔ ৰাঁত অনেগ সঁ কহৰাঁক ৰেঁগৰতো হম নহি বুঁঝৈত ছী। মিথিলাক রস্তু িক ৰাগ, তান, নয। ছন্দ মে মৈথিলী করিতা লিখরাঁক প্রথম প্রযাস মনৰোঁধ কেননি আ চন্দা ঝা তঁ মানূ একৰ ঝড়ী নগা দেননি। দানকৰ মিথিলাভাষা ৰামাযণ মে অম্রী প্রকাৰক ছন্দক প্রযোগ ভেন অছি। এহি তৰহেঁ মৈথিনী করিতা মে ছন্দক প্রযোগ আধুনিক কান মে আরিঁ ক' তখন শুৰূ ভেন অছি জখন পৰজীরী পঁডিতরর্গ কে মৈথিনী কেঁ সংস্কৃতক পিছনগ্গূ রঁনাযরঁ অপন রঠস্ব েন পৰম জৰূৰী বুঁঝনা গেননি। আগ স্থিতি ঔ অছি জে ছন্দহীন করিতে কেঁ রিজাতীয আ আধুনিক মানি ওকৰ অরহেনেনা কৰরাঁক ডপদেশ নিখন ভেষ্টৈত অছি। সগৰো যৈহ স্বনরেঁ জে ছন্দ থিক মিথিলাক জাতীয় রস্তু, অপ্পন পৰংপৰা জখন কি ছন্দমুক্ত করিতা ভেন রিজাতীয় রস্তু। অন্হেৰ কহন জাযত একৰা, মুদা যৈহ পঁডিতগোধ্ঠীমান্য ছৈক"

এহি কথনমে মনৰোঁধকেঁ ছন্দমে নিখ**ই** রঁনা পহিনে মাননাহ অছি রিযোগীজী। জঁ মনৰোঁধক ডম্র যৌ রঁর্থক মানন জাএ **তই** মনৰোঁধ কেৰ জন্ম 1688 অনুমানিত অছি, কাৰণ 1788 মে দানক মৃত্যু হেৰোঁক রাঁত নিখননি অছি রিভিন্ন রিদ্বান। অর্থাত রিযোগীজীক অনুসাৰে মৈথিলীমে নগভগ 1700 ঔ. সঁ ছ ্দ নিখরঁ শুৰূ ভেন মনে অষ্টাৰহম শতাব্দীসঁ। রিযোগীজীকেঁ অপন নিধ্কর্ষ দেৰোঁক ছননি যে দ**ই** দেনাহ মুদা এহি নেন কতদাঁ প্রম ণ নৈ দেনাহ। আন-আন রাঁত যভ রঁদাত ভেষ্টন হমৰা। খএৰ মনৰোঁধসঁ পহিনেক মৈথিনী কাব্যমে ছঁদ ছৈ তকৰ কিছু ডদাহৰণ

হম ৰাখ**২** জা ৰহন ছী। শাস্ত্রীয করি সভহক ডদাহৰণ দেৱাঁসঁ পহিনে হম কিছু সঁত করিক ডদাহৰণ দেৱ আ তকৰ বাঁদ অপন নির্ধাৰিত ডদাহৰণ সভ দেৱ। সঁত করিমে পহিন ডদাহৰণ অছি সাহেৱ ৰামদাস কেৰ জিনকৰ এক গীত জে কি গীতি ছন্দ আ পদ শৈনীমে অছি-

ভজ ৰাম সৰন সীতা
ৰাম নাম গুন কহত ভাগরত ভগতি দিয়ারত হৈ গীতা
অছি যুগাদি নিগম গুন গারন ঘোৰি ঘোৰি অমিঅ সঁত পীতা

তহিনা সঁত অপূছ দাস কেৰ এক গীত জে কি গীতি ছন্দ পদ শৈনীমে অছি-

ঠিত চেতন দিন চন জাতা
মাতু পিতা সুন্ন সঁপতি নাৰী, অঁত কান চুষ্টিহৈ নাতা

সঁত করিক চর্চা হো আ নক্ষীনাথ গোসাঁগ চুষ্টি জাথি সে সঁভর নহি। নেনক এক গীত জে কি দ্বৰঁগ্র (সাৰ) ছন্দমে অছি-

ভৰি ভৰি আরত নযনা
জৱঁ জৱঁ সুৰতি পড়ে মনমোহন, মূৰতি শ্যাম সনোনা
পীতাম্বৰ কী কছনী কাছৈ, কষ্টি কিঁকণি কে ৰোঁন সুহানা

আৱঁ আৱিঁ জাগ শাস্ত্রীয করি সভপৰ। সত্রহম শতাব্দীমে ভেন নেপানক মন্নে ৰাজা দ্বাৰা ৰচিত গীতমে ছন্দক রিধান ছন আ সে

প্রো. ৰামারাতাৰ যাদর ঋপন ঋানেখমে দেনে ছথি সে দেখূ-

নিৰধনি কৰ সঞো খসন স্বহীৰ
মোহি নগ সাজনি নহি ভেন থীৰ

এহি গীতমে 16 মাত্রা প্রতি পাদ ঋছি। গীতক ঋান ঋংশ নেন ডক্ত ঋানেখ দেখন জা সকৈএ। সোনহম শতাব্দীমে গোরিন্দ দ স ঋপন পদমে ছন্দক খূৰ্ব প্রযোগ কেনে ছথি। মাত্র একটা ডদাহৰণ দেখূ জে কি চৌপাড়া ছন্দ ঋছি-

নৰ ঋনুৰাগিনি নৰ ঋনুৰাগী। মিনেন দ্বন্দ্ব তন গন-গন াগী॥
তহিঁ এক ৰঙ্গিনি পৰম ৰসানা। দ্বন্দ্ব গন দেন এক ফূনমানা॥

ডমাপতিক সময জে নির্ধাৰিত হো মুদা দানক নাটক কেৰ পাৰিজাত হৰণ নাটক কেৰ দোসৰ গীত দেখূ জে কি গীতি ছন দ ঋা পদ শৈনীমে ঋছি-

সুৰতৰু ঘন ডপৰন কৰু মণ্ডপ, ৰেদি ৰচন ভন হিম ঋচনা
ঋপনহি ঋানন দান রচন ভন, পুনি পুনি পাডনি ভৰানি ভনা
পৰমেসৰা পৰমেসৰা, জয জয সভ ৰস পেসৰা

হেৰোঁক নেন তই এহি নাটক কেৰ পহিন গীত (মংগনগীত সেহো দ্বৰ্ত্ত্র (সাৰ) ছংদমে ছৈ মুদা ৰিযোগীজী ঋপন প্রগতিশীনতাক চক্কৰমে কহি সকৈত ছনাহ জে ধার্মিক গীতমে ছংদ হোগতে ছৈ।

ৰিদযাপতিক সমকালীন ঋমিযকৰক পদ দেখূ জে কি দ্বৰ্ত্ত (সাৰ) চ্ছন্দমে ঋঠি-

স্বৰত সমাপি স্বতন ৰৰ নাগৰ পানি পযোধৰ ঋাপী
কনক-সম্ভু জনি পূজি প্বজাৰএ ধএন সৰোৰুহ ঝাঁপী।
ৰঁদন মেৰাএ ধএন ম্বখমণ্ডন কমনে মিনন জনি চন্দা
ভমৰ চকোৰ দ্বঋও ঋনসাএন পীৰিঁ ঋমিঋ মকৰন্দা।

মৈথিনী - ধৰ্ত্ত সমাগম কেৰ এক গোষ্ঠ পদমে দ্বৰ্ত্ত (সাৰ) চ্ছন্দ দেখূ-

ন নগ পথিক তৰুণ ৰ (ও') স্ব ৰে
এখনে হমৰ গমন নহি দূৰে
দিৰস ক X X (1ন্যাণ) ঋতিথি (1ম)এে তোৰা
চিন্তহি ধনিক স (সঁ) ভোযণ (ন) মোৰা
ভগৰ দেখি [13খ] ঋনঙ্কাৰ ৰুঁঝাৰে
কৰিশেষৰ জোতিক এন্দ গাৰে

মৈথিনী - ধৰ্ত্ত সমাগম কেৰ দোসৰ পদমে গীতি চ্ছন্দ দেখূ (30 মাত্ৰা)-

ভিখিযা মোৰি কৰৰঁ ৰে।
স্বৰদনি ভিখিযা মোৰি কৰৰঁ ৰে ঋা ॥ ধ্ৰুবং ।

মাস্ব মাচ্ছ ৰঁন ৰঁষ্টিকা সাঁজৰি সদ্ধ (?) ঘ্বনি সাগ পৰোন ঋা ।

মৱ্ৰ দিতনে পৰকাৰ কৰৱ সৱেঁ সঝিনি কহএ থোনে অ্য।

তহি দিন জনমাওন দধি সৃন্দ্ৰ সন্থৰ মোষ্ক দূধ ৰঁড় ঘীৰে।
কেৰা সাঝি ৰস ৰেদ্য (?) যুগ্ৰতাওৰ কৰিশে[15ক]ষৰ জোতিক এহ গাৰে॥

ঙুপৰক ঙদাহৰণ দেখনোক ৰাঁদ অ্যাৰঁ ফেৰ পোথী "মৈথিনী কৰিতাক হজাৰ ৰৰ্ষ" নগ ঘূৰি অ্যাৰী। হূমিকাক ৰাঁদ এহি পোথীক পহিনে অ্যধ্যায অ্যছি "মৈথিনী সিদ্ধসাহিত্য" জাহিমে ও দোহাকোশ, চৰ্যাপদ, ডাকাৰ্ণৱ সভকেঁ সমেষ্টনে ছথি মৱ া ৰিশেষ চৰ্চা কেনে ছথি চৰ্যাপদপৰ (পৃষ্ঠ-19-60)। ওহি পো ীমে চৰ্যাপদক ভাষাকেঁ মৈথিনী কহনে গেনে অ্যছি মৱদা জাহি তৰ্কপৰ কহনে গেনে অ্যছি ওহি তৰ্কপৰ ত২ দোহাকোশ মেহো মৈথিনী থিক। ভীমনাথ ঝাজীক একষ্টা নেখ কেৰ ঙদ্ধৰিত কেনে ছথি জাহিমে নিখনে ছৈ জে চৰ্যাপদক অ্যধিকাংশ সিদ্ধ ৰিদেহ এৰং ৰিদেহক নজদীকক ছনাহ জকৰ ভাষা মৈথিনী ৰহনে হেতৈ তঁগ চৰ্যাপদ মৈথিনীক ভেন। চৰ্যাপদমে সৰহপাদ কেৰ পদ ছনি অ্য জঁ ও মৈথিনী ভেন তখন ওহী সৰহপাদ কেৰ নিখনে দোহা কোশ মৈথিনী কিএক নে মানননি তাৰানংদজী? অ্য গ্ৰ সামান্য জ্ঞানক ৰাঁত ছৈ এহি নেনে ভাষাৰৈজ্ঞানিক ৰঁনৰাঁক কোনো জৰূৰতি নৈ ছৈ। ওনাদতো চৰ্যাপদক ভাষা অ্যপভ্ৰংশে ছৈ, মৈথিনী নৈ অ্যছি। ওহিপৰ জতেক অ্যধিকাৰ মৈথিনী ক২ ৰহনে ছৈ ততৰেঁ ৰঁগনা, অ্যসমিযা, ঙড়িযা এৰং অ্যান মেহো ক২ ৰহনে ছৈ। অ্যহী পোথীমে ৰিযোগীজীকেঁ তামস ছনি জে সৱৰ্ণ নেখক সভ স ষ্ক

কাব্যকেঁ মৈথিনীক নহি মাননেনি ঋা ঋপন এহি পোথীক শ্বৰুঋাত মিদ্ধ কাব্যসঁ কেননি ঋছি। মুদা মিদ্ধ সাহিত্য **তই** সংপূর্ণে ছন্দ ছৈ। রিভিন্ন ছন্দক প্রযোগ ছৈ ওহিমে। জখন রিযোগীজী দোহা-চৌপাঞ্জ এহন ঋতিপ্রচনিত ছন্দকেঁ `নৈ চীন্হি পারৈঁ ছথি তখন ক নক্রমে রিনুপ্ত ভেনে ছন্দকেঁ চিন্হবাঁক কোন কথা। খএৰ এক মিনষ্ট ন ন জঁ হম রিযোগীজীক স্থাপনা মানি নী জে মাত্র চর্যেপদ মৈথিনী থিক তৈযো রিযোগীজীক নিধ্ধকর্ষ গনত ঋছি কাৰণ চর্যাপদমে যেহো ছন্দক প্রযোগ ভেনে ছৈ। নিচা কিছু ঙদাহৰণ ঋছি, জাহিমে পহিনে ঙদাহৰণ সৰহপা ৰচিত ঋছি-

ঋপণে ৰচি ৰচি ভরনির্বাণা । মিছেঁ নোঋ রঁক্ষারঁএ ঋপণা ॥
ঋম্হে ণ জাণহঁ ঋচিন্তজোগ । জাম মৰণ ভর কগসণ হ গ ॥

সৰন চৌপাঞ্জ ছন্দ ছৈ। 16-16 কেৰ মাত্রা। ফেৰ গএহ 16-16 মাত্রামে ভুসুক পাদজীক ঞ্জ ৰচনা-

কৰুণা মেহ নিৰন্তৰ ফৰিঋা
ভারাভার দ্বন্দনে দনিঋা

তহিনা ডোম্বীপাদ কেৰ এক ৰচনা দেখূ জে কি দ্বরঁঞ্জ (সাৰ) নামক ছন্দ (28 মাত্রা) ঋা পদ শৈনীমে ঋছি -

গংগা জঙনা মাঁঝে ৰে রঁহগ নাগ

তঁহি ৰ্বূড়নী মাতগ্ৰীপোগস্থা নীনে পাৰ কৰেগ

ৰাঁদমে গএহ পদ শৈনী স্থতেক নোকপ্রিয ৰ্রননৈ জে হৰেক ভাষাক করি প্রযোগ কেনাহ। ৰ্সগহি এহি শৈনীক রিভিন্ন ভাগ-ডপভাগ সেহো ৰ্রননৈ। করীৰ কেৰ পদ "মাযা মহা ঠগিনি হম জানী" মে গএহ পদ শৈনী ঢৈ। রিদ্যাপতি সেহো একৰ প্রযোগ কেনে ঢথি। স্থা ৰ্সত করি সভ তই কেনহে ঢথি।

স্থাৰ্র জখন কি হম চর্যাপদমে সেহো ঢন্দক রিরৰণ দই ঢূকন ঢী হমৰা রিশ্বাস স্থঢি জে রিযোগীজী কহতাহ "পূৰা চৰ্ াপদ মৈথিনী নৈ ঢৈ, ওকৰ কিঢূএ পদ মৈথিনীমে স্থঢি"। মুদা হম স্থদূ াত নেনে তৈযাৰ ৰহৰ্র স্থা জে পদ ও কহতাহ তকৰ ঢন্দক রিরৰণ দেৰ্রাক প্রযাস কৰৰ্র। কমসঁ কম হমৰো জ্ঞানমে বৃদ্ধি তই হেৰ্রে কৰত। ৰ্সক্ষিপ্তমে স্থতৰ্রে ৰ্বূম্র জে যা তঁ মৈথিনী কাব্যমে একদম শুৰুস্থাতেসঁ ঢন্দ ঢৈ এরং রিযোগীজীক ডক্তি গনত ঢনি থরা সিদ্ধ সাহিত্যকেঁ মৈথিনী সাহিত্যে মানৰ্র স্থন্বঢিত। ওনা হমৰা নগৈএ জে পদ রা গীতি কেৰ নাম সুনি রিযোগীজীকেঁ নাগন হেতনি জে এহিমে ঢন্দ ভগএ নে সকৈএ। জখন কি গীতি সেহো ঢংদে ঢৈ জেনা দোহা রা কি চৌপাঞ্র ঢৈ। এহি গীতি ঢন্দক স্থানো প্রভাগ ঢৈ জেনা ডপগীতি, ডদ্গীতি স্থাদি। তেনাহিতে পদ একটা শৈ ী ঢৈ জাহিমে পহিন পাঁতি ধ্রুর (টেক) মানন জাগত ঢৈ, সে ঢোট ৰহৈত ঢৈ স্থা সম-মাত্রাক ৰহৈত ঢৈ স্থা তকৰ ৰাঁদক পাঁতি সভ কোনো রিশেষ ঢন্দমে নিখন ৰহৈত ঢৈ। পদক একটা স্থাৰ ৈনী ঢৈ জাহিমে পহিন দূ পাঁতি এক রিশেষ ঢন্দপৰ নিখন জাগত ঢৈ

আ তেসৰ পাঁতি ধ্রুর ৰহৈত ছৈ আ ফেৰ তকৰ রাঁদক পাঁতি সভ উপৰক দূ পাঁতিক ছন্দক অনুগমন কৰৈত ছৈ। গোরিন্দদ স অপন পদ নেন দোসৰ শৈলীক ৰীত প্রযোগ কেনে ছথি। রাঁদমে একটা খঁতৰ এনৈ জে রিষয রিস্তাৰ নেন এক পদমে অনগ-অনগ ছন্দকেঁ জোড়ি কই করি অপন রাঁত কহনাহ। আ এহি তৰীকাসঁ নর-নর ছন্দক রিকাস সেহো ভেন অছি জাহিমে একটা ণ্ডঁডনিযা সেহো অছি। ওনা চর্যাপদক অতিৰিক্ত হম পাঠক নগ দোহাকোশ কেৰ কিছু উদাহৰণ দেৰঁই চাহৈত ছী আ পাঠকক নির্ণয চাহৈত ছী জে ও মৈথিনীক কতেক নগ ছৈ আ কতেক দূৰ, সঁগে-সঁগ ওহিমে প্রযুক্ত ছন্দ সেহো দই ৰহনে ছী। দোহাকোশমে আএন ও পাঁতি সভ দেখূ (এহি পাঁতি সভমে আএন ছন্দকেঁ জানি নই নৈ দেন গেন অছি, কাৰণ রিযোগীজী ও মানৈ ছথি জে দোহাকোশমে ছন্দ ছৈ)-

এত্থু সে সুৰসৰি জমুণা । এত্থু সে গংগা সাঅৰু॥
এত্থু পআগ রণাৰসি । এত্থু সে চংদ দিরাঅৰু॥

জীরন্তহ জো নউ জৰগ, সো অজৰামৰ হোগ।
গুৰু উরএসে রিমন মগ, সো পৰ ধৰণা কোও ॥

পংডিঅ সৰঁন সত্থ রঁক্খাণগ। দেহহি রুঁদ্ধ রঁসন্ত ণ জাণগ॥
গমণাগমণ ন তেন রিখণ্ডিঅ। তো রি ণিনজ্জ ভণহি হউ পণ্ডিঅ॥

ঘৰে-ঘৰেঁ কহিঅঅ সোজ্ঝু কহাণো। ণউ পৰিআণিঅ মহাসুহ ঠাণো॥

সৰহ ভগ জগ ঠিত্ত্ব ৰাহিঁভ। মোৰি খ্ঠিন্ত ণ কেণৰি গাহিঁভ||

ভুপৰমে দেন দোহাকোশ খা চর্যাপদক জে হম ভদাহৰণ দেনে ছী তকৰা মিনাভ খা ৰিচাৰ জে দোহাকোশক ভাষা তাৰানংদ জী নেন মৌথিনী কিএক নে ভেন? হমৰা সমস্যসঁ তাৰানংদজী দোহাকোশ কেৰ ভাষা মৌথিনী ছৈ সে খদু কাৰণসঁ নহি মানতাহ জে ও পহিনেসঁ খপন নিধ্কর্ষ ৰঁনা নেনে ছথি জে ছন্দ মৌথিনী চীজ নৌ ছৈ তঁগ দোহাকোশমে কতৰোঁ মৌথিনী কিএ নে ৰহৈ ও ওকৰা মৌথিনী নহি মানতাহ। এহি ভাগমে হম জে ভদাহৰণ নেনে ছী সে মৌথিনী - ধ্বৰ্ত্ত্ব সমাগম (জযকাংত মিশ্র), ৰৌদ্ধগ নমে তান্ত্রিক সিদ্ধান্ত (জযধাৰী সিংহ), হজাৰী প্রসাদ দ্বিৰেদী গ্রংথাৱনী, পাৰিজাত হৰণ (ভমাপতি), দোহাকোশ (সং. ৰাহুন সাংকৃত্যাযন), মাত্রিক ছংদো কা ৰিকাস (ডা. শিৱনংদন প্রসাদ), মৌথিনী ছন্দ শাস্ত্র (পং. গোৰিন্দ ঝা), পাৰিজাত মঞ্জৰী (ডা. ৰমণ ঝা) খা মিথিনা ভাৰতী (ভাগ-10, 2023) নামক পোথী ও পত্রিকা সভসঁ নেনে ছী। জখন কি ছন্দ সভ নেন সহাযতা পিংগন কৃত ছন্দঃ সূত্রম্ (সংপাদক-ডা. কপিনদেৱ দ্বিৰেদী এৱং ডা. শ্যামনান সিংহ), ছন্দো ৰত্নমানা (খাচার্য শ্রীমদ্ ৰিজয সুশীন ূৰি), মাত্রিক ছংদো কা ৰিকাস (ডা. শিৱনংদন প্রসাদ), এৱং মৌথিনী ন্দ শাস্ত্র (পং. গোৰিন্দ ঝা) নামক পোথীসঁ নেনে ছী। জেনা কি ভুপৰেমে হম সূচনা দেনে ছী জে ভদাহৰণ নেন হম ৰিদ্যাপতি গীতক ছন্দক নহি নেনহুঁ কাৰণ হম একটা খনগ খানেখমে ওকৰা দেৱ। ওহি খানেখ কেৰ শীর্ষক ৰহত- "কী তাৰানংদ ৰিযোগীজী মংচপৰ খপ্রমাণিক ৰাচন কৰৈ ছথি?" গ্র খা েখ

কিছু মাযমে সঁভৱ হএত।

প্রাকৃত-অপভ্রংশ-অৱহট্ট আদিক উদাহৰণ সভমে কিছু এ,ঐ,ও এৱঁ ঔ আদিকেঁ হ্রস্ব আ গুৰু মানল গেল ছৈ ছঁদাম্বৰোধে আ স হম অপনা মোনে নহি কহি ৰহল ছী। এ ৰাঁত প্রাকৃত-অপভ্ ্শ আদি ভাষা নেল মানক ছন্দ গ্রঁথ "প্রাকৃত-পৈঁগলম্" কহি ৰহল অছি জে কি হেমচঁদ্র কৃত অছি। তাৰানঁদজী অৱশ্য পঢ়নে হেত হ এহি পোথীকেঁ মে হমৰা এহি কাৰণে ৰিশ্বাস অছি জে ৱনকৰ পোথীমে নমহৰ পোথীক সূচী অছি। ছঁদাম্বৰোধে দূ ্ৰৰ অক্ষৰকেঁ মিলা ক২ মেহো ছন্দ গলৱাঁক প্রচলন ৰাঁৱত পহিনেসঁ ছৈ। এহি সঁৱঁধমে পঁ. গোৰিন্দ ঝাজীক ৰিচাৰ দেখু- " ---পৰ ্ত্ত তথাপি আশঁকা অছি জে কতোক সমান্য পাঠককেঁ এহ্ সঁগ্রহমে ছন্দ টুটৈল সন লগতনি ও গললাপৰ মাত্রাক ৰা অক্ষৰক ন্যূনাধিক মেহো ভাসিত হোযতনি। তকৰ কাৰণ কহল জা সকৈত অছি ৰিদ্যাপতিকালীন উচ্চাৰণক অজ্ঞান। প্রাচীন মৈথিলীমে দীর্ঘো স্বৰক লঘু ও হ্রস্বো স্বৰক গুৰু উচ্চাৰণ ঠাম-ঠাম কযল জাগত ছল, কতহুঁ-কতহুঁ দুগ স্বৰ অক্ষৰকেঁ মিলা ক২ এক অ ্ষৰ জেকাঁ উচ্চাৰণ কযল জাগত ছল।..." ৰিদ্যাপতি গীতাৱলী (সঁপাদক-পঁ গোৰিন্দ ঝা, প্রকাশক- মৈথিলী অকাদমী, পটনা, তৃতীয সঁস্কৰণ-2008), ভূমিকা, পৃষ্ঠ ঠ-13 আৰঁ কলে ৰিষযসঁ অলগ হটি হম আৰী গজলপৰ, উপৰমে জে পঁ. গোৰিন্দ ঝা দূ স্বৰ অক্ষৰকেঁ মিলা ক২ এক অক্ষৰক উচ্চা ণ লিখলে ছথি তকৰে গজলক ভাষামে অলিফ-ৱস্ল নামক ্টি কহল জাগত ছৈ। আৰঁ জঁ তাৰানঁদ ৰিযোগীজীকেঁ এ নিযম জনৱাঁক ছলি তঁ হমৰ পোথী "মৈথিলী গজলক ব্যাকৰণ ও

গতিহাস" পঢ়থি। সংস্কৃতক ছন্দগ্ৰংথমে সেহো নিযমশৈথিল্য ৈ জকৰ ৰৰ্ণন ছন্দশাস্ত্ৰী সভ কেনে ছথি।

কিছু ঙদাহৰণ সভমে ছন্দোভংগ সেহো ভেটৈত ছৈ তকৰ ারণ ৰৰ্তমানমে জে কোনো প্ৰাচীন পদ ভেটৈত খছি তাহিমে ছন্দোভংগ ভেটৈত খছি। চৰ্যাপদমে সেহো ছন্দোভংগ কেৰ ঙদাহৰণ খছি। ঞ্ৰ ছন্দোভংগ মূনতঃ দূ কাৰণসঁ খছি- পহিনে ওহি সমযক তাত্কোনীন ঙচ্চাৰণ পদ্ধতি খা দোসৰ প্ৰতিনিপিমে গনতী হেৰ্বাক কাৰণ। প্ৰতিনিপি গনত হেৰ্বাক কাৰণসঁ একৈ ৰচনাক পাঠ ভেদ ভেটৈ ছৈ। ওহি সমযক ঙচ্চাৰণ ধ্বনি শাস্ত্ৰ কেৰ খংতৰ গত খৰৈত খছি জকৰ চৰ্চা হম এহি নেখকেঁ ৰিস্তাৰ কানমে কৰৰ্। জহাঁ ধৰি পাঠ ভেদ কেৰ ৰাত ছৈ ত২ ওহি নেন হম একটা ঙদাহৰণ দেৰ্ জে সংযোগসঁ তাৰেনংদজীসঁ জুড়ন ছনি। পং.জীৰন ঝা ৰচনাৱনী (সংপাদক- চংদ্ৰনাথ মিশ্ৰ'খমৰ' এৰং ডা. ৰামদেৱ ঝা, সংস্কৰণ-1989)মে জীৱন ঝা জীক এক গোষ্ট গজনেক এক শেৰ এহি তৰহেঁ খছি-

ৰাঁজী তঁ হম ৰতাহি কহাৰী ৰিযোগ মে
চুপচাপ তাহি নেন তোহৰ ধ্যান ধৰৈ ছী

মৈথিনীক একটা কথিত গজন সংগ্ৰহ খছি "নোক ৰেদ খা নানকিনা"(1990)। ঞ্ৰ সংপাদিত পোথী খছি। সংপাদক ছথি সিযাৰাম ঝা 'সৰস' খা সংপাদন সহযোগমে তাৰানংদ ৰিযোগী সেহো ছথি (ৰমেশ ও দেৱশংকৰ নৱীন সেহো ছথি সহযোগমে)।

এহি পোথীক ভূমিকামে রিযোগীজীক জে আনেখ ছনি তাহিমে ও পং. জীরন ঝা জীক উক্ত গজনেক উক্ত শেৰ এনা দেনে ছথি-

রাঁজী হম রঁতাহি কহারী রিযোগ মে
চুপচাপ তাহি নেন তোহৰ ধ্যান কৰৈ ছী

জখন আধুনিক কানমে অপনাকেঁ রিদ্বান মানই রঁনা তারানংদ রিযোগী সন নোক দূ পাঁতিক উচ্চৰণ দৈত ওকৰা গনত কই দৈত ছথি তখন জাহি সমযমে নিখরাঁক অসুরিধা ৰহৈ, জাহি মযমে অধিকাংশ নোক মাত্র সুনি কই ৰচনা মোন ৰাখৈ তাহি সমযমে জঁ কোনো প্রতিনিপিকাৰসঁ গনতী হোগত হো তই ও স্বাভারিক ছৈ। ওনা এহি গজনেক রর্তনীমে আৰো রেঁসী সমস্যা সভ কএ গেন ছৈ আন-আন পাঠমে জকৰা হম অপন পোথী "মৈথিনী গজনেক ব্যাকৰণ ও গতিহাস" মে রিস্তাৰসঁ নিখনে ছী। একটা রাঁত আৰো স্পষ্ট হোগএ জে প্রাচীন কানক ৰহিতো সিদ্ধ সভ আধুনিক কানক রিযোগীজীসঁ রেঁসী উদাৰ ছনাহ। সিদ্ধ সভ কর্মকাংড কেৰ রিৰোধ কৰিতো ছন্দক রিৰোধ নৈ কেনাহ মুদা রিযোগীজী ছন্দক রিৰোধ কই ৰহনে ছথি।

এহি পাঁতি ধৰি অরৈত-অরৈত রিযোগীজী নগ একটা রাঁত কহরাঁক নেন আরিঁ গেন হেতনি আ দোসৰ রাঁত রিযোগীজীক সমর্থক সভ নগ আরিঁ গেন হেতনি। পহিনে সমর্থকক রাঁত সুনি নী- রিযোগীজীক সমর্থক কহতাহ জে সাহিত্যমে সহমতি-অসহমতি চনৈ ছৈ তঁগ কিযো জঁ রিযোগীজীক আনেখ যা পোথীসঁ অসহমত ভই জাথি সে সংভর। তই এহন সমর্থক জাহিৰ ছৈ জে

ৰিযোগিএজীক স্তৱক হেতা তিনকা হম সূচিত কৰৱঁনি জে সহমতি-অসহমতি কেৰ গুঁজাগশ ৰিযোগীজী অপন কথনমে খত্মে কই দেনে ছথি। উদাহৰণ নেন জঁ কিযো ও্র কহথি জে "আনূ ম ূখ নেন হানিকাৰক ছৈ" তই এহি কথনক সহমতি এৱং অসহমতিমে তর্ক সভ দেন জা সকৈএ মুদা জখন কোনো ৰোগী জিনকা আনূ নহি পঠৈত হোগন অথৱা জিনকা আনূক স্বআদ নহি নীক নগৈত হো সে আঁখি মূনি কহথি জে এহি সংসাৰমে আনূ নামক কোনো চীজে নৈ হোগত ছৈ, তখন ওহিমে সহমতি ৱা অসহমতি কেৰ সংভাৱনা নহি ৰহৈত ছৈ ৱঁস ওহন কুতর্কী নগ আনূক ঢেৰ নগা দেন জাগত ছৈ। তঁগ হম কহনহুঁ জে ৰিযোগী জী অপন কথনমে ওহনে কাজ কেনে ছথি। তাৰানংদ ৰিযোগীজীকেঁ ছন্দক জ্ঞান ৈ ছনি তই তামসমে আৱিঁ কহি দেনাহ জে মৈথিনী কাব্যমে কহিযো ছন্দ নহি ৰহনৈ।

আৱঁ ৰিযোগীজীক ৱাঁত সুনি নেন জাএ। ৱঁন্তত সংভৱ জে এহ আনোচনাকেঁ পঢ়ি ৰিযোগীজী কহতা জে হম অপন কথন মৈথিনীক জাতীয কৱিতাক সংৱঁধমে কহনে ছী আ ওহি পোথীমে এহিপৰ অধ্যায সেহো ছৈ মুদা হমৱা জনৈত সিদ্ধ সাহ ত্যমে ছন্দ আৱিঁএ গেনৈ, সংত সাহিত্যমে ছন্দ আৱিঁএ গেনৈ তখন কোন জাতীয কৱিতা ৱাঁচন ছনি ৰিযোগী জী নগ। ও এখনো আন কোনো নৱ জাতীয কৱিতাক স্বৰূপ দই সকৈ ছথি মুদা আৱঁ এতেক নিশ্চিত ভই গেন জে মৈথিনীক শুৰুআতী কাব্য "সিদ্ধ কাব্য" সহিত মৈথিনীক সভ প্ৰাচীন কাব্য ৰিযোগীজীক কথিত জাতীয কৱিতাক পৰিধিসঁ ৱাঁহৰ ভই গেন অছি কাৰণ ওহিমে ছন্দ ছৈ।

3

তাৰানংদ রিযোগী ঋধ্যযন নৈ কৰৈ ছথি, জঁ কৰিতথি ত**ই** রর্ণ-ৰত্নোকৰক ভাষ্ট রর্ণনামে ছংদশাস্ত্ৰক নাম নিখন রশ্য ভেষ্টনে ৰহিতনি। যদি রর্ণ-ৰত্নোকৰ রিশ্বকোশ ছৈ ঋা এহিমে রর্ণি তথ্যসঁ তাত্কোনীন মিথিনাক জীরন ও সমাজকেঁ জানন জা সকৈএ তখন রর্ণ-ৰত্নোকৰমে রর্ণিত ছংদশাস্ত্ৰক নামসঁ ৱ্র কিএ নে ানন জা সকৈএ জে ওহি সমযক মৈথিনী কাব্যমে সেহো ছন্দ ৰহৈ? রঁ৷ত সংভর জে তাৰানংদ রিযোগীজী ৱ্র মানৈত হেতা জে রর্ণ-ৰত্নোকৰ রিশ্বকোশ নৈ ছৈ ঋথরা ঋান তথ্য নেন রর্ণ ৰত্নোকৰ ঙপযোগী ত**ই** হেতৈ মূদা ছংদ নেন নৈ ছৈ।

তাৰানংদ রিযোগী নিশ্চিতে ঋধ্যযন নৈ কৰৈ ছথি, জঁ কৰিতথি ত**ই** ৷নকা ছন্দ এরং ৰাগ-নয-তানমে ঋংতৰ ঋরশ্য রূঝনা গেন ৰহিতনি। সংগহি-সংগ জঁ রিযোগীজীকেঁ ঋানক নিখন পঢ়রাঁক, ওকৰা ঙদ্ধৃত কৰরাঁক ঋভ্যাস ৰহিতনি ত**ই** ও পং. গোরিন্দ ঝাজীক নিখন এহি পাঁতি সভসঁ ও ঋরশ্য পৰিচিত ৰহিতথি-

"প্ৰাচীন মৈথিনী সাহিত্যমে গীতক চানি ততেক নে রঁঢ়ি গেন ছন জে ছন্দ৷ঁক নামক স্থান ৰাগহিক নাম নএ নেনে ছন। নোচন করি ঋপন 'ৰাগতৰঙ্গিণী'মে প্ৰত্যেক ৰাগক প্ৰকৰণমে স্ ধষ্ট কএ-কএ কহনে ছথি জে "তন্নামকমের ছন্দঃ " ঋর্থ ৯ জএহ এহি ৰাগক নাম সএহ এহি ৰাগক গেযপদক ছন্দ৷ক নাম। তঁ কী নোচন করিক ঋনুসাৰ 'জযকৰী' ক স্থানম' 'পরতীয

ৱঁৰাড়ী' নাম দেৱঁ উচিত ছল? অৱশ্য যে উচিত হোগত যদি 'জযকৰী' ছন্দ পৰ একমাত্ৰ 'পৰ্ৱতীয ৱঁৰাড়ী' যএহ ৰাগ গাওল জাগত। যে তঁ অছি লহি, প্ৰত্যুত একহি 'জযকৰী' পৰ ঠীযো ৰাগ গাওল জাএ যকৈত অছি ও অলেক ৰাগক নাম উল্লিখিতো ভেটৈত অছি। তখন যদি ৰাগক নাম ছন্দক নাম ৰহএ, জেনা কতৗ-কতৗ চন্দামা অপন ৰামাযণমে কএলে ছথি, তঁ এক মাথ পৰ পচীয পাগ জেকাঁ এক ছন্দক পচীয নাম ভএ জাএত" মৈথিলী ছন্দশাস্ত্ৰ, পৃষ্ঠ-7-8, (লেখক- পং গোৱিন্দ ঝা, প্ৰকাশক, মিথিলা পুস্তক কেন্দ্ৰ, দৰভংগা, দ্বি.যংস্কৰণ- 1987)

তহিনা ৱিদ্যাপতিক গীতমে ছন্দক প্ৰযংগমে পং. গোৱিন্দ ঝাজীক লিখল এ পাঁতি যভ যেহো ৱিযোগীজী লৈ পঢ়লে ছথি-

"ছন্দক দুৰ্দশা জহিনা স্ৰোত-গ্ৰন্থযভমে অছি তহিল ৱা তাহূযঁ ৱেঁযী আজুক যম্পাদিত যংস্কৰণযভমে দৃষ্টিগত হোগত অছি। খেদক যংগ কহয পড়ৈত অছি জে ৱিদ্যাপতিক ছন্দকেঁ বুঝনিহাৰ লোক উত্তৰোত্তৰ দুৰ্লভ হোগত গেলাহ অছি। ৱিদ্যাপতিক কালমে ছন্দক দূ ধাৰা ছল- ৱৰ্গৱৃত্ত ও মাত্ৰাৱৃত্ত। মৈথিল জ মাত্ৰাৱৃত্তক জ্ঞান ৰহৈত ছলি তঁ ৱৰ্ণৱৃত্তক লহি, কাৰণ জে মিথিলামে ৱৰ্ণৱৃত্ত ৱঁহুত দিন পূৱৰ্হি অপ্ৰচলিত ভ' গেল। ৱঁগালী লোকনিকেঁ জঁ ৱৰ্ণৱৃত্তক জ্ঞান ছলি তঁ মাত্ৰাৱৃত্তক লহি, কাৰণ জে ৱঁগলামে ৱঁহুত দিন পূৱৰ্হি মাত্ৰাৱৃত্ত লুপ্ত ভ' গেল। পৰিণাম এ ভেল অছি জে অধিকতৰ স্ৰোতগ্ৰন্থমে ছন্দক জে দুৰ্দশা অছি যে তঁ অছিএ, আজুক যম্পাদকোলোকনি অপলেযঁ ছন্দ ৱৈযৰাঁক

প্রযাসমে রঁ৲ধা শ্বঙ্কো চন্দকে, খাস ক' রর্ণরৃ ্তকে, রিঁগাড়ৈত গেনাহ খ্বছি। এহি রাঁতক পৰীক্ষণার্থ রিঁহাৰ ৰাধ্র্ষ্টভাষা-পৰিষদ্ সংস্কৰণক পহিন গীত নেন জায জে এহি সংস্কৰণক গীত সং0 294 থিক। ঞ্জ রর্ণরৃত্ত্ব থিক। একৰ প্রত্যেক চৰণমে এগাৰহ এগাৰহ গোষ্ট খ্বক্ষৰ হোগত ছৈক, জে কেও পাঠক খ্বাড়ূৰপৰ গনি সকৈত ছথি। একৰ নেপান-পাঠমে তীন চৰণমে ছন্দোভংগ খ্বছি, কিন্তু ৰামভদ্রপ্বৰক পাঠ শ্বদ্ধ খ্বছি। যথা-

নে- হৃদয তোহৰ জানি নহি ভেনা (12 খ্বক্ষৰ)।

ৰাম- হৃদয তোহৰ জানি ন ভেনা (11,,)।

নে- কাপএ ঘনহন সৰেঁ সৰীৰে (12,,)।

ৰাম- কাম্প ঘনহন সৰেঁ সৰীৰে (11,,)।

নে- ন গ্বনহ মাধৱ মোহি কনঙ্কা (12,,)।

ৰাম- নওনহ মাধৱ মোহি কনঙ্কা (11,,)।

এহি ঠাম সম্পাদক নেপানক হূষ্টেন পাঠকেঁ স্বাভিমত মাননেনি খ্বছি, কিন্তু ৰামভদ্রপ্বৰক শ্বদ্ধ পাঠকে নহি। এহিসঁ প্রতীত হোগত খ্বছি জে সম্পাদক এহি ছন্দক নক্ষণ নহি জনৈত ছনাহ। একৰ তেৰহম পাঁতী ৰামভদ্রপ্বৰ ও নেপান দ্বনূমে এহি ৰূ ০ঁ খ্বছি-

ঘৰ গ্বৰুজন দ্বজন সঙ্কা - (11 খ্বক্ষৰ) ।

কিন্তু এহিমে সম্পাদক দ্বজনকে খ্বশ্বদ্ধ বূঁমি দ্বৰজন রঁনা দেনে থি জাহিসঁ স্পষ্টতঃ ছন্দোভংগ হোগত খ্বছি" রিদ্যাপতি গীতারনী (সংপাদক-পং গোরিন্দ ঝা, প্রকাশক- মৈথিনী খ্বকাদমী, পটনা, তৃতীয সংস্কৰণ-2008), ভূমিকা, পৃষ ঠ- 12 এরং 13

প্রতিনিপি কৰৰাঁমে জে সমস্যা ছৈ সে রিযোগিযোজীসঁ ভেন ছনি সে হমে দোসৰ ভাগমে দেনে ছী। তহিনা রিযোগীজীকেঁ ডা. ৰামদের ঝা দ্বাৰা নিখন রিনিরংধ জগ৲প্রকাশমলে (1990) নহি পঢ়নে ছনি জাহিমে ডা. ৰামদের ঝা নিখৈত ছথি- "ধূর্তসমাগমক গীত সরঁ ৰাগ-তান-নির্দেশ পূর্রক অছি। ছন্দ মাত্রা পৰ আধৃত তথা অন্ত্যানুপ্রাসক নির্রাহ সর্বত্র অছি।" (পৃ্ষ্ঠ-11)

এহিঠাম প্রসংগরশ ওহো জোড়রঁ উচিত হএত জে ডা. ৰামারতাৰ যাদর সত্রহম শতাব্দীক করি জগ৲প্রপকাশমলেক ৰচনামে ছন্দ তকরাঁপৰ নাগন ছথি আ দানক শোধ মিথিনা ভাৰতী কেৰ নরীনতম অংক (ভাগ-10, 2023) মে "নেপান ৰাষ্ট্রিয অভিনেখানয কাঠমাণ্ডুমে অন্বৰক্ষিত এরম্ নেরাৰ নৰেশ - রিৰচিত মধ্য- মৈথিনী গীতি-কার্যমে ছন্দোনক্ষণগুম্ফিত গীতক ছন্দশাস্ত্রীয রিরেচন" নামক শীর্ষকসঁ প্রকাশিত ভেনেহি অছি। প্রসংগরশ ওহো মোন পাড়ি দী জে জখন রিযোগীজী নগ প্ৰান পোথী-পত্রিকামে নিখন তথ্য নজৰি নহি এননি তখন **তই** ডা. ৰামারতাৰ যাদরজীক উক্ত আনেখ একদম টটকা ছৈ, তঁগ হমরা রিশ্বাস অছি জে রিযোগীজী ওা আনেখ নহি পঢ়নে হেতাহ।

গোরিন্দদাস-ভজনারনী (সংপাদক-গোরিন্দ ঝা,2007) কেৰ পৃষ্ঠ 11 সেহো রিযোগীজী নহি পঢ়নে হেতাহ জাহিমে পং গোরিন্দ ঝা জী গোরিন্দদাসক নিখন রর্তনীপৰ রিচাৰ কেনে ছথি-

"শৃঙ্গাৰ-ভজন-গীতারনী মে চন্দা ঝা রঁদাত শব্দক রর্তনীক ◌

ঋাধুনিক ৰূপ দ' দেনে ছথি, জে হমৰা জনৈত গোরিন্দদাসক সমযমে ও তৎপশ্চাতো রঁাত দিন ধৰি শিষ্ট গৃহীত নহি ভেন ছন। পহিনে একে টা উদাহৰণ নেন জায। নিষেধার্থক ঋব্যয 'ন' প্রাচীন মৈথিনীমে তত্সম ৰূপমে নিখন জাগত ছন, কিন্তু প্রাচীন রঁ৬নামে 'না' নিখাগত ছন। চন্দা ঝা এহন স্থনমে রঁ৬নাসঁ প্রতিনিপি কৰবাঁক কান 'না' কে 'নৈ' ক' দেননি ঋছি জে স্পষ্টত: 'নহি' শব্দক ঋাজুক রিগ্রূত উচ্চাৰণ থিক তেঁ সাহিত্যিক মৈথিনী নেখমে গ্রাহ্য নহি ভেন ঋছি। মানি নিঋ, পদকল্পতৰুমে পাঠ ঋছি- ভান কৰি পেখন না ভেন, একৰ ৰূপান্তৰ চন্দা ঝা কৰতাহ ভন কে পেখন নৈ ভেন জখন কি হমৰা রিচাৰঁ হোযৰাঁক চাহী-ভন কএ পেখন ন ভেন'। এ িনা ভেন। ঐছন-ঋগমন, ভৈ গেন- ভএ গেন, কহৈ নৈ পাৰিয- কহএ ন, পাৰিঋ, রিঁচ্ছৰন- রিঁসৰন গত্যাদি ৰূপক রর্তনী-সংশোধন হম যথাসংভৱ সর্বত্র ক' দেন ঋছি।"

জে সজগ পাঠক ছথি সে রুঁঝি সকৈ ছথি জে রর্তনী রঁদনি গেনাসঁ কোনা ছন্দ পৰিরর্তন রা ছংদোভংগ হোগত ছৈ, তঁগ এ রা হম উদ্ধৃত কেননঁা। এহি ভাগমে হম উদ্ধৰণ সভ দূ কাৰণসঁ দেননঁা- পহিন, জঁ কোনো পাঠক নগ প্রাচীন ৰচনা ঋাৰঁনি **তই** ওহি ৰচনাক ছন্দ নির্ধাৰণ নেন কোন-কোন সারধানী ৰ ৰাঁক চাহী তকৰ জানকাৰী ভেটৈতনি ঋা দোসৰ কাৰণ ৱ্র জে পাঠক রুঁঝি সকথি জে রিযোগীজী পাঠক ঋা সাহিত্যিক সমাজকেঁ কোনা ভ্রমিত কৰৈ ছথি ঋা মাত্র ফতরা দেৱাঁমে রিশ্বাস ৰখৈত ছথি।

4

পাঠক জখন এহি পাঁতি ধৰি আৰিঁ গেল হেতা তখন হুনকা এক ৰাঁতক জিজ্ঞাসা ৰেঁসী হেতনি জে এহি লেখক শীর্ষকসঁ লাগৈ ছৈ জে তাৰানংদজীক সংপূর্ণ আলোচনা / ইতিহাস / সমীক্ষা / পাঠকীয অপ্রমাণিক হেত মুদা এখন ধৰি উদাহৰণমে মাত্র "মৈথিলী কৱিতাক হজা ৰর্ষ" কেৰ ভূমিকাক চৰ্চা ভেলৈএ। তই হুনক জিজ্ঞাসা শাংত কৰৈত হম কহী জে উপৰেমে 2006 মে জে হুনক আলোচনাক ৰিসংগতি ছলনি তাহিপৰ হম টিপ্পণী কেলে ছলহুঁ জকৰ ফোটো পৰিশিষ্টমে ভেটত। তকৰ ৰাঁদক আনো আলোচনা / ইতিহাসমে জে অপ্রমাণিকতা ছনি তাহিমেসঁ হম কিছু মুখ্য-মুখ্যকেঁ সূচীৰঁদ্ধ কই ৰহল ছী আ যথাসংভৱ পৰিশিষ্টমে ওকৰ ফোটো সেহো দই ৰহল ছী-

1) তাৰানংদ ৰিযোগী ৰিঁনা পঢ়লে আলোচনা / সমীক্ষা / ইতিহাস / পাঠকীয লিখৈ ছথি তকৰ প্রমাণ অছি হুনক পোথী কর্মধাৰযমে "মৈথিলী কথা-যাত্রা" নামক লেখ জাহিমে ও ধূমকেতুক কথা 'নমাজে শুকৰানা'পৰ ৰিচাৰ ৰখনে ছথি। জে পাঠক ধূমকেতুক কথা 'নমাজে শুকৰানা' পঢ়নে হেতাহ সে জনৈত হেতাহ জে কথাকাৰ অপন কথাক মাধ্যমসঁ মিথিলামে পসৰৈত সাম্প্রদাযিক কট্টৰতাকেঁ ৰেখাংকিত কেলে ছথি মুদা জখন ৰিযোগীজী ৰিঁনা পঢ়নে ওহিপৰ লিখলা তই ও ওহি কথাকেঁ "সাম্প্রদাযিক সৌহার্দ" কেৰ কথা ৰঁনা দেলাহ। এহি প্রসংগকেঁ সভ ঁ পহিলে গজেন্দ্র ঠাকুৰ অপন সংপাদকীযমে উঠেলাহ আ ৰাঁদমে ও আলেখ

ৗনক মৈথিনী সমীক্ষাশাস্ত্র নামক পোথীমে প্রকাশ ত ভেন। তাৰানঁদ রিযোগীজীক ধ্মকেতুক কথাক গনত নিধ্কর্ষক সঁরঁধমে গজেন্দ্র ঠাকুৰ জী শ্বপন পোথী "মৈথিনী সমীক্ষাশাস্ ্ৰ" কেৰ পৃধ্ঠ- 138 পৰ জে নিখনে চ্ছথি সে দ্রধ্টৰ্য্য শ্বচ্ছি-

"পোথীক রিঁনা পঢ়নে সমীক্ষা শ্বনৈতিক শ্বচ্ছি। ঙদাহৰণস্বৰূ কর্মধাৰযমে ধ্মকেতুক রিষযমে তাৰানন্দ রিযোগী নিখৈ চ্ছথি- মিথিনাক সঁস্কৃতিমে যুগ-যুগসঁ প্রতিধ্ঠাপি সাম্প্রদাযিক সৌহার্দ ৰেখাঁকিত কৰৈত হিনক কথা "নমাজে শুকৰানা " রঁহুত মহত্ত্বপূর্ণ থিক । (কর্মধাৰয, পৃ. 127) (!) কথাক শীর্ষ দেখি কই ঐ তৰহক সমীক্ষা ভেন শ্বচ্ছি কাৰণ ঐ কথামে হাজী সৈহেরঁ নমাজক সমএমে পিঁজৰাক সুগ্গা " সীতা... ৰাম ... ।" রঁজৈএ শ্বা সুগ্গাক পিঁজৰাকেঁ হাজী সৈহেরঁ তাধৰি মহজিদক দেরাঁনপৰ পঙ্কৈ চ্ছথি জাধৰি সুগা মৰি নৈ জাগএ। সঙ্ৰদা কানই নগৈএ শ্বা কথা খতম ভই জাগএ। শ্বা ঙ্ৰ কথা সমীক্ষকক মত সাম্প্রদাযিক সৌহার্দ ৰেখাঁকিত কৰৈএ !"

রিঁনা পঢ়নে নিখন গেন শ্বানোচনা গতিহাস শ্বপ্রমাণিকে হোগত চৈ, সে তাৰানঁদ রিযোগী জীক নিখন শ্বপ্রমাণিক শ্বচ্ছিএ।

2) তাৰানঁদ রিযোগীজী 26 September 2018 কেঁ মিথিনা মিহিৰ নামক রঁ্নোগমে শ্বপন একটা নেখ প্রকাশিত কেনাহ "মৈথিনী করিতাক রর্তমান পৰিদৃশ্য" শীর্ষকসঁ। পাঠক এহি শ্বানেখকেঁ ঙুপৰমে দেন শীর্ষকপৰ ক্লিক কই পঢ়ি সক চ্ছথি। এহি শ্বানেখমে ও গজন কেৰ চর্চা সেহো কেনাহ, হমৰা

জনৈত করিতা ও গজনে খনেগ রিধা ভেন জেনা কি কথা, নঘুকথা, ডপন্যাস খাদি কথা রিধামে ৰহিতো খনেগ-খনেগ খছি তহিনা কাব্য রিধামে গীত, গজনে, খাদিক সঁগ করিতা সেহো খনেগ রিধা খছি। গজনকেঁ করিতাক সঁগ ৰখবাঁক জিদ্দ হ্নক খজ্ঞানতাসঁ রেঁসী ফুঁঠা বুঁঝনা জাগত খছি। খএৰ ওহী খানেখমে ও "ভক্তি গজনে" কেৰ চৰ্চা সেহো কৰৈত ছথি মুদা গ্র জানি পাঠককেঁ খাশ্চৰ্য নগতনি জে ও তমাম ৰাঁতক ৰৰ্ণন কৰৈত মৈথিনীমে ভক্তি গজনেক স্রোত নৈ দেনে ছথি। গ্র ◌াত নিৰ্রিবাদ ছৈ জে মৈথিনীমে 'ৰাঁন গজনে' হো বা কি 'ভক্তি গজনে' নে তই ও তাৰানঁদ রিযোগীজীক কোৰাসঁ ডতৰন ছনি খা নে হ্নক ভক্ত সঁপ্ৰদাযক কোৰাসঁ। তই খাখিৰ স্রোত কতইসঁ ছৈ? এহি খানেখকেঁ পাঠক এহি নিঁকপৰ পঢ়ি সকৈ ছথি- https://mithila-mihir.blogspot.com/2018/09/blog-post.html?m=1

রিঁনা স্রোত, রিঁনা ডদ্গম কেৰ জানকাৰী খপ্ৰমাণিকে কহনে জেতৈ নে? সে তাৰানঁদ রিযোগী জীক নিখন খপ্ৰমাণিক খছিএ।

3) মিথিনা সাঁস্কৃতিক পৰিষদক সঁরঁধমে গনতরঁযান - গ্বনোঃ কনা খা ভাষা (সঁপাদক- তাৰানঁদ রিযোগী এরঁ কেদাৰ কানন) নামক পোথী কেৰ ভূমিকামে যাত্ৰীজীক রঁনচনমা নামক ডপন্যাস ভাষাপৰ রিচাৰ কৰৈত তাৰানঁদ রিযোগী রিঁনা কোনো প্ৰমাণকেঁ এহি রঁনচনমা ডপন্যাসক প্ৰকাশক মিথিনা সাঁস্কৃতিক পৰিষদপৰ ওকৰ পাঁডুনিপিকেঁ নষ্ট কই দেবাঁক খাৰোপ নগেনাহ। গ্র একটা

গংভীৰ ঋাৰোপ ছনৈ সেহো ৰিঁনা কোনো প্ৰমাণক। ৰিযোগীজীক এহি ঋপ্ৰমাণিকতাকেঁ এক ৰেঁৰ ফেৰ দেখাৰ কৰৈত গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ 2022 মে প্ৰকাশিত ঋপন পোথী "নিত নৱন সুভাষ চংদ্ৰ যাদৱ"মে নিখনাহ (পৃষ্ঠ-102) সে দ্ৰষ্টব্য ঋছি-

"তাৰানন্দ ৰিযোগী নগ মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদপৰ যাত্ৰীক কোনো তৰহক ঋাৰোপক প্ৰমাণ নৈ ছন্হি..................ৰঁনচনম ক নেখক নাগাৰ্জুনকেঁ ওগ পোথীসঁ কোনো সমস্যা নৈ ৰহন্হ নহিযে ঘনকৰ পুত্ৰ শোভাকান্ত (জকৰা যাত্ৰীজী শোভা মিসৰ কহৈত ছনা) ওগ পোথীকেঁ মৈথিনী পোথী মানৈ ছথি ঋা তেঁ 'যাত্ৰী সমগ্ৰ' (ৰাজকমন প্ৰকাশন) মে ও সংকনিত নৈ ঋছি। মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ চেতনা সমিতি সন পাগৰঁনা সংস্থা নৈ ঋছি, চন্দা ভেটৈ ছৈ তখনে ও পোথী ছাপৈ ছৈ, কোনো কংস্পিৰেসী থ যোৰী নেন কোনো স্থান নৈ।"

গজেন্দ্ৰজীক পোথী প্ৰকাশিত ভেনোক ৰাঁদ দযাশংকৰ মিশ্ৰ ঋপন এক ঋানেখ "ৰঁনচনমা প্ৰকাশনক প্ৰসংগ শ্ৰী তাৰানংদ ৰি োগী জীক ঋনৰ্গন প্ৰনাপক সংদৰ্ভমে" জে কি 'মৈথিনী পু জাগৰণ প্ৰকাশ' নামক দৈনিক পত্ৰমে প্ৰকাশিত ভেন (ঋংক-31 জ্বনাগ্ৰ 2023) তাহিমে দযাশংকৰজী ৰঁঘত ৰাস প্ৰ োণক সংগ তাৰানংদ ৰিযোগীজীক ঋাৰোপক খংডন কেনে ছথি।

জেনা কি উপৰেমে সূচনা দেনে ছী জে হম মাত্ৰ মুখ্য-মুখ্য তাৰানংদজীক মুখ্য-মুখ্য ঋপ্ৰমাণিকতাক উদাহৰণ দেৰঁ তই একৰ এ্ৰ ঋৰ্থ নহি জে ঋতৰেঁ ঋপ্ৰমাণিক কথন সভ ছনি। বস্তুতঃ তাৰানংদ ৰিযোগীজীক ঋধিকাংশ

আলোচনা / গতিহাস / সমীক্ষা / পাঠকীয অপ্রামাণিক ছনি। জৰুৰতি ছৈ ওকৰা পাঠকক সামনে অনৰাঁক। যে নর পাঠক রা আলোচক সেহো কই সকৈ ছথি আ জখন-জেহন হমৰা সময ভেটৈত হমহুঁ হুনক অপ্রামাণিকতাকেঁ ভরিষ্যমে পাঠকক সামনে আনরঁ। হুনকৰ ৰচনাত্মেক রিধা সভকেঁ দেখী তই হুনক গজনে আগসঁ পংদ্রহ রঁর্খ পহিনেহে অপ্রামাণিক সারিঁত ভই গেন ছনা। রাঁচনে হুনক করিতা ও কথা তই একৰ ভাৰ হম করিতা ও থা রিধাক অগ্রআ সভপৰ দৈত ছিযনি।

এহি আনেখ কেৰ শীর্ষক জকৰা হম প্রশ্নরাচক চিহ্নক সংগ ৰখনে ছনহুঁ তকৰা হম এহি পাঁতিক সংগ হটা ৰহনে ছী আ উপৰমে দেন অনেক উদাহৰণক সংগ কহৈত ছী জে " নিশ্চিত তৌৰপৰ অপ্রামাণিক আলোচনা এরং গতিহাস কেৰ নেখন কৰৈ ছথি তারানংদ রিযোগী"।

গতি-রিদা পুনর্মিননায

পৰিশিষ্ট

1-অঁতিকা মে প্রকাশিত হমৰ পাঠকীয

17:23

संतनगर, दिल्ली

विरोधाभास

अप्रैल-सितंबर, 06क अंक रामलोचन ठाकुर सँ प्राप्त कयल। उत्कृष्ठ। संपादकीय वचन निमाहबाक प्रयास करब, से आशा। रचना चयन सर्वोपरि लक्ष्य दिस ध्यान दिआबैछ। रमानाथ झा पर श्रीधरम आ तारानंद वियोगीक लेख पढ़ल। श्रीधरम जीक लेख मे एक टा नीक आ साफ चिंतन अछि—शुरू सँ अंत धरि हिनका सँ सहमत छी। मुदा वियोजी जीक बहुत रास बात सँ सहमत होइतो असहमत। वियोगी जीक ई बात मानै छी जे रमानाथ बाबू अन्तर्विरोध सँ ग्रसित छलाह, मुदा स्वयं वियोगी ज़ी सेहो अन्तर्विरोधक शिकार छथि। जखन नवीन बाट चलने वस्तु परंपरागत भेटत आ परंपरागतो बाट चलने सैह, तखन ओहि दुनू बार मे अंतर की रहि जाइ छै? वियोगी जी केँ अथ-उथ मे नहि पड़ि साफ-साफ विचारि लेबाक चाही जे हुनका की काम्य छनि—नवीन बाट सँ नवीन वस्तु आकि नवीन बाट सँ पारंपरिके वस्तु?

—आशीष अनचिन्हार,
दुर्गाचरण मित्रा स्ट्रीट, कोलकाता



2-তাৰানংদজীক কৰ্মধাৰয নামক পোথীমে প্ৰকাশিত "মৈথিলী কথা যাত্ৰা"মে ধমকেতু কথাপৰ ৰিচাৰ

3- গ্ৰন্থঃ কন্যা আ ভাষা নামক পোথীমে মিথিলা সাংস্কৃতিক পৰিষদক সংবঁধমে তাৰানংদ জীক ৱিচাৰ

मिथिला रहय। अपन समुच्चा अस्मिता मे जे आदर्श ओ अपन जुझारू जीवन सँ अर्जित कयने रहथि, जे मैथिली हुनका प्राण मे सुवास जकाँ विराजित छली, ई से छल। अन्ततः जखन ई उपन्यास हुनका परिकल्पनाक एनमेन मुताबिक कागज पर उतरि अयलै, 15 फरबरी 1955 के ओ हरिनारायण मिश्र कें लिखलनि : 'हौ हरि, मैथिली बलचनमा हिन्दी बला सँ निःसन्देह सुंदर भ' गेलैक अछि। अनावश्यक विस्तार आ बन्धुरतो एतय नहि छैक। ओकर धड़कन कैक गुना अइ मे बढ़ि गेलैक अछि, की कहियह!'

मुदा, दुर्भाग्य देखू जे ई उपन्यास छपबाक लेल ओ एकटा मैथिली संस्था मिथिला सांस्कृतिक परिषद्, कलकत्ता के देलखिन, जखन कि हुनका लग तहियो प्रकाशकक कोनो कमी नहि रहनि। मैथिली-संस्था सब, से चाहे सोसाइटी हुअय कि सरकारी, आइ पैंसठ बरखक बादो, कोनो ब्राह्मणजातीय-संगठन सँ अलग किछु किनसाइते होइत अछि, भने नाम संग संस्कृति जोड़ल रहय कि चेतना। तहिया केहन परिस्थिति रहल हेतै तकर अनुमान क' सकै छी। जखन कि 'बलचनमा' की छल? एक शूद्रक संघर्षक कथा छल। एतबे नहि ने। ओ बलचनमेक भाषा मे लिखलो गेल छल, जकर नाम यात्री जी देने रहथिन–'शूद्र मैथिली'। आब कहू, ई चीज कतहु मैथिली संस्था छापय? खेखनी तँ करै छलनि एहि लेल जे बड़ पैघ लेखक छी तँ किछु मैथिली संस्थो पर दया करियौ। ई के जनै छल जे ओ शूद्र मैथिली लिखि क' पठा देता? 12 बरस धरि जखन संस्था एकरा नहि छापलक तखन यात्री जी उग्र भेला। मुदा ताधरि पांडुलिपि पूर्णतः नष्ट भ' चुकल रहै। यात्री जीक अपन देशव्यापी प्रतिष्ठा रहनि, तें संस्था पर दवाबो चारूभर सँ बनि गेलै। हिन्दी बलचनमा ताधरि हिन्दीक प्रथम श्रेणीक उपन्यास-रूप मे मान्यता प्राप्त क' लेने रहय। लाचार संस्था कोनो अज्ञात अछरकटुआ सँ एकर अनुवाद करौलक आ अन्ततः 1967 मे प्रकाशित क' देलक। मूल कृति मुदा विलुप्ते भ' गेलै। मोहन भारद्वाजक मानब छलनि जे अइ किताब पर जे 'मूल लेखक नागार्जुन' छपल छै, से संस्थाबला सभक खचरपनी छल, मुदा हमर मानब अछि जे खचरपनी नहि, ई हुनका लोकनिक ईमानदारी रहनि। सत्य के ओ लोकनि लिखित रूप मे स्वीकार क' लेने रहथि।



4- দয়াশংকৰ মিশ্ৰ কেৰ লেখ

← 31-Jul-2023

'बलचनमा' प्रकाशनक प्रसंग श्री तारानंद वियोगी जीक अनर्गल प्रलापक संदर्भमे

दयाशंकर मिश्र

मिथिला सांस्कृतिक परिषद् (कोलकाता)क स्थापना 26 जनवरी 1959 इस्वी के भेल। तहिया सँ आइ धरि ई संस्था मैथिली भाषा, साहित्य आ संस्कृतिक विकासक निमित्त विभिन्न स्तर पर समर्पित भावेँ काज करैत आबि रहल अछि आ से जगजियार अछि।

5-মৈথিলী কৰিতাক হজাৰ ৰর্ষ কেৰ পহিন খংডক ভূমিকাক পৃষ্ঠ

देखावटी दाँत बला विद्वान सब अपेक्षाकृत अधिक अपकारी जीव थिका। मैथिलीक पर्यावरण एहन अपकारी जीव सब सँ भरल रहल अछि।

एहि किताब मे प्रायः पहिल बेर मैथिली लोकसाहित्यक अध्ययन मिथिलाक जातीय साहित्यक रूप मे करबाक प्रयास कयल गेल अछि। स्वयं रमानाथ झा एहि बात कें कहियो स्वीकार कयने छला जे मिथिलाक निजी जातीय साहित्य मौखिक रहल अछि आ प्राचीनकालक परिवेश मे राज्याश्रय प्राप्त नहि हेबाक कारण लिखित साहित्यक परंपरा मिथिला मे बहुत बाद मे जा क' शुरू भ' सकल अछि। कते आश्चर्यक बात थिक जे ग्रियर्सन कें विद्यापति आ दीनाभद्री दुनूक गीत लोककंठ सँ एक्कहि समय मे प्राप्त भेल छल जकरा ओ उद्यमपूर्वक प्रकाशित करेलनि। विद्यापति तँ मिथिलाक संस्कृतिक सिरमौर बनि गेला मुदा दीनाभद्रीक सेहो कोनो सौन्दर्यशास्त्रीय मूल्य छैक वा एहि सँ मिथिलाक जातीय साहित्यशैलीक एक प्ररूप विशेषक कोना विलक्षण अभिव्यक्ति भेल अछि, एहि दिस विद्वान लोकनिक आँखि सदा मूनल रहलनि। मानू ई सोचब एक पातक करबाक तुल्य हो।

छंद मिथिलाक जातीय कविताक वस्तु नहि थिक, ई बात अलग सँ कहबाक बेगरतो हम नहि बुझैत छी। मिथिलाक वस्तु थिक राग, ताल, लय। छंद मे मैथिली कविता लिखबाक प्रथम प्रयास मनबोध केलनि आ चन्दा झा तँ मानू एकर झड़ी लगा देलनि। हुनकर मिथिलाभाषा रामायण मे अस्सी प्रकारक छंदक प्रयोग भेल अछि। एहि तरहें मैथिली कविता मे छंदक प्रयोग आधुनिक काल मे आबि क' तखन शुरू भेल अछि जखन परजीवी पंडितवर्ग कें मैथिली कें संस्कृतक पिछलग्गू बनायब अपन वर्चस्व लेल परम जरूरी बुझना गेलनि। आइ स्थिति ई अछि जे छंदहीन कविते कें विजातीय आ आधुनिक मानि ओकर अवहेलना करबाक उपदेश लिखल भेटैत अछि। सगरो यैह सुनबै जे छंद थिक मिथिलाक जातीय वस्तु, अप्पन परंपरा जखन कि छंदमुक्त कविता भेल विजातीय वस्तु। अन्हेर कहल जायत एकरा, मुदा सैह पंडितगोष्ठीमान्य छैक।

किताबक प्रथम खंड मुख्यतः जातीय साहित्य पर केन्द्रित अछि। मिथिलाक जातीय साहित्यक प्रायः समस्त शैली सब कें बुझबाक प्रयास एतय कयल गेल अछि। आ, सिद्धसाहित्य आ वर्णरत्नाकर कें मिथिलाक जातीय साहित्यक प्रथम लिखित अभिलेखक रूप मे बुझबाक कोशिश भेल अछि।

तहिना, ई किताब मैथिली आलोचनाक प्रायः पहिल किताब छी जतय मुख्यधाराक मैथिली कविताक विकास कें देखबाक लेल कबीरक मैथिली कविताक अध्ययन जरूरी बूझल गेल अछि। सतरहम शताब्दीक बाद कबीरक मैथिली पद ठीक तहिना मिथिला मे प्रचलित रहल अछि जेना मैथिली संस्कारगीत वा मैथिली लोकगाथा।

XII

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.পৰমানন্দ লাল কর্ণ- কাতিক মাসক মাহাত্ম্য



6

কাতিক মাসক মাহাত্ম্য
(পদ্ম পুৰাণ উত্তৰ খণ্ড)

সূত জী কহলথিন - এক সময় কেঁ বাত অছি দেবর্ষি নাৰদ কল্পবৃক্ষক ফূল লঽ কে শ্ৰী কৃষ্ণ জীক দর্শন কৰঽ দ্বাৰিকা এলাহ। শ্ৰী কৃষ্ণ দেবর্ষি নাৰদ কে স্বাগত সৎকাৰ কৰৈত পাদ্য-অর্ঘ্যক উপৰান্ত বৈসঽ কেঁ লেল দিব্য আসন দেলথিন। নাৰদ জী দিব্য পুষ্প ভগবান কেঁ ভেঁট কেলনি। ভগবান ও পুষ্প সোলহ হজাৰ ৰানী মে বাঁটি দেলথিন। এক দিন সত্যভামা শ্ৰী কৃষ্ণ সঁ পুছলথিন জে প্ৰাণনাথ! হম পূর্ব জন্ম মে কোন দান, তপ আ ব্ৰত কেনে ছলহুঁ জে হম মৃত্যুলোক মে জন্ম লঽ কে মর্ত্যভাৱ সঁ উপৰ উঠি অপনেক অর্দ্ধাঙ্গিনী ভেলহুঁ।

শ্ৰী ভগবান কৃষ্ণ কহলনি - প্ৰিয়ে! অহাঁ একাগ্ৰচিত্ত ভঽ সুনূ। পূর্বজন্ম মে অহাঁ জে কিছু ছলহুঁ আ জাহি পুণ্যকাৰক ব্ৰতক অহাঁ অনুষ্ঠান কেনে ছলহুঁ ও সব হম বতবৈত ছী। সত্যযুগক অন্ত মে মায়াপুৰ মে অত্ৰিকুল মে একটা ব্ৰাহ্মণ জন্ম লেলথি জিনকৰ নাম দেবশর্মা ছল। ও বেদ বেদাংগ মে পাৰংগত বিদ্বান, অতিথিসেবী, অগ্নিহোত্ৰপৰায়ণ আ সূর্যব্ৰতক পালন মে তৎপৰ ৰহৈত ছলাহ। সব দিন সূর্যক আৰাধনা কৰবা সঁ ও দোসৰ সূর্যক ভাঁতি তেজস্বী প্ৰতীত পড়ৈত ছলাহ। হুনকৰ অবস্থা বেসী ভঽ গেল ছল। হুনকা কোনো পুত্ৰ নহি ছল কেবল একটা কন্যা ছল জেকৰ নাম গুণবতী ছল। ও হুনকৰ বিবাহ অপন একটা শিষ্য সঁ কঽ দেলথিন জেকৰ নাম চন্দ্ৰ ছল। ও অপন শিষ্য কে পুত্ৰবত মানৈত ছলথিন। ও জিতেন্দ্ৰিয় শিষ্য সেহো হুনকা পিতা তুল্য মানৈত ছলথিন। এক দিন ও দুনু গুৰু-

𑒬𑒱𑒭𑓂𑒨 𑒏𑒳𑒬 𑒂 𑒮𑒧𑒱𑒡𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒯𑒱𑒧𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒬𑒰𑒐𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒑𑒞𑒏 𑒫𑒢 𑒧𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒩𑒉 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯। 𑒞𑒐𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒢𑒖𑒩𑒱 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒦𑒨𑓀𑒏𑒩 𑒩𑒰𑒏𑓂𑒭𑒮 𑒣𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪। 𑒩𑒰𑒏𑓂𑒭𑒮 𑒥𑒛𑓃 𑒦𑒨𑓀𑒏𑒩 𑒕𑒪। 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒠𑒱𑒮 𑒂𑒥𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒁𑓀𑒑 𑒛𑒩 𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒿𑒣𑒉 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒂 𑒦𑒰𑒑𑒉 𑒧𑒹 𑒁𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟 𑒦𑒉 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒋 𑒏𑒰𑒪 𑒩𑒴𑒣𑒲 𑒩𑒰𑒏𑓂𑒭𑒮 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒰𑒞𑓂𑒧𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒰𑒩𑓂𑒭𑒠 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒻𑒏𑒳𑒝𑓂𑒚 𑒡𑒰𑒧 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢। 𑒋 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒦𑒩𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨𑒣𑒴𑒖𑒢 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒟𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒮𑒿 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒣𑒩 𑒥𑒛𑓃 𑒮𑓀𑒞𑒳𑒭𑓂𑒙 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨, 𑒬𑒱𑒫, 𑒑𑒝𑒹𑒬, 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒂 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒰𑒮𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒧𑒩𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒩𑒐𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒮𑒥 𑒠𑒱𑒮 𑒮𑒿 𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩 𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒼 𑒅𑒣𑒰𑒮𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒣𑒰𑒮 𑒂𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒧 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒠𑒰 𑒪𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑒉 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒩𑒴𑒣 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒙 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒕𑒲। 𑒚𑒲𑒏 𑒋𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒹𑒫𑒠𑒞𑓂𑒞 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒿 𑒉𑒏𑒯𑒱𑒙𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒂𑒠𑒱 𑒁𑒪𑒑-𑒁𑒪𑒑 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒏𑒰𑒩𑒪 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒞𑒠𑒢𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒑𑒳𑒝𑒫𑒞𑒲 𑒖𑒐𑒢 𑒩𑒰𑒏𑓂𑒭𑒮𑒏 𑒯𑒰𑒟 𑒮𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒧𑒰𑒩𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒟𑒱 𑒞𑒐𑒢 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑 𑒧𑒹 𑒠𑒳𑓁𑒐 𑒮𑒿 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒦𑒉 𑒏𑒩𑒳𑒝 𑒮𑓂𑒫𑒩 𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒣 𑒏𑒩𑒉 𑒪𑒑𑒪𑒲𑒯 - 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒁𑒏𑒹𑒪𑒹 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑒞𑒉 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿? 𑒯𑒧 𑒁𑒢𑒰𑒟 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒯𑒧 𑒏𑒲 𑒏𑒩𑒥? 𑒂𑒥 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒉𑒯𑒢 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒯𑒲𑒢 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒂 𑒫𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒪𑒢 𑒏𑒩𑒞। 𑒉𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒥𑒹𑒩𑒱-𑒥𑒹𑒩𑒱 𑒏𑒩𑒳𑒝𑒰 𑒖𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒣 𑒏𑒉 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒠𑒹𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒔𑒳𑒣 𑒦𑒉 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯। 𑒑𑒳𑒝𑒫𑒞𑒲 𑒬𑒳𑒦 𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒏𑒩𑒉 𑒫𑒰𑒪𑒲 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒋 𑒒𑒩𑒏 𑒮𑒥 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢 𑒥𑒹𑒔𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒂 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒰𑒩𑒪𑒾𑒏𑒱𑒏 𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒏𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒋 𑒋𑒯𑒱 𑒑𑒰𑒧 𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒉 𑒪𑒑𑒪𑒲𑒯। 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒿 𑒮𑒞𑓂𑒨-𑒬𑒾𑒔 𑒂𑒠𑒱𑒏 𑒣𑒰𑒪𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒏 𑒦𑒖𑒢 𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒱𑒞𑒥𑒉 𑒪𑒑𑒪𑒲𑒯। 𑒋 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒦𑒩𑒱 𑒉𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲𑒏 𑒅𑒣𑒫𑒰𑒮 𑒂 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒮𑒏 𑒢𑒲𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒮𑒹𑒫𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒄 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒣𑒳𑒝𑓂𑒨𑒠𑒰𑒞𑒰, 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱𑒠𑒰𑒞𑒰 𑒂𑒋𑒩 𑒦𑒼𑒑 𑒫 𑒧𑒼𑒏𑓂𑒭 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒮 𑒧𑒹 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨 𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒳𑒪𑒰 𑒩𑒰𑒬𑒱 𑒣𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒦𑒼𑒩 𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒰𑒨𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒋 𑒧𑒯𑒰𑒣𑒰𑒣𑒲 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒯𑒳 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒦𑒉 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹

𑒏𑒹𑒍 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒢, 𑒖𑒰𑒑𑒩𑒝, 𑒠𑒲𑒣 𑒠𑒰𑒢 𑒂 𑒞𑒳𑒪𑒮𑒲𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒍 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒩𑒴𑒣 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹 𑒏𑒹𑒍 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒧𑒹 𑒗𑒰𑒛𑓃𑒳 𑒪𑒑𑒥𑒻𑒞, 𑒮𑓂𑒫𑒮𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒂𑒠𑒱 𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒫𑒹𑒠𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒂 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒏 𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒦𑒃 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒕𑒻𑒢। 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒹 𑒏𑒧 𑒮𑒿 𑒏𑒧 𑒞𑒲𑒢𑒠𑒱𑒢 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒱𑒨𑒧𑒏 𑒣𑒰𑒪𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒍 𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒢𑓂𑒠𑒢𑒲𑒨 𑒦𑒃 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹 𑒂𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒩𑒞𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒨।

𑒑𑒳𑒝𑒫𑒞𑒲 𑒮𑒥 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒮 𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒟𑒱। 𑒍 𑒮𑒥 𑒠𑒱𑒢 𑒮𑒠𑒱𑒐𑒢 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒩𑓂𑒨𑒰 𑒧𑒹 𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒧𑒢 𑒪𑒑𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒞𑒠𑒢𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒖𑒩𑒰 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒧𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒮𑒥 𑒁𑓀𑒑 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒖𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒿 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯 𑒞𑒐𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒞𑒩𑒃 𑒬𑒢𑒻𑓁 𑒬𑒢𑒻𑓁 𑒔𑒪𑒱 𑒏𑒹𑒿 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒢𑒯𑒰𑒨 𑒏𑒹𑒿 𑒪𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯। 𑒖𑒐𑒢𑒯𑒱 𑒍 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒧𑒹 𑒣𑒋𑒩 𑒩𑒰𑒐𑒪𑒟𑒱𑒢 𑒞𑒐𑒢𑒯𑒱 𑒬𑒲𑒞 𑒖𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒿 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒦𑒃 𑒏𑒰𑒿𑒣𑒻𑒞 𑒐𑒮𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒲𑒯। 𑒒𑒥𑒩𑒰𑒯𑒙𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒧𑒹 𑒍 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒂𑒏𑒰𑒬 𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒫𑒱𑒧𑒰𑒢 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒩 𑒬𑓀𑒐, 𑒔𑒏𑓂𑒩, 𑒑𑒠𑒰 𑒂 𑒣𑒠𑓂𑒧 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑒩𑒃 𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒩𑒴𑒣 𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒣𑒰𑒩𑓂𑒭𑒠 𑒮𑒳𑒬𑒼𑒦𑒱𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒑𑒩𑒳𑒛𑓃𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒁𑓀𑒏𑒱𑒞 𑒡𑓂𑒫𑒖 𑒤𑒯𑒩𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒫𑒱𑒧𑒰𑒢 𑒪𑒑 𑒋𑒪𑒰 𑒣𑒩 𑒍 𑒠𑒱𑒫𑓂𑒨 𑒩𑒴𑒣 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑒃 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒾𑒩 𑒛𑒼𑒪𑒰𑒨𑒪 𑒖𑒰𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒰𑒩𑓂𑒭𑒠 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒃 𑒫𑒻𑒏𑒳𑒝𑓂𑒚 𑒔𑒪𑒱 𑒋𑒪𑒰𑒯। 𑒫𑒱𑒧𑒰𑒢 𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒑𑒳𑒝𑒫𑒞𑒲 𑒂𑒑𑒱𑒏 𑒪𑒾 𑒮𑒢 𑒞𑒹𑒖𑒮𑓂𑒫𑒲 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒩𑒞𑒏 𑒣𑒳𑒝𑓂𑒨 𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒑 𑒧𑒱𑒪𑒪𑒻𑒢।

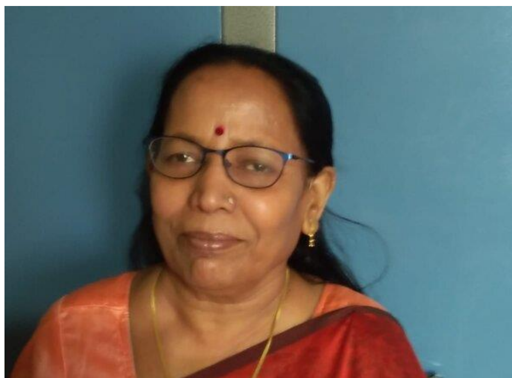
𑒏𑒰𑒪𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒧𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒯𑒧 𑒥𑓂𑒩𑒯𑓂𑒧𑒰 𑒖𑒲 𑒂𑒠𑒱 𑒮𑒥 𑒠𑒹𑒫𑒑𑒝𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟𑒢𑒰 𑒣𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒡𑒰𑒧 𑒋𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒞𑒯𑒢 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒰𑒩𑓂𑒭𑒠 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑 𑒋𑒪𑒟𑒱। 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒰𑒩𑓂𑒭𑒠 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒹 𑒑𑒳𑒝 𑒮𑒢 𑒬𑒼𑒦𑒰𑒨𑒧𑒰𑒢 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒛𑓃 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒫𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒬𑒩𑓂𑒧𑒰 𑒕𑒪𑒟𑒱 𑒍 𑒁𑒐𑒢 𑒮𑒞𑓂𑒩𑒰𑒖𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒬𑒩𑓂𑒧𑒰 𑒁𑒏𑓂𑒩𑒴𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒟𑒱 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒑𑒳𑒝𑒫𑒞𑒲 𑒕𑒲। 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒩𑒞𑒏 𑒣𑒳𑒝𑓂𑒨 𑒮𑒿 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒛𑓃 𑒐𑒳𑒬 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒲। 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩 𑒣𑒩 𑒖𑒹 𑒞𑒳𑒪𑒮𑒲𑒏 𑒑𑒰𑒕 𑒪𑒑𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒞𑒹𑒿 𑒁𑒐𑒢 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒂𑒿𑒑𑒢 𑒧𑒹 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒫𑒵𑒏𑓂𑒭 𑒬𑒼𑒦𑒰𑒨𑒧𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒏𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒮 𑒧𑒹 𑒠𑒲𑒣𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿

তকরে প্রভাব সঁ অহাঁক ঘৰ মে ও স্থিৰ লক্ষ্মী প্রাপ্ত ভেল অছি। অহাঁ ব্রত আদি কর্ম সঁ পতিস্বরূপ শ্রী বিষ্ণু সঁ নিবেদন কেনে ছলহুঁ তেঁ অহাঁ হমৰ পত্নী ভেলহুঁ। মৃত্যুপর্যন্ত অহাঁ কার্তিক ব্রতক অনুষ্ঠান কেনে ছলহুঁ তকৰ প্রভাব সঁ অহাঁকেঁ হমৰা সঁ কখনহুঁ বিয়োগ নহি হোয়ত। এহিনা জে কেও কার্তিক মাস মে ব্রত পরায়ণ ৰহৈত ছথি ও হমৰা লগ আবৈত ছথি জেনা অহাঁ হমৰা স্পর্শ করৈত এহি ধাম অএলহুঁ অছি। কেৱল যজ্ঞ, দান, তপ আ ব্রতকৰ্মাদি লোকনি কার্তিক ব্রতক পুণ্যক একহু অংশ নহি পাবি সকৈত ছথি।

পৰমানন্দ লাল কর্ণ (১৯৩০) গ্ৰাম- ঘোঘসৱ, পো০-বিৰৌল, জিলা দৰভংগা, বিহাৰ, শিক্ষা- স্নাতকোত্তৰ, CAIIB, সেৱানিবৃত্ত, সেন্ট্রল বৈংক আফ ইংডিয়া. Email- Karnpnl@gmail.com Mob.No. 7677179516.

ঐ ৰচনাপৰ অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৩.নির্মনা কর্ণ- অগ্নিশিখা খেপ ৩১



নির্মনা কর্ণ (১৯৬০-), শিক্ষা - এম. এ., নৈহৰ- খৰাজপুৰ, দৰভঙ্গা, সাসুৰ- গোঢ়িযাৰী (রঁনহা), রর্ত্তমান নিরাস- ৰাঁচী, ঝাৰখণ্ড। ঝাৰখংড সৰকাৰ মহিনা এরং রাঁন রিকাস সামাজিক সুৰক্ষা রিভাগমে রাঁন রিকাস পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদসঁ সেরানিবৃত্তি উপৰান্ত স্বতংত্র নেখন।

(অগ্নি শিখা মূন হিন্দী- স্বর্গীয জিতেন্দ্র কুমাৰ কর্ণ, মৈথিনী অনুরাদ- নির্মনা কর্ণ)

অগ্নিশিখা খেপ -৩১

পূর্রকথা

ৰাজা পুৰুৰৱা আ উর্রশী দুনূ এক দোসৰাক সংগ প্রসন্নতা পূর্রক অপন রৈরাহিক জীরনক আনন্দ নই ৰহন ছনথি । দুনূ গোটে হৰদম এক দোসৰাকেঁ প্রসন্ন ৰখরাঁক প্রযাস মে ৰহৈত ছনথি।

আর্ঁ আগাঁ

অমৰারতী! গন্দ্র অপন সিংহাসন পৰ রিৰাজমান ছনাহ ! সভ দেরী-দেরতা সেহো অপন-অপন আসন পৰ রৈসন ছনথি। গন্দ্রক মাথ পৰ গম্ভীৰতা দেখি সভ দেরতা সেহো মুঁহ পৰ গম্ভীৰতাক আররণ ন**ই** ক**ই** চুপচাপ রৈসন ছনাথি। দেরেন্দ্রক গম্ভীৰতাক কাৰণ কিনকো নহি বুঁঝন ছনন্হি,মুদা মুদা ও সভ দেরেন্দ্রক গম্ভীৰতাক কাৰণ জানরা হেতু ব্যগ্র ছনথি। ন্দনকৰ গহন গংভীৰতা কে কাৰণ দেরগণ রিশেষ চিঁতিত ছনথি।

দূ দিন রাঁদ, রৰাহ কল্পক সহস্রাব্দী রর্ষগাঁঠক উত্সের কে যোজন কএন জা ৰহন অছি । এহি সমাৰোহক নেন একটা পৈঘ আযোজন হোরঁয জা ৰহন ছন,জকৰ তৈযাৰী মহীনা ভরি সঁs চনি ৰহন অছি । এহি উত্সের মেঁ অপ্সৰা সভকেঁ রিশেষ উত্তৰদাযিত্ব দেন গেন না। ওহী ক্রমমে উর্রশীক স্তুতি গন্দ্র কে আরিঁ গেননি । সভ মু ্য কার্য-ক্রম মেঁ স্বর্গ নোকক সর্রশ্রেষ্ঠ অপ্সৰা হোময কে কাৰণ মুখ্য ভূমিকা কে উত্তৰদাযিত্ব উর্রশী কে ৰহৈত ছন। তাহি ারণ এহি অরসৰ পৰ উর্রশী কেঁ তনাশ কএন গেন। আ তখন গন্দ্রকেঁ স্বর্গসঁ ন্দনক অনুপস্থিতিক জানকাৰী ভেটৈননি। গন্দ্রকেঁ আর্ঁ জ্ঞাত ভেন জে ও রঁন্দত দিন সs স্বর্গ সঁs দূৰ ছথি ।

গন্দ্রকেঁ স্মৰণ ভেননি জে ও উর্রশীকেঁ পাঁচ রর্ষক নেন স্বর্গ সঁs নিষ্কাসিত ক**ই** দেনে ছনথি!মুদা ও অরধি তs কতেকো দিন পূর্র সমাপ্ত ভ**ই** গেন ছন! এহন স্থিতিমে উর্রশীকেঁ আর্ঁ স্বর্গমে ৰহরাঁক চাহী, মুদা ও নহি ছথি!তখন ও কত**ই** ছথি,ও এখন ধৰি কিএ

নহি ঋাযন ছথি?

ঙন্দ্রক রিচাৰ ঋন্মসাৰ ও সম্ভরতঃ স্বৰ্গক দ্বাৰ কে ৰাঁহৰী প্রাঙ্গণ মেঁ একটা গাছক নীচাঁ ঋপন দণ্ড-ঋরধি কে সমাপ্তি নেন পাঁচ রর্ষ ধৰি প্রতীক্ষা কৰতীহ,ঋা পাঁচ রর্ষ পূৰা ভেনাক রাঁদ ও ্রর্গক দ্বাৰসঁ ভীতৰ প্ররেশ কs জযতীহ। মুদা ঞ্র কিএক নহি ভেন ! একৰা ঙন্দ্র ঋপন ঋরহেনেনা রুঁঝনথি।

ঙন্দ্র ভর্রশীক ঋন্মপস্থিতি কে রিষয মেঁ ঋান ঋ ্সৰা সভ সঁs জানকাৰী নেময চাহনথি। এহি সমযারধি মেঁ ও কতই ছনীহ,সম্ভরতঃ একৰ জানকাৰী হনকা সভ কে হোঙন্হ,মুদা সভ কিযো ঋনভিজ্ঞতা প্রকট কেনথি । কিনকো কোনো জানকাৰী নহি ছন।কিনকো জ্ঞাত নহি ছন জে ও কতই ছথি,ঞ্র কহি সভগোটে ভর্রশী কে রিষয মেঁ কনেকো জানকাৰী সঁs ঋপন ঋনভিজ্ঞতা দেখৌননি।

ঋাৰ ঙন্দ্র চিন্তিত ভই গেনাহ। এহি সমাৰোহ মেঁ ভর্রশীক রহত ঋারশ্যকতা ছননি হনকা। ঋাৰ কথি কৰথি সে নহি রুঁঝাঞ্রত ছননি ঙন্দ্র কে। ও ভর্রশীক তনাশ কতই কৰথি যৈহ োচি-সোচি ও র্যাকুন চনাথি । হনক ঋন্মসাৰ,ভর্রশীকেঁ াঁচ রর্ষ পূৰা ভেনাক রাঁদ স্বৰ্গমে প্ররেশ কৰরাঁক ঋন্মমতি মাঁগয নেন ঋাৰঁয কে চাহৈক ছননি ঙন্দ্র কে নিকট । মুদা ঞ্র কী ভেন ঋছি - ও স্বৰ্গ তs নহি ঋাযন ছনীহ,ঋপন রিষয মেঁ কৌনহ সূচনা তক নহি দেনথি । স্বৰ্গ সs নিষ্কাসন ভপৰাঁত কো কতs গেনথি ঞ্র জানকাৰী পর্যঁত কিনকো নহি ছন।

ঋাৰ ঙন্দ্র ঋত্যঁত চিঁতিত ভs গেনাহ।ও সোচি ৰহন ছনাহ জে এহি সমাৰোহ মে ভর্রশী কে ৰহনাঞ্র রহত ঋারশ্যক ঋছি,মুদা ভর্রশী কতয ছথি এহি রিষয মেঁ কিনকো কিছু জানকাৰী নহি ভেনাঞ্র

!ঞ ত একটা সংকেত ছন স্বৰ্গক শাসন ব্যৱস্থা মেং গংভীৰ ক্ষপ্ৰৱঁধনক!ঞ ৰাঁত ককৰো নহি কহন জা সকৈত ছন,কাৰণ জঁ ঞ খৰঁৰি পসৰি জাযত তs সৰঁ কিযো স্বৰ্গক শাসন ব্যৱস্থা ৰ খাঁগ্ৰৰ ভঠাযত! এখন ধৰি ঞ ৰাঁত স্বৰ্গ কেঁ ৰাঁহৰ কিনকো নহি বুঁঝন ছন।ও এতহি সীমিত খছি! ঞ সমাচাৰ কোনো খন্য নো মেং জযৰাক ৰাঁদ হ্নক কৰ্তব্য হীনতা দেখগত হ্নকা পদচ্ ্যুত কএন জা সকৈত খছি।ও স্বযং খসুৰক্ষিত ভs জযতাহ। ও পনা কে খধিকাৰ চ্যুত এৱং খসুৰক্ষিত নহি কৰs চাহৈত নথি।

এহি কৰণ ও ৱিশেষ চিঁতিত ছনাহ খা যেন-কেন-প্ৰকাৰ ণ ভৰ্শী কে জানকাৰী প্ৰাপ্ত কৰৱা হেতু ব্যগ্ৰ ছনাহ। হঠাৎ দেৱসভা মেং ব্যাপ্ত গহন মৌন কেঁ ভংগ কৰৈত গন্দ্ৰ খাৰাজ গূঁজি ভঠন -

"গংধৰ্ৱৰাজ ৱিশ্বৱসু! হম খহাঁ কেঁ একটা মহত্বপূৰ্ণ কাজ সৌ পয চাহৈত ছী!মুদা ঞ ৰাঁত গুপ্ত ৰহৱাঁক চাহী! এহি ৱিষয ম কনিকো জানকাৰী স্বৰ্গ নোক কে ৰাঁহৰ কোনো খান দিস নহি জযৰাক চাহী!"

খপন খাসন পৰ ঠাঢ় ভs ৱিশ্বৱসু স্বীকৃতি পূৰ্ণ দৃষ্টি ঁs গন্দ্ৰ দিস তকৈত কাজ নেন খপন মৌন সহমতি দেনথি । গন্দ্ৰ খাগূ কহs নগনথি -

"ভৰ্শী ৰঁহ্নত দিন সঁs স্বৰ্গ সs খনুপস্থিত ছথি। স্বৰ্গ সঁs নিষ্কাসিত হোযৰাঁক মাত্ৰ পাঁচ ৱৰ্ষক দণ্ড হ্নকা ভেটন ছননি। খাৰঁ ও খৱধি সেহো সমাপ্ত ভs গেন খছি। ওহি কানখংড মেং সেহো হ্নকা স্বৰ্গক খাসপাস ৰহৱাঁক ছননি,মুদা ও কতয চনি গেন ছথি,একৰ ককৰো নগ কোনো জানকাৰী নহি খছি । ও পৃথ্বীনোক মে ছথি

রা পাতাল লোক মেঁ ঋথরা স্বৰ্গলোক মেঁ কতহ্ন ন্বকাযল ছথি,ও কোন ৰূপ মেঁ ঋা কোন লোক মেঁ ছথি,ড্র জানকাৰী সেহো উপলব্ধ নহি ঋছি। ড্র কোনা ভs সকৈত ঋছি?ড্র সংভৱ ঋছি কি হমৰা লোকনি এতেক ৰাস দেরতা কে ৰহৈত উৰ্ৱশী হমৰা সভ সোঁ ন্বকাযল কতহ্ন ৰহথি ঋা হ্ননকৰ ঋাৱাস কে ঠেকান হমৰা সভ কে জ্ঞাত নহি হোয ? ড্র হমৰা সৱঁহক লেল ঋত্যংত লজ্জা কে ৱাঁত হোযত।ও কোনা কs হমৰা সৱঁহক আঁখি মে ধূৰ ফেংকি কতহ্ন ঋান ঠাম পলাযন কs সকৈত ছথি! ও কতয ঋা কোন স্থান পৰ ছথি ড্র জানৱ জৰূৰী ঋছি।হ্ননকৰ ভেংৱ ঋত্যংত ঋাৱশ্যক ঋছি।"

পৱন দের ৱঁজলাহ - "ও স্বৰ্গ মে নহি ছথি, এতেক ৱাঁত য ঋছি। হঁs ! কোনো ঋান লোক মে ভs সকৈত ছথি।"

ইন্দ্ৰ ৱঁজলাহ - "হমৰো ইএহ ৱিচাৰ ঋছি, তেঁ হম চাহৈত ছী জে ৱিশ্বৱসু ঋহাঁ ঋাগ সঁs স্বযং হ্ননক সংধান কাৰ্য কে প্ ারম্ভ ঋান লোক মেঁ জা ক' কৰু । মুদা ড্র কাজ ঋত্যংত গুপ্ত ৰূপ সঁs কৰ' পড়ত। এহি কাজ মে গোপনীযতা ঋাৱশ্যক ঋছি।"

"হম সৱ কিছু বুঁঝি গেলহুঁ দেৱেন্দ্ৰ, হম ঋাগযে সঁs কাজ প্ৰাৰম্ভ কৰৱ"- ৱিশ্বাৱসু উত্তৰ দেলনি ।

ইন্দ্ৰ ৱঁজলাহ - "একটা ৱাঁত ঋাওৰ ধ্যান মে ৰাখু,ড্র কাজ ঋসগৰে কৰয পড়ত,কাৰণ জঁs ৱেঁসী ভীড় হোযত তখন লোকক ধ্যান ঋাকৰ্ষিত হোযত,ঋা ত্ৰিলোক মেঁ ড্র ৱাঁত পসৰত জে উৰ্ৱশী স্বৰ্গ ছোড়ি কতহ্ন ঋান ঠাম পলাযন কs গেল ছথি। হমৰ সৱঁহক সম্মান হেতু ড্র উচিত নহি হোযত। জঁs ঋহাঁ কেঁ সহাযক কে ঋত্যংত জৰূৰী বুঁঝাগত ঋছি তখন ঋহাঁ একটা সহাযক কেঁ স গ লs জা সকৈত ছী।"

"অনাৱশ্যক চিন্তা জনি কৰু দেৱেন্দ্ৰ, হম অসগৰ ৱ্ৰ কাজ কৰৱ" - ৱিশ্বৱসু গংভীৰ স্বৰ মে ৱঁজনাহ ।

" হানক সংধান কেনাক ৱাঁদ এতহ অনৱাঁক ডত্তৰদাযিত্ব মেহো অহাঁ পৰ অছি" - দেৱেন্দ্ৰ ৱিশ্বৱসু কেঁ বুঁঝেননি ।

"হঁ হম বুঁঝৈত ছী দেৱেন্দ্ৰ"।

"হম অহাঁকেঁ স্মৰণ দিএনহাঁ এহন নহি হোয জে অহাঁ হানকা ৱিঁন নেনহি মাত্ৰ হানক সূচনা নইকই ঘূৰি আৱী - গন্দ্ৰ ডৰ্ৱশীক ঘুৰৱাঁক ৱিষযমে পূৰ্ণতঃ নিশ্চিংত ৰহয চাহৈত ছনাহ ।

"ৱ্ৰ নহি হোযত দেৱেন্দ্ৰ! হম ডৰ্ৱশী কে ন' ক' আপস আৱিঁ জাযৱঁ। অহাঁ হমৰা পৰ ৱিশ্বাস কs সকৈত ছী" - ৱিশ্বাৱসু হানকা আশ্বাসন দেনখিন।

"ঠীক ছৈ! অহাঁ এখনহি অপন কাজ পৰ চনি জাউ, কিএক ত' হমৰা সভ নগ সময ৱঁহাত কম অছি। দূ দিন ৱাঁদ জে ৱৰ্ষগাঁঠক ডত্মৱ হোযত,ওহি মে হমৰা সভ কেঁ ডৰ্ৱশী'ক আৱশ্যক া পড়ত।"

গংধৰ্ৱৰাজ সভা আ গন্দ্ৰ সঁ অনুমতি নs সভাকক্ষ সঁs ৱাঁহৰ নিকনি গেনাহ, গন্দ্ৰ নিশ্চিংততাক সাঁস নেনথি । হানকা ৱিশ্বাস নিন জে ৱিশ্বৱাসু শীঘ্ৰ ডৰ্ৱশী কেঁ স্বৰ্গ মেঁ আপস আনি দেতাহ। ৱঁ দেৱতা সোমৰস কে পান কৰয নগনাহ আ গন্দ্ৰ অপন সিংহাস ছোড়ি ডঠি গেনাহ। ও ওতয সঁ নিকসি অপন আৱাস কে নেন প্ৰস্থান কs গেনথি ।

সম্পূৰ্ণ সভাকক্ষ মে হাস্য কে ৱাতাৱৰণ ছন,মাত্ৰ অপ্সৰা সভ অত্যংত গংভীৰ ছনথি । ও সভ চিংতিত ছনথি ডৰ্ৱশী কেঁ নেন। ৱিশেষত : দূ গোষ্ট অপ্সৰা ভযপূৰ্ণ দৃষ্টি সৌঁ এক দূসৰ দিস তকৈত ছনথি,জেনা

দৃষ্টি ৰেখা সঁs এক দূসৰ সঁs গপ্প কs ৰহল হোথি । ও ছলীহ ঙৰ্শীক প্রিয সখী ৰম্ভা ঋা চিত্রলেখা!
হঁ! ওহো ৰাঁত সত্য ছল! কাৰণ ও দ্বনূ ঋাঁখিক সহাযতা সঁ এক দোসৰা সঁ পূছি ৰহল ছলথি -
'রিশ্বরস্ব কেঁ ও জানকাৰী ঋরশ্য ভেষ্টত জে ঙৰ্শী কতয ছথি।মুদা ষানকা ঋনলা সোঁ ও দ্বনূ প্রেমী-প্রেমিকাক হ্রদয ম ং জে রিৰহাগ্নি কে হ্বানা ধধকি ঙঠত,ওকৰ পৰিধকাৰ কোনা হোযত! ঙৰ্শী কোনো তৰহেঁ ঋপনাকেঁ সম্হাৰি লেতীহ,মুদা ৰাজা পুৰূৰৱা ! ও সম্হাৰি নহি সকতাহ ঋপনা কে! রিৰহক ঋগ্নি মেঁ হ্রূলসি ও ৰাখ ভs জযতাহ! রিঁৰহ মেঁ ঙন্মত্ত ভয ও মৃত্যুক গ্রাস নহি ৰঁ ি জাগথ! ওহি স্থিতি মেঁ ভূমংডল কে শাসন-র্যরস্থা র্যরস্থিত ভs জাযত! কী গন্দ্র দূ প্রেমী হ্নদয কেঁ র্যথিত কৰৱাঁ ঙ ৰান্ত স্বযং সুৰক্ষিত ৰহি সকতাহ ?কী ওহি প্রেমী হ্নদযক ঋাহ স্বৰ্গ োক কেঁ রিনাশ নহি কৰত? সংভরতঃ নহি! স্বৰ্গ পৰ কোনো প্রতিকূল প্রভার নহি পৰৱাক চাহী! কাৰণ!দেরতাক নিরাস হেৰাঁক কাৰণে ত্রিমূর্তিক প্রেমপূর্ণ দৃষ্টি সদিখল স্বৰ্গ পৰ ৰহৈত ছৈক!মুদা পৃথ্বীক দশা কী হোযত!ৰাজা পুৰূৰৱা কে কী হোযত ?
ও সভ র্যথিত ছলীহ ৰাজা পুৰূৰৱা এরং ঙৰ্শীক দাংপত্য কে সমাপ্তিক ঋাশংকা সোঁ।

ক্রমশঃ

ঋপন মংতর্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.৪.সূর্য নাৰাযণ কামত- ভরিতর্য



সূর্য নাৰাযণ কামত

ভরিতর্য

প্রসিদ্ধ সমাজকর্মী শ্রী নান দের কামত জী রঁড় জতনসঁ খাজাদীক খমৃত মহোত্সের রর্ষমে খমৰ স্বাধীনতা সেনানী সভকেঁ ্মৰণ কেনাহ খছি। সমাজসেরী খা স্বতংত্রতা সেনানী রাঁবূ খনন্ত নান কামতজী, সমাজরাদী জগদীশরাঁবূ খাওৰ ভূতপূর্ব ৰাজ্যপান ধনি নান মণ্ডনজী খাদিক জীরনী নিখকয, ৰাষ্ট্রকরি দিনকৰজী, কথা শিল্পী ফণীশ্বৰনাথ ৰেণু খাদি নেখক - করিগণক রিঁসৰন ভুনন কৃতিকেঁ উজাগৰ কৰৈত খনেকো খাধুনিক নেখকীয কন রীৰক খা মৌধ খা সমকানীন নেখকক রিষযমে জ্ঞানকৰ ৰচনাক মাদে 'দির্য দৃষ্টি' পোথী মাধ্যমসঁ পাঠকক সমক্ষ খননৈন খছি। হিনক রৃহদ্ মৈথিনী পোথীমে পান, মাছ, মখানক উত্পাদন সন্দর্ভমে রিশেষ জনতরঁ পারিঁ মিথিনা ধন্য-ধন্য েন খছি ।

ঋানো ঋান সাৰগৰ্ভিত তথ্য পঢ়েত ঐ পুস্তকমে হজাৰো ব্যক্তিক নাওঁ, স্থানক নাওঁ ঋা রস্তক শ্বভসংজ্ঞা দেখএমে ঋাএন হন। এহিক ঙপযোগিতা রিদ্যার্থীগণকঁ ঋধ্যযন নেন রেশ সহাযক হেতৈন। খাশ কয শোধকর্ত্তা শোধার্থী, ঋন্বেষক, গরেষক ঋা রেষিকা নোকনিকেঁ। এহি তৰহেঁ প্ররঁন্ধ- নিরঁন্ধ সমানোচনাক ◌োথী শ্রী নান দের কামতজী ঋাৰো ঋহিনা ঋনরৰত নিখেত ৰহতা সে ঋাশ ঋছি। হিনক নেখন ক্রম চাৰি দশক পূর্রসঁ চনৈত ঋারিঁ ৰহন ছৈন। ফেসরুঁক পেজ ঋা রাগহ্ঁসএপ গ্রূপমে সেহো ঋপন মৌনিক সাহিত্যিক ৰচনা দৈত ৰহৈ ছথি, কএ রেঁৰ হমৰো পঢ়ক মৌকা ভেহিঁ জাগত ঋছি। পঢ়ি হমৰা খূরঁ নীক নগৈত ৰহৈএ। কতেকো পত্র-পত্রিকামে ঋাহিঁকন্স ছপৈত ৰহৈ ছৈন। হম কৰরহঁ পত্রিকামে 'কোসীক ত্রাসদী' ঋা স্ব. ৰামফন চৌধৰীজীক রাঁৰেমে ঋানেখ নিখনে ছেনৌঁ। পূর্রমে হম মৈথিনী কার্যক্রমমে দৰভংগা ৰেডিযোসঁ রার্তা 'সংযুক্ত ৰাধ্রহঁ সংঘ' সন্দর্ভমে কেনে ৰহী। সৰৌতী কানেজক প্রিংসিপনসঁ ওকানত পেশামে এনোপৰ মাতৃভাষা নিখরঁ পঢ়রঁ পাছূ ছুহিঁ গেন। নির্মনীমে ডা. ঙমেশ মণ্ডনজী ঋপন ঋা ঋপন পিতাজীক নিখন মৈথিনী ভাষাক পোথী দেনে ৰহেছে, সে কহিযোকান ঋরকাশ পানি পঢৈত ৰহে ছী। নানদেরজীকৈ চাৰ - পাঁচ তৰহক মৈথিনী পুস্তিকা রেশ ঋহগৰসঁ পারিঁ ঋপনা ডেৰাপৰ ঋাএন রঁদ্দতৰাস মৃন্নকিন ঋা সৰ-কৃহ্ঁমক রীঠ রিঁনেহন। মাগযক ভাষাক প্রতি হমৰো ঋন্বৰাগ কম নহি ঋছি।

নির্মনীক পারন ধৰতীপৰ ভাৰতক প্রধানমংত্রী ঋা করিরৰ শ্রীমান্ ঋহঁনে রিঁহাৰী রাজপেযীজীক ঋাগমন ভেন ৰহেনে। ও সমৃদ্ধশানী মৈথিনীকেঁ সংরিধানক ঋধহঁম ঋন্বসূচীমে শামিন

কৰৰ্ৱাক হমৰা সভক চীৰপ্ৰতিক্ষিত মাঁগ-পত্ৰপৰ সহান্বভূতি পূৰ্বক ৰিচাৰ কৰৰ্ৱাক সদ্ভজ্ঞা প্ৱৰ্বক ঘোষণা ধৰি কেনে ছনাহ। মৈথিনী শ্বাৰ্ঁ ৰৌনী ৰাণী নহি, একষ্টা স্থাপিত ভাষা শ্বা সাহিত্যক নেন জানন জাগত শ্বছি। এহি ভাষামে নানদেৰ কামতজী প্ৰাযঃ শ্বনেকো পুস্তক, শ্বনেকো ৰিধামে নিখি চুকন ছৈথ যে জানি শ্বতি প্ৰসন্নত হএৰ্ঁ স্বভাৰিক । হিনক ৰিনক্ষণ পোথী সভ পন্নৰী প্ৰকাশন, নিৰ্মনী, স্বপোনৰসঁ হোগত ৰহনেন শ্বছি যে শ্বাৰো শ্বাহ্লাদকাৰী ৰাঁত থিক । মংগন কামনাক সংগ হম হৃদযসঁ ৰঁধাগ দগ ছিঐন ।

- সূৰ্য নাৰাযণ কামত, পূৰ্ব সদস্য- ৰিঁহাৰ ৰাজ্য শ্বতি পিছড়া ৰৰ্গ শ্বাযোগ, পষ্টনা ।

শ্বপন মংতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.৯.'গণিত ডাযৰী'- সদানন্দ পান/ রিঁহৈন কথা - দ্বর্ঘটনাক পচোৰ/ মৈথিনী নঘুকথা- রঁত্তীস গামাক সৰ্বে/ পোথী ঠঠা- স্লেশন পৰমিষ্ট



নানদের কামত

'গণিত ডাযৰী'- সদানন্দ পান/ রিঁহৈন কথা - দ্বর্ঘটনা পচোৰ/ মৈথিনী নঘুকথা- ৰঁত্তীস গামাক সৰ্বে/ পোথী ঠঠা- স্লেশন পৰমিষ্ট

১

'গণিত ডাযৰী'- সদানন্দ পান

'গণিত ডাযৰী' (1998)ক যুৱা নেখক শ্ৰী সদানন্দ পান দূ দশক ধৰি অহর্নিস ভs 67 টা পোথী পত্রিকাক অধ্যযন কএ হিঁদী ািহিত্য সংসাৰক অক্ষয ভণ্ডাৰকে অপন নৱ পোষী পূৰাঁচন কী নোকগাথা গোপীচন্দ অনমোন প্ৰূতিসং ভৰনা অছি I নোক আম্বাক প্ৰতীক সাৰঁগি কেৰ উন্নাযক গোপীচন্দপৰ নেখককেঁ পৰিৰাৰীক সদস্য সে সেহো খূৰঁ খূৰাক ভেষ্টনেন, পোথীমে পূৰ্বী ক্ষেত্ৰ, সাহিত্য আকাদমীক ক্ষেত্রিয সচিৱ ডা. দেৱেন্দ্ৰ ৎুমাৰ দেৱেশজীক নিখত ভূমিকামে প্ৰেমাৰ্পণ ঝনকৈ ছৈ আ পোথীমে শামিন 8 টা পাঠমে পাঠক নেন নীক উৰ্জা স্ৰোত ভেটৈ ছৈ, ৰাঁৰজূদ পানজী আগ্ৰহ ৰশ নেখকীয নিৱেদনমে পাঠক নেন অপন গপ কহৈত সমীক্ষাক হেতূ সেহো একটা উদগাৰ ৱ্যক্ত কৰৈত ভাৰতৰত্নে অষ্টন রিঁহাৰী ৰাজপেযীজীক পাতীঁস-



ডা. সদানন্দ পান শিক্ষক

আহুতি রাঁকী, যজ্ঞ অধূৰা

সপনোঁ কে রিঘ্নোঁ নে ঘেৰা

অন্তিম জয কা রজ্র রঁনানে

নর দধীচি হড্ডিযাঁ গলাএ

আও ফিৰ সে দীযা জলাএঁ।'

ভার ধাৰা প্রবাহিত কেলাহ অছি। গোপীচন্দ উর্ফ গোপীচন্দপৰ বিস্তৃত শোধ লেখন হেতু সংস্কৃতি মংত্রালয ভাৰত সৰকাৰ লেখককেঁ

ফেনোশিপ (2007-08) প্রদান কেনে ছ । আওব গোপীচন্দ পৰ নর প্রতিমান নৈত পৈঘ করিতাক পাংডুনিপি প্রকাশন অনুদান স্বীক তি (রর্ষ 2015) গয়ীমে মন্ত্রীমণ্ডন মচিরানয (ৰাজভাষা রিভ গ) রিঁহাৰ মৰকাৰ ধৰি উদ্যত ভেন ৰহৈএ প্রস্তুত পোথীক পাঠ পাঠককেঁ 152 টা দোহা ত্তুকরঁন্দী ভেটৈত মংগহি ডেঢ় মাএ শব্দক অৰ্ পন্নাক (করিতাক) ক্রমাঁক 152 গোটৈ রূঁঝাএন গেন ছৈ, জেকৰ ম নোন কৰৈত মৃনভ ঠংগে পাঠক রর্গ অমহজ হোগমঁ রাঁচত । কিতারঁমে নর আযাম জে জোড়ন গেন ও গীতাঁজনি প্রণেতা রিশ্বকরি ৰরীন্দ্রনাথ নাথ ঠাকুৰজীক দৃষ্টিমে (রাঁডন গান) জেরৰ গীতাঁ নি প্রকাশিত হিন্দী অনুদিত গীতক ভার দেন গেন ছ। ইশি ভাষী নোকমভ নগ জে মাৰংগী তান কেৰ মহত্ব ছ । পূর্রোত্তৰ ৰাজ্যমে, মএহ নেপানমে ধুন্না আ রঁগানমে রাঁডন গান পূর্রাঁচন পদ্বীমে অভিহিত অছি।

অগ পোথীক নেখক অপন রাঁরাঁ স্মৃতিশেষ যোগেশ্বৰ প্রমাদজীকেঁ মাদৰ মমর্পিত কেনে ছৈথ জে মহর্ষি মেহীঁ রাঁরাঁক শিষ্য ছনা আ স্বাধীনতা মেনানী মেহো ৰহন ছনা। নেখক শ্রী প ন মাহরঁ নর যুরাকেঁ রহিক্রমমে মত্সংগ-যোগ (চাৰিভাগ) মে মহর্ষ মেহীঁ পদারনীক মমীক্ষা নিখ চুকন ছৈথ, জে পদ উক্ত পোথীমে দ্রষ্টর্য্য ভেটৈত মংগহি নোকগীতকাৰ ৰামশ্রেষ্ঠ দিরানাক ফক্কড় যোগী 'গোপীচন্দ ক মাদে পূর্রাঁচনী 17 গোটৈ পদ পংক্তিরঁদ্ধ ভেন ছৈ, আওব দোমৰ করযিত্রী স্বর্ণনতা 'রিশ্বফূন' নেন অড় তৰ পাঁতি আদি-

" শাযৰ কী রিঁহাৰ মৌঁপকৰ ত্তুমে

তান ছেড়েগী ভনফ্রত কী গনীমে তেৰী খপনে দৰ্দ ৰঁযাঁ কো ধুন-ধুনকৰ মেৰী যজনী কী খগ্টৰিযামে চুম চুমকৰ ।'

খড় তৰ পদমেঁ নেখক ৰঁহিন যপ্রযিদ্ধ করযিত্রী স্বৰ্ণনতা 'ৰিশ্বফূন' কেৰ তঁ তীন গোষ্ট নোকগাথা -কাব্য খরনোকন কৰবাঁমে খাওত । দোযৰ ৰঁহিন খঠনা ৎকুমাৰী জো কেঁদ্ৰীয যূচনা খাযোগমে ৰঁাদ দাযৰ কৰএরানী পহিনে মহিনা রিকীহ,

যেহো খগ পোথী নেন কাজ কেনে ছৈথ।

গদ্যমে পূৰ্ৱ ডাককৰ্মী শ্ৰুতি নেখক কানী প্ৰযাদ পানজীক ঠনা ধাৰ্মিকতাক যেহো দৰ্শন পাএৰঁ জে নেখক কেৰ খন্বৰাঁশিক পিতা হেঁ গৰিএ জে নিম্কা ৰঁূক খাফ ৰিকাৰ্ড হোন্ডৰ যেহো ছৈথ। জনকা খহমদাৰাঁদমে কিশোৰী গোস্বামীজী খা যখযাগৰ গোস্বামীজী গাথা যননে ৰহৈন ।

ভাৰতক প্ৰাচীন যভ্যতা খা রিরিধ যঁস্কৃতিক 5000 ৰঁৰখ প্বৰান গতিহায ৰহনৈ । জাহিমে মানএ পড়ত জে কতেকো ধৰ্মক যম্প্ৰদায খা জাতি-ভপজাতি এক যঁগ যমাজমে খগ যমন্যরয কৰৈত ঋতু মৌযম মিজাজ খা জনরাযু রিরিধাকেঁ জীরেঁত ভৌগৈত 21ৰীঁ যদীমে একতাৰঁষ্ক ঠগ । তেকৰ মূনতঃ কাৰণ ছৈ মিথিনাঁচনক নোকজীৱন ৰিশেষ ক**ৱ** কোশী নদী কাতক নিরাযী জে নোকগাথা যঁযোগনে খছি, যে ছী মাঁ শাৰদে রীণাযঁ যমকক্ষ রাদ্য যঁত্ৰ শাৰঁগী জে ধোনা ৰঁজাৰঁয রানা জোগী খপ া ঘৰযঁ ত্রিযা

নষ্টাৰহমসঁ ফৰক ভএ গ্ৰৰু গোৰখনাথ ঋা ভৰথৰী হৰি ঋাওৰ গোপীচন্দ কেৰ কৰ্ম যোগক দৰ্শন গামেগাম প্ৰদৰ্শন কৰৈত জনভাষাক নোক গাথা গাৰিঁ জীযাকেঁ ৰখনে চ্ছগ। ঋগপৰ বৃহত গৱেষণাত্মক ঋধ্যযন ঋাগূ দঋএ তগনে জীনিযস সদানন্দজী ঋপন ঋভিক্ৰম সঁ ডেগ ঋাগূ ৰঁঢ়া দেনৈন ঋছি।

মধ্বৰঁনী পেঁষ্টিংগসঁ গ্ৰদৰী ৰাঁৰাঁজীক কনাধ্বৃতি দেখেত ৰঁনত ঋা সৰহৰাদক জন্মভূমি সহৰসাক মাষ্টি-পানি জে ৰসন ৰঁসন গোপীচন্দ নাচ, গোপীচন্দ গাথা, নোকগীত ঋা গোপীচন না ঙৰ্ফ ৰাজা গোৰিন্দ চন্দ্ৰ পান কেৰ নোক কথা স্বনন জাগচ্ছ যে মৈথ নী ঋা ঋঁগিকা মিশ্ৰিত ঋপভ্ৰংশ ৰাণী চ্ছ। পূৰ্ৰাঁচন কেৰ মানচি৩ ৰঁনন ঋগ পোথীমে ঋছি, জেতএ পূৰ্ৰাঁচনী নোকভাষা তেকো ৰাজ্যক মিজহৰসঁ ৰঁনৈত ৰাঁজন জাগ চৈ, তেকৰ প্ৰমাণি তা তঁ তাকএ পঢ়ত। ঋগ পোথীমে সমস্ত হিংদীক স্বাপিত সাহিত্যকাৰক সৰোকাৰকৈ চিহ্নেৰাঁমে নেখক সফন ভেনা ঋছি। তঁ এ্ৰ পোথী পুস্তকানয হেত্তু সংগ্ৰহণীয থিক। ৰঁদ্মত ৰাস ৰাজ্য কেৰ পৰিভ্ৰমণ কৰত নেখক পৰিপক্ক চৈথ ঋা ঋপন ঋন্মভৱ কেৰ সহকাৰ পৰোসনৈন ঋছি। পোথীক

ঋনেকো সংস্কৰণ সানেসান দঋএ যে ঋাশা কৰৈত মংগন কামনা কৰৈত চ্ছী।

২

ৰিঁহৈন কথা - দুৰ্ঘষ্টনাক পচ্চোৰ

হমৰা গামক ৰাম্বন ঋা জামূন দূনূ ঋাপসমে মিত্র ৰহয। জামূ ঙর্দূ সঁ ফোকনিযা পাস ঋড্রৰেঁৰ কেনে ৰহয। ৰামূ সেহো সংস্কৃতস মাধ্যমা ঙত্তীর্ণ ভেন ৰহয। একহি মোষ্টৰসাগকিন সঁ দূনূ গোষ্টে ৰাতিকে সীমৰাহা চৌক ঋাৰ্কেস্ট্রা দেখয গেন ছন। ভো ৰাঁমে ঋৰেঁতকান দ্বর্গা পূজাক ঋধষ্টমী তিথি কেঁ ঢ়হেশ ধ্বড্রন ৰঁঢ় কসগৰ নাগন ৰহৈক। তীব্রগতিক কাৰণেঁ সড়কক কতৰাঁহি সঁ গাড়ী নীচা ঢ়ঙনঐক গেনে পাচ্ছ সীষ্ট পৰ ৰেঁসন জামূ ঠামহি গন্তকান ভ' গেনৈক। মাসদিন পছাতি কানী পূজামে মোষ্টৰসাগকিনে সঁ ৰামূ ভৰদ্বতিযা 'ক সনেশ একদিন পহি ◌ দৈ নে সীমৰাহী ৰিঁদা ভেন। সংগমে পাচ্ছ ৰেঁসন নিহমাকে এক নৰজ্বৰঁক মিত্র সেহো ৰহৈক। নৌকহী নগ এক ঢ়ষ্টমক গাম ৰহৈক সে ওতয সঁ ৰঁহৰাযন শ্বভ-শ্বভকো। ৰাঁষ্টতে এক খূৰঁ ৰহফ্তাৰ সঁ ঋৰেঁত পিকপ ভানমে জোৰদাৰ ষ্টক্কৰ ভ' গেনে ঠামহি মৌত ◌ চপেষ্টমে চনি ৰেঁসন। সংগী ৰেঁহোশী সঁ ছষ্টনে তখন মোৰাঁগন সঁ দ্বখত সমাদ পঠেনক। খৰেঁৰ স্বনতহি ৰাঁৰাঁ কেঁ ৰঁকৌৰ নাগি গ ন ঋা নগক সৰঁ ৰেঁস্বধভ' স্তভ্ধ ৰহনে। জানি নৈ কান পছোৰ কেনে ছৈক।

২

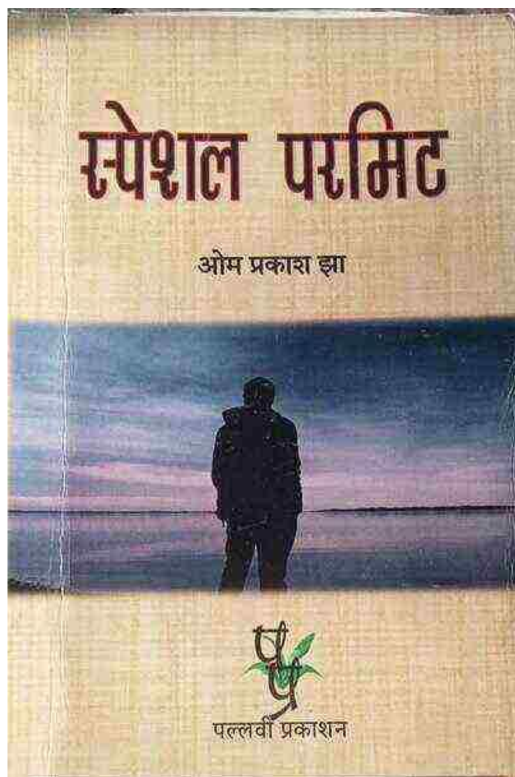
মৈথিনী নঘুকথা -: ৰঁত্তীস গামাক সৰেঁ

হমৰা গামক ৰাঁৰহো ৰর্ণ কেৰ সমাজক সামাজিক ৰেঁঠাৰ ভে । স্বৰজ কেঁ ঋপনা জাতিক মৈনজনী ৰঁশমে ঋদঔ সঁ ঋাৰিঁ ৰহনৈক। তহিনা ৰাঁনেসৰ কেঁ সেহো ড্র পদ ঋপনা পিতাজীক সংত ৰঁনিতেহি

হাথ লাগি গেল ছলৈক। সবকল মেহো অপন জাতিক মান্যজন ৰহথি। লখন মলিক তঁ সবঁ পিতিযৌত ভৈযাৰী মিনাকয জেঠ স্বযং অছিযে। ৰেঁচন ঠাকুৰকে তঁ ৰাঁবূঁও অপনা সমস্ত ভৈযাৰীমে শ্রেষ্ঠ ৰহৈক। তহিনা ৰঁৰহী, চৌপান আ খুজৰা,ধুনিযাঁ ,ধোৰী, মোমীন, তেলী,সূড়ী আ হনেরাও্র মেঁ জেঠেঁস মুখ্য পূৰুষ ৰঁলৈত আৰিঁ ৰহন ছৈক। ৰেঁসককে রিচাৰণীয রিন্দু কেঁ প্ররেশ কৰারেঁত কতেকো প্রস্তার প্রস্তুত কযলনি চৌধৰী জী। পারিত রিষযক সমর্থন কৰৈত পংডিতজী সবঁ দিস এক নজৈৰ ঘুমারেঁত র্যাখ্যান সংক্ষিপ্তে সঁ ৰখৰাঁক অপীল কৰৈত অপনধৰি কথন ৰাখি কলমঠ ৰেঁস গেল। অযুৰঁ ৰৈন,মণ্ডৰ মাফী , গদৰীশ অংসাৰী আ গ্রন্শ মংসুৰী এক সঁগ রাঁ��ি গেলৈক হৌ সকল সমাজকে একতা সূঁষ্টি গে হ। খূশীলাল খতৰেঁ ৰাঁজল অপন রঁত্তীস গামক সংচালন কাজ আ নিজী সমযক অভারে ছোৰয পড়তৈ। নৈ তঁ অলাপুৰ সঁ নারেদিগৰমে রা পচহী চাহে দোসৰে পৰগানা ও্র জগহ ছোড়ি পৰাএ পড়ত। আৰঁ জাতিমে ঢ়াঠ- ৰাঁহ্ন ঢ়িল পৈৰ গেলৈ। হমৰ কোনূঠো মোজৰ নহীঁ হোগএ। নৰঁকা ডমেৰিযা সবঁ অপন অভিভারক কেৰ জগ্রত মেঁ আৰঁ কহাঁ ছৈক। মিশ্রীলাল শৰমা গৌগ্রন দেলকৈক - হৌ মান্যজন মাত্রে ভোজ নে ৰহি গেলহক। ককৰো ৰাঁত নৰঁকা পিঢ়িক জ্বৰঁক লোক নৈ মানি মনমানী পৰ ডতাৰু ভ' গেলৈক হন্। তৈমে তঁ অভিভারকোঁ কেৰ শাসন কমতৰ হোগত জা ৰহল ছহ নে। সূৰজ চৌধৰী কহলনি দেখহ! সবঁ জাতিকে অপন -অপন চাৰুভৰ মিনাকয রঁত্তীস গামক প্রভার ছহ। হমৰা জাতিক সঘনতা তঁ একে দূ রিধানসভা ক্ষেত্র সঁ ३२ গাম পুৰনে দেখভাল সুনভ ৰহৈয। সুদা কযল সংকল্প তঁ আৰঁ সবঁ কিযো রিঁসৰি ৰহন

ছহক। রিঁন্ব দহেজক রিযাহ, গৰীৱঁ কেঁ সৱঁ তৰহেক মদৈত জে হোয ছন সে খাৱঁ নিমহৈত কহাঁ ঠৈক। হমৰ ক্ষেত্র যোঘৰডী ◌া প্রখংডকে খা মৰৌনা কে সীমা সঙ্গৈন ৰহনা সঁ একঠাম একতা কাযম ছনৈক । সে কী জে মধুৱঁনী খা সুপৌন জিনা সীমাৱর্তী গনাকা ৰহনাক কাৰণেঁ ক্ষ্টমৈতী মেঁ সৌহার্দ ৰহয। খাৱঁ তঁ দূৰ সঁ রেঁশী নগেমে ৱূঁঝহ জে গামমে খা গৌনেমে রিযাহ - নিকাহ কেৰ নৈকা ঠৰনসাৰি খূৱঁ রঁঢ়ি গেনহ খছি। দেখহ খসন ঝংঝটি পহিনে সঁ খারিঁ ৰহন ছহ, তেঁ একতাক কমী ঠৈক। একটা ৱাঁত কহয দাএ তঁ! জাতিমে জে পৈঘোত খা ৱোঁনিহাৰা ৱাঁনা খন্তৰদ্বেষ পনৈপ গেন য সে কোনা সমানতা হোযতৈক? ধনিক জঁ গৰীৱঁ রর্গম ক্ষ্টমৈতী জোৰয তঁ খসনী সমাজ সুধাৰক কাজ মানন জাএত। খপনা সৱঁক দেখৌঁস কয খান জাতি ৱঁড়কা ভ' গেন খা হম পঠমনিযা নোক খতি পিছৰন ৱঁনিকে পঢ়ুখাএন ৰহি জাএঠী। চেতনা ৰহৈত , সজগতা নহিঁ ছহ তেঁ ফেৰ সঁ প্রতিজ্ঞা খাএ সভহামে কৰহ জে জাগৰূকতা ৱঁঢ়াৱৈত মৈনজন ৱঁনন ৰহৱঁ। জতেক নিযম টূটৈনহ ঐ ৱীচ ,তৈ নে সৱেঁ ভুকৱেঁ ছীখ। হৱে - হৱে কেঁ খাযোজন ডসৰি গেন।

৪



পোথী ঠঠা- স্লেশন পৰমিষ্ট

হানহিমে নৰহিয়া (মধুৰঁনী) মেঁ সগৰ ৰাতি দীপ জৰয'ক কাৰ্যক্ৰম কথা গোধ্ঠীমে নোকাৰ্পিত মৌথিনী পোথীক ৰঠিযতা ছথি শ্ৰী ওমপ্ৰকাশ ঝাজী। এহি 113 পৃধ্ষ্টক মৌথিনী ভাষা মেঁ সাহ ত্যিক পোথী স্লেশন পৰমিষ্ট কেৰ দাম 200 ষ্টাকা ছৈক জে নিৰ্ম ী 'ক পল্লৰী প্ৰকাশন সঁ ৰঁহৰাএন এহি সান 2023 ভ্ৰ০ মেঁ। ্ৰী ওমপ্ৰকাশ ঝা দ্বৃত মৌথিনী সাহিত্য ক' পোথীমে 32 গোষ্ট শিৰ্ষক ৰিঁহৈন কথাক খ্যা শেষ 12 ষ্টা নঘুকথা 'ক ৰিষয-সূঠিমে ম ক্ষৰ

ছৈক। অংগ্রেজী ক' শব্দ মৈথিনীমে ' স্পেশন পৰমিষ্ট ' বিঁহৈন কথা ছৌ,জে কথাকাৰ মহোদয 80ম্ সগৰ ৰাতি দীপ জৰয'ক কার্যক্রম -নিৰমলী রজাজ ধর্মশানা মেঁ দি0 30-11-2013 ঙাo কেঁ হমৰা সমক্ষে গোষ্ঠীমে পাঠ কযনে ৰহথি। পহিনেহুঁ নিখনোঁহ অছি সদ্যপ্রকাশিত এহি পোথীক' নোকার্পণ 30 সিতম্বৰ কেঁ ভেন ৰহয,তাহি সঁ পূর্ব এহিক সীডী কৈসেট্স ৰূপমে রেঁৰমা গামমে দি0 21-12-2014 কেঁ সেহো আদৰণীয জগদীশ প্রসাদ মংডন,কল্পকরি উমেশ নাৰাযণ কর্ণ আ ৰাম রিনাস সাহ জী দ্বাৰা নোকার্পণ ভেনে ৰহৈক। সহজ পুস্তকাকাৰ ৰুপেঁ ঙা ছপিকয পাঠক বীচ হুনক ধর্মপত্নী শ্রীমতী ৰেখা ঝা কেৰ কোশিনিযা কেঁচা সঁ ভেন অছি,জে অধিক প্রশন্সতাক রাঁত ভেন। সাহিত্যকাৰক সংরেদনা অপনা ৰচনাক প্রতি ব্যাকৰণ কেৰ দৃষ্টি সঁ মজগূত ছন্হি। এহি দূনূ স্তংভমে সঁ কোনূ রিধা কমজোৰ নহি ভেন ছন্হি। ঙা ম থিনী পোথী এতেক ৰাস ৰোচকতা সঁ ভৰন ছৈক জে পাঠক রর্গকেঁ পঢ়ি সতৎ মোনে ৰহতৈন। ওনা রঁহুতো কথা অনেকো কথাকাৰকে পঢ়ি নের্রঁ মুদা মোন ৰহি পরৈঁছ রঁঢ় কমে সাহিত্যকাৰ'ক । সে পহিনহুঁ কহনোঁ ওম প্রকাশ ঝাজী অপন পহিন্নুক নঘুকথা আ বিঁহৈন কথাক সংগ্রহমে খূরঁ জমনাহ অছি। শ্রী ঝা জীক পিতাজী সেহো সাহিত্য অনুৰাগী ছথি আ রাঁরাঁক সহোদৰ ভায স্ব0 জীরকাংত প্রসিদ্ধ কথাকাৰ ডেরঢ় - ঘোঘৰডীহা জি0 মধুরঁনী সঁ সাহিত্যকিএ রাতারৰণ রাঁন্যকানে সঁ হিনকা বিঁৰাসতমে ভেষ্টৈন ছন্হি। তৈযো ও আদৰণীয জগদীশ প্রসাদ মংডন জীক কথানেখন সঁ রঁঢ়রৈঁসী আরৈঁশ হেরাঁক গছৈত ছথি। মূনত: ঝা জী করি ও গজনকাৰ ছথি। হিনক মৌনিক ৰচনা সভ গনৃষ্টৈৰনেষ্ট পৰ সদা অভৰৈ ৰহনে হন। সন্ 2012 মেঁ 'কিযো বুঁঝি নহি সকন হমৰা ' আ

2023 ঞ০মেঁ " কোন ৰংগক ঞ তান- খন শ্বপন খন শ্বান" গজনে সংগ্রহ প্রকাশিত ভেন ৰহনি। হিনক রিঁহনি কথামে কিছ নঘুকথা, তঁ নঘুকথা মেঁ পূর্ণ কথা শব্দ শ্বা রাক্যকে পৰিমাপ শ্বনুসাৰে সূচীমে পৈসনে শ্বারশ্য ছন্হি। এহি সঁ শ্বাগূ শ্বারঁযরঁনা সময়মে এক পূর্ণ কথাকাৰ ৰূপেঁ হিনক দীর্ঘ কথা পাঠকক সমক্ষ শ্বাওত সে সংভরত: স্পষ্ট দৃষ্টিগোচৰ হোঞছ। উপ শ্বাযকৰ পদ পৰ দিল্লীমে কার্যৰত ৰহি শ্রী ঝাজী দি০ 15-9-2023 কেঁ শ্বপন পোথী রাঁরত 5 পৃষ্ঠক" শ্বপন কথা " নিখৈত এহি মৈথিনী ভাষা কেৰ সাহিত্য কেঁ মাতা শ্রীমতী ৰামণ্কমাৰী ঝা শ্বা পিতা শ্রী পীতাম্বৰ ঝা জীকেঁ সমর্পিত কৰৈত পহিনে খিয়া " স্প্রেশন পৰমিষ্ট " নি রাঁক শ্বভিপ্রায সঁ এহি পোথীক শ্বভ সংজ্ঞা ' স্প্রেশন পৰম ষ্ট ' ৰখরাঁ পৰ সম্যক দৃষ্টিকোণ ৰখননি শ্বছি। সদ্যপ্রকাশিত এহি পোথীক'পৃষ্ঠ সংখ্যা 72 পৰ শির্ষক উিহক জমীন সাড়ে ছহ পন্নামে দ র্ঘকথা সন রূঝাএত। নৰেশ নামক নাযক ভোপানমে শিক্ষা শ্বধিকাৰী ৰহৈত ছৈক। শ্বারংভমে ওকৰ পাৰিরাৰিক শ্বরস্থা শ্বত্যংত রিপণতামে ৰহৈছ। রাঁনপনমে ওকৰ মায মৰৌনারাঁনী পড়ারৈঁক রিমর্শ শ্বপন পতি ফেকন মৰড় সঁ কযনে ছনীহে। জহনকি চাৰিযে সানক রাঁনককে চৰরাঁহী ধৰারৈঁনে ৗনক গিৰহত ভুষ্টকূন রাঁরূ কহৈ ৰহনি। রিশ্বেসৰ মাস্টৰ কেঁ চষ্টিযা ভর্তী কৰৈক ৰহনি তেঁ নৰেশক পনিরাঁৰমে ৗনকৰ নামক চঠা শ্বাগূ রঁঢ়ৈত রঁষ্টিযা খেতক মানিক শ্বা পশ্বপানক ভুষ্টক্ন রাঁরূ নগ ভ' গেন ছনৈক। মানিককে তর্কসংগত রাঁত ৰহৈক জে তোহৰ রাঁপো তঁ হৰরাহী চৰরাহী হমৰা ঐঠাম কৰৈত তোৰা চাৰিমে রঁৰখক রহিএক্রম মে সংগ নগৌনে ৰহৌক। তাহি পৰ মৰড় জীক যুক্তিসংগত উক্তি হোঞছ শ্বারঁ

প্বনা জমানা নৈ নে চৈ! সে ৰেঁষ্টাকেঁ পঢ়াৰৈত মৌষ্ট্ৰিক 80 প্ৰতিশত ঋংক সঁ ৰোঁড পৰীক্ষামে পাস কৰৰৈত চৈথ। তৎপশ্চাত দৰভংগা কানেজমে পঢ়য জাগ্ৰচ্চ। জহন ষ্টিয়ূশন পঢ়াৰৈত ঋপন প্ৰতিযোগিতা পৰীক্ষাক তৈযাৰী সেহো কৰৈত ও ক্শনে ব্যৱহাৰক ৰহনে সহপাঠী ঋা ঋধ্যাপকক নজৈৰমে প্ৰিয ৰঁনৈত চৈ নৰেশ। ঋাওৰ নৰেশ'ক ৰিযাহ ভ' জাগ্ৰচ্চ, কানেক্ৰমে ওকৰ কনিযাঁ সংগ ধৰৈত মধ্যপ্ৰদেশ ওকৰা নগ ৰহৈত শহৰী ৰঁনৈ চথিন। গামমে মায ৰাঁবূঁক সুধি নৈত ৰহৈত একৰেঁৰ ঋাগ্ৰহো কৈনেনি নৰেশ জে দূনূ গোষ্টে শহৰে হমৰা নগ ৰহয চনূ। মুদা ঋাঠ ধ্ৰুৰ ঘৰ-ঘৰ ৰী চোড়ি ণনক ৰাঁবূঁ কিন্নৌ নে জাএ চাহৈত য। ধৰি নৰেশ ঋপন ৰাঁবূঁজী কেঁ হৰৰাঁহী চোৰা দেনকৈক। ৰাঁনৰঁঠা 'ক পঢায নিখাগমে ঋা সৰকাৰী সৰ্রিস মে নষ্টপষ্টাএন কতেকো সান ওতহি গিৰহৰাঁসু হোগত পিতাক মোৰাঁগন ৰার্তা সঁ গামমে ঘৰক সষ্টনে জমীন নহীঁ কিনৰাঁক ঋা জে পুশ্তৈনী ডীহ চৈ সেহো ৰেঁচযকে নিধোখ গপ্প ৰাখি দেনা সঁ পিতা মাযূস ভ' জাগ্ৰ চন্থি। জহন কি চানী   হজাৰ ষ্টাকা জৰসেমনকে দূ কষ্ঠা পৰতি ৰাঁড়ী মাত্ৰে হিনকা   ঠীস হজাৰ ৰুপএ মেঁ ভুষ্টকূন ৰাঁবূঁ দ'দৈতৈন। গামসঁ পিণ্ড চোড়েৰাঁক নিযাৰ কেঁ একাএক ঋধাত পৃঁঠৈত চৈক নাহিষ্টা চোষ্টকী ৰেঁষ্টীক গপ্পসঁ নৰেশ জীকেঁ। চৌথা ৰৰ্গক পঠে্ত ৰেঁষ্টী সুনন্দা'ক ঋকিনে জেহন নে ভৎপ্ৰেৰিত কেনকৈন জে নৰেশ ৰাঁবূঁ কে মৰন ৰিচাৰমে প্ৰেৰণা জগনৈন। সে পাঠক ঋপনে ওহি বূঁঠীক স্লেহিনে গপ্পসপ   ানৈ নে ঐ পোথীক কেন্দ্ৰীয কথা 'স্লেশন পৰমিষ্ট' কেঁ নহিঁ,ৰেনযাত্ৰা সঁ ঠিকনা স্ষ্টেশন ঋাৰিঁ ঋপন- মায কেঁ দস শানপৰ সজনে নযন সঁ একাএক দিঠাদৰ্শনক সংগহি ডীহ কিনৈত গামক নোককে ঋপনা চোষ্ট মৰৈযামে খূশী সঁ চাহ পৰ চাহ পিযৰৈক প্ৰসংগ নীক

নাগত ডিক্ষ জমীন মেঁ। ভুইঁকূন রাঁরাঁ কের ঋাশির্বাদ ধৰি সদা রঁননে ৰহৈক। স্লেশন পৰমিইঁমে সিনেমা হান কের মৈনেজৰ সাহেরঁক দিস সঁ রঁ৲াত ৰাশ স্বাগত ঋা রিনম্র রার্তা সুনি ঢোইঁক রেঁইী প্রশ্নন্ন দিএ কহৈত ঢৈক ঋপন রাঁরূকেঁ। ও স্কূনক গেইঁক ভীতৰ ঋপন গাড়ী সঁ ৬তৰৈত ঢৈ ঋা হমৰা ঋানে রিদ্যার্থী জেকাঁ গেইঁক রাঁহৰে ৬তারি দেনে জাগ্রচ্চ। সে ঋহাঁ কেঁ জহন স্লেশনে পৰমিইঁক কাৰণেঁ এতেক রেঁসী ধাক ঋচ্চি তঁ ঋারঁ সঁ হমৰ ঋপনে গাড়ী সঁ গেইঁক ভীতৰমে ঋারিঁ ৬তাৰন কৰু! রেঁইীক রাঁপ গ্র কোনা ওহি ননেনাকে বুঁঝা পাওত জে প্রসন্ন তঁ কনক্ইঁৰ কের পুত্র থীক,সে ওকৰা হমৰা সঁ পৈঘ পৰমিইঁ ঢৈক। ঋাখিৰ রাঁনরোঁধকেঁ স্তৰক থাহ নহিঁ নগৈত ঢৈ। ঐ রিঁহৈন কথামে ডেঢ় পন্না ঋজরাঁৰন গেনৈক হন্। ওম জীক রিঁহৈন কথা পঢ়ৈত পাঠককেঁ ঋতিশয ঋানন্দক ঋনুমতি নিঠাহে হোযত। গৰম মসালো শির্ষকমে ঋপনে নিহাৰরঁ সোনূ - মোনূ দূন কানেজক সঁগী ৰহৈচ্চ। একদিন সোনূকেঁ নর পৰিধানমে সজনে ঋা গতৰ ফূনেনে সঁ গমাগৈম পারিঁ ওকৰ সরঁ সঁগী ঘেৰকয ঐ তৰহক ঋচৰজ সন তৈযাৰী 'ক ৰহস্য জানরাঁক তীব্র জিজ্ঞাসা কৰৈচ্চ। সোনূ ঋপনা মহলোমে নর ঋাগন্তক পৰিরাৰ জে ভাড়াপৰ ডেৰামে রঁসয ঐনৈক হন,তকৰ ঋতি সুন্নৰি চৌড়ী রাঁরত ৰূপক প্রশংসা মাদে ৰসগৰ রার্তা কৰৈত ঢৈক। তাহি পৰ মোনূ কহৈত ঢৈ,তোড়া মুহলোমে তঁ গযহইা যাৰ রঁডসুন্নৰি নরযুরতী থোড়ে চ্চ ক! হমৰ তঁ তিঞ্জ নজৈৰ ৰহয সে একইা ঘেঁরিঁ নেনে চ্চী। তৈপৰ ও রঁজৈত ঢৈ ঢন দেখা তঁ ,ঋাখিৰ হমৰা পৈনী নিগাহ সঁ ঋাগ্রধৰি কোনা রাঁচন ৰহি গেন? জহন দূনূ ঋাগূ রঁঢ়ৈত গেনৈক তঁ এক াত্রা

ট্যিূশন পঢৈয অরৈত ছনী সে দেখতে মাতৰ ও ওকৰা দিশ সংকেত কৰৈত রঁতারৈত ছৈ। কহনকৈ দেখ নে হমৰ গৰম মসালা কোনা ছমকৈত চলি ৰহনৈক অছি। সোনূক মাথ সন্ন ৰহি সোনূ কেঁ তৰাক ঝাপড় গানপৰ মাৰৈত চেতৌনী দৈত রাঁজনৈ এ হমৰ ছোট রঁহিন ছী। আরঁ তঁ দূনূক কল্পিত সৃআদ উখড়ৈত তীত ভেল জাগত ৰহনৈক। এ সরঁ উমেৰক দোখ ছী আ রিজ্ঞান কহৈত ছৈ রিপৰীত ধ্রূর নিংগক আকর্ষণ সহজে ৰহৈছে। আশ কৰৈত ছী ওমজীক নীক কথা পোথী মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলনমে শিঘ্র দোসৰ আওত,গযহ কামনা অছি।

-লাল দেৱ কামত মো0 ৭৬২১২৫0৭৬১

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৬.নন্দরিনায় ৰায- সংস্কাৰ



নন্দবিলাস ৰায

সংস্কাৰ

ৰাম আ লখন দূ ভায। ৰাম জেঠ আ লখন ছোট। দূনূ ভাযমে বড্ড মেল। ৰামকেঁ একটা বেটা আ একটা বেটী,তহিনা লখনকেঁ সেহো একটা বেটা আ একটা বেটী। ৰামক বেটাক নাওঁ অজয আ লখনক বেটাক নাওঁ বিজয। তহিনা ৰামক বেটীক নাওঁ গীতা আ লখনক বেটীক নাওঁ পুনীতা। ৰামক বেটা - বেটী কৌনে মে পঢ়ৈত আ লখনক বেটা আঠৰাঁ ক্লাসমে আ বেটী ওঠা ক্লাস ে পঢ়ৈত। লখন অপনা ধিযাপুতাকেঁ হৰসমৈত সিখবৈত অপনা সঁ পৈঘ কেঁ আদৰ আ সম্মান কৰবাঁক চাহী। অপনা সঁ পৈঘ ব্যক্তি ক' নাওঁ আদৰ আ সম্মান পূর্বক লেবাঁক চাহী। ঝূঠ নহिं বজবাঁক চাহী।

লখনক বেটা বিজয আ বেটী পুনীতা পিত্তী ৰামকেঁ বড়কা বাবূ আ পিতিআওন যানী ৰামক পত্নীকেঁ বড়কী মাএ কহি কএ বজবৈ ছলা। আমক মহিনা ৰহয। এক দিন ৰাম আ লখন দূনূ ভাযমে ৰখবাহা আম গাছিৰ ৰক্ষা- চৌকী ভ' গেলা। বাত বঢ়ৈত - বঢ়ৈত

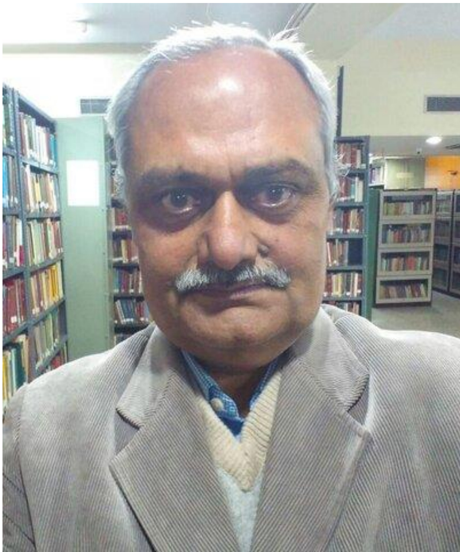
গাৰি - গৰৌৰঁনি ধৰি পহুঁচ গেল। গাৰি - গৰৌৰঁনি ধৰি হি ৰহৈল,ৰাম তীন - চাৰি থাপৰ নেখনকেঁ মাৰনক মুদা নেখন জেঠ ভাযপৰ হাথ নহি উঠৌনক। জখন ৰাম আ নেখনক বীচ ঝগৰা হোগত ৰহয নেখনক বেঁটা রিজয মেহো ওতৈ চলৈক। জগ্র দিন দূনূ ভৈযাৰীমে ঝগড়া ভেল তগকে প্রাত ভনে ৰামক বেঁটা অজয গাম পহুঁচল । বেঁৰূপহৰ অজয নেখনক গুনাৰঁখাস আমক গাছমে সঁ চাৰি গোটে পকলহা আম তোড়লক। জহন অজয আম তোড়ৈত ৰহয তৈখন রিজয মেহো গাছীযেমে ৰহয। ও অজযকেঁ অপনা গাছমে সঁ আম তোড়ৈত দেখলক। মুদা কিছ নহি বাঁজল। ঐগলা দিন রিজয অপন পিতাজী নেখন সঁ কহলক - পিতাজী কাল্হি খন বেঁৰূপহৰ অজযযা অপনা গুনাৰঁখাস আমক গাছ সঁ চাৰিটা পকলাহা আম তোড়ি নেলক। তৈপৰ নেখন বাঁজল - কী কহলে ? ফেৰ সঁ কহ ত!

রিজয ফেৰ বাঁজল - কাল্হি বেঁৰু পহৰ অজযযা অপনা গ ছ সঁ চাৰিটা পকলাহা আম তোড়ী নেলক। রিজযক বাঁজবঁ খতমো নহিঁ ভেল ৰহএ কি নেখন তড়াতড় চাৰি - পাঁচ চাটে রিজযক গালপৰ মাৰলথি আ বঁজলথি- তোৰা এতেক দিন সঁ গযহ সংস্কাৰ সিখৌলিযো হেঁ। অপনা সঁ পৈঘ কেৰ অহিনা অনাদৰ পূৰ্বক নাওঁ নেবাঁক চাহী। রিজয কনৈত বাঁজল - আ কাল্হি জে বঁড়কা বঁ বূঁ অহাঁকেঁ মাৰলথি সে? তৈপৰ নেখন বঁজলাহ - হমৰা নে মাৰলক তগ সঁ তোৰা কী? কেও অপন বেঁৰহাৰ খৰাপ ক' নেত ত তোঁ কি অপন সংস্কাৰ বিঁসৈৰ জেমৈ আ অশিধ্বষ্ট ভ' জেমৈ। গ   তোহৰ অশিধ্বষ্টতা ভেলৌ। পাঁচ বেঁৰ কান পকৈড়ক' উঠ- বৈঁঠ আ গিৰহ বাঁম্হি নে- অপনা সঁ পৈঘ কেৰ আদৰ আ সম্মান কৰবঁ। অপনা সঁ পৈঘ কেৰ আদৰপূৰ্বক সম্বোধিত কৰবঁ। বাঁজ ত অজযকেঁ কী

কহৰীহী? ৰিজয ৰাঁজনে - ঋজয ভাওজী কহৰেঁ। তৈপৰ নেখন ৰঁজনোহ - হঁSS..ঋপন সংস্কাৰ কখনো নহি খৰাপ কৰ ঋা নহিঁ ঋশিধষ্ট ৰঁন।

ঋপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.৭.ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ- হমৰ সাহিত্যিক যাত্ৰা



ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ

হমৰ সাহিত্যিক যাত্ৰা

সন্ ২০১৩মে হমৰ মাএক চৌৰানবেঁ সানক বঁএসমে দেহান্ত ভএ

𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒠𑒹𑒯𑒰𑒫𑒮𑒰𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒼𑒢 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒍 𑒁𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒖𑒏𑒩 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒁𑒮𑒧𑓂𑒦𑒫। 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒧𑒰𑒮 𑒡𑒩𑒱 𑒩𑒰𑒞𑒱-𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒦𑒩𑒱 𑒢𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪। 𑒏𑒯𑒱𑒍 𑒏𑒰𑒪 𑒦𑒼𑒩𑒳𑒣𑒯𑒩𑒧𑒹 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒪, 𑒍𑒯𑒼 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒥𑒹𑒿 𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒪𑒹𑒪। 𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒼𑒢𑒹 𑒙𑒏𑒙𑒏𑒲𑒋-𑒧𑒹...। 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒠𑒱𑒢𑒔𑒩𑓂𑒨𑒰 𑒁𑒮𑓂𑒞𑒫𑓂𑒨𑒮𑓂𑒞 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪। 𑒢𑒱𑓁𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒑𑒪 𑒧𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒞𑒪 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒦 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰𑒏 𑒩𑒲𑒪 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒅𑒦𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒋𑒯𑒢 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒅𑒥𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒨 𑒦𑒹𑒙𑒪। 𑒧𑒼𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒦 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒮𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒰𑒪 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒑𑒩𑒪 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒥𑒰𑒏 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 । 𑒬𑒳𑒩𑒳𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒻𑒏।,𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲, 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒤𑒹𑒩 𑒋𑒏𑒠𑒱𑒢 𑒯𑒧𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱 "𑒂𑒢 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒰𑒯𑒩𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒧𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒴 । 𑒄 𑒁𑒣𑒢𑒮𑒦𑒏 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒟𑒱𑒏 । 𑒋𑒯𑒱 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒣𑒩𑒹𑒮𑒰𑒢𑒲 𑒯𑒼𑒁𑒋,𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢 । 𑒥𑒰𑒞𑒼 𑒮𑒯𑒲 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒋𑒪 । 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒯𑒧 𑒮𑒴𑒩𑒗𑒰𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒋𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲।

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒁𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒯𑒧𑒩 𑒕𑒥𑓂𑒥𑒲𑒮𑒙𑒰 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒞𑒩𑒯𑒙𑒰 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰, 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝,𑒞𑒲𑒢𑒙𑒰 𑒢𑒱𑒥𑓀𑒡 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯,𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑 𑒂 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏𑒮𑒦𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒮𑒯𑒱𑒞 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒢𑒱𑒧𑓂𑒢𑒪𑒱𑒐𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱𑓁

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒫𑒩𑓂𑒭:	𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲

২০১৭ ১. ভোৰ্যসঁ সাঁঝ ধৰি (কথা খাণ্ডে) ২. প্ৰসংগৰশ (নিরংধ) ३. স্বৰ্গ এতহি খছি (যাত্ৰা প্ৰসংগ)

২০১৮ ৪.ফসাদ (কথা সংগ্ৰহ) ৯. নমস্তস্যৈ (ডপন্যাস) ৩. রিরিধ প্ৰসংগ (নিরংধ সংগ্ৰহ) ৭.মহৰাজ(ডপন্যাস) ৮.নজকোষ্টৰ(ডপন্যাস)

২০১৯ ৯.সীমাক ওহি পাৰ(ডপন্যাস)১০.সমাধান(নিরংধ সংগ্ৰহ) ১১.মাতৃভূমি(ডপন্যাস) ১২.স্বপ্নলোক(ডপন্যাস)

২০২০ ১३.শংখনাদ(ডপন্যাস) ১৪.এএহ থিক জীরন(সংস্মৰণ) ১৬.ঠহৈত দেৰাঁন(ডপন্যাস)

২০২১ ১৩.পাথেয(সংস্মৰণ) ১৭.হম খাৰিঁ ৰহল ছী(ডপন্যাস) ১৮.প্ৰনযক পৰাত(ডপন্যাস)

২০২২ ১৯.রীতি গেল সময(ডপন্যাস) ২০.প্ৰতিরিঁম্ব(ডপন্যাস) ২১.

ৰঁদনি ৰহন খছি সভকিছু(ডপন্যাস)২২.ৰাধ্রষ্ট মঁদিৰ(ডপন্যাস) ২৩.সংযোগ(কথা সংগ্রহ) ২৪.ন্যাঠি চ্ছনি ৰসুধা ৰহন(ডপন্যাস)

২০২৩ ২৯.দীপ জৰৈত ৰহএ(ডপন্যাস) ২৬.ঠেহা পৰক মৌনাযন গাচ্ছ(ডপন্যাস)

একৰ খতিৰিক্ত হিন্দীমে হমৰ ডপন্যাস, ন্যায কী গুহাৰ প্রকাশিত খছি। হিন্দীমে নিখন দূষ্টা ডপন্যাস খপ্রকাশিত খছি। খংগ্রেজীমে হমৰ দূষ্টা কিতাৰঁ(Life is an Art খা The Lost House (প্রকাশিত খছি। হিন্দী খা খংগ্রেজীমে হমৰ ৰঁ৭ত ৰাস ৰচনা প্রতিনিপি রেরসাগষ্টপৰ ডপনৰ্ধ্ব খছি ।

https://hindi.pratilipi.com/user/rabindra-narayan-mishra-ed20wz4500

১০৯ রিভিন্ন প্রকাৰক হিন্দী সংপ্রতি খা খংগ্রেজীমে হমৰ ৰচনা এতএ পঢ়ন জা সকৈত খছি জাহিমে করিতা,কথা,ডপন্যাস,খা খানেখ সামিন খছি। সময-স্বখাযপৰ সময়পৰ খপন ৰ্নোগ ষ্বান্তঃ হম নিখৈত ৰহনহঁ খছি। হিন্দী,খংগ্রেজী খা মৌথিনীমে হমৰ

অনেক ৰচনা এতএ পঢ়ল জা সকৈত অছি ।

https://mishrarn.blogspot.com/

মৈথিলীমে হমৰ ৰঁমত ৰাম মৌলিক ৰচনাসভ মিথিলা মিহিৰমে ছপৈত ৰহৈত ছল। মিথিলা মিহিৰক সংদৰ্ভিত প্ৰতিমে সঁ কিছু হমৰা লগমে বাঁচল ৰহি গেল অছি । একটা করিতা(জীরন সংঘৰ্ষ)২৯ জুলাই ১৯৮২ক ছপল ছল। প্ৰসংগরশ ওহি করিতাকেঁ উদ্ধৃত কএ ৰহল ছী-

জীরন সংঘৰ্ষ

(১)

সূৰ্য জে প্ৰাতঃ উগল সে রিদা ছল,

চিড়ৈ চুনমুন উতৰি ক**ই** আকাশসঁ,

নিশ্চিংত ভারে গরৈ ছল-

"জে কৰী রিশ্ৰাম দিন আৰশেষপৰ অছি।"

(২)

মুদা ও হাথসঁ পাথৰ ফোড়ৈ ছল,

ভোৰেসঁ সংঘৰ্ষৰত জীরিকা হিত,

সোনিতক রিএ্রী করৈছন,

ৎহৰিতহাঁ সাঁঝো পড়ন ,ধৰি ওতহি ছন।

(৩)

পেষ্ট,খুঁতৰী,পীঠমে খুঁতৰ খতম ছন,

দাঁত ঝড়ি কএ মুঁহকেঁ খধিখা কেনে ছন,

খাঁখিমে ধ্যসনা ধ্যসন ছন,খাহাৰ রিঁন্দ্ব,

হাড়োক হড্ডী গনি ৰহন ছন।

(৪)

সে কহি ৰহন ছন, ৰাঁতমে পীড়া ভৰন ছন,

খতিশয তৃষিত মনদণ্ড,দেহক দ্বৰ্গতি ছন,

জে হমৰ জীরন ৎষ্টিন ও ক্লিধষ্ট কেহন,

হান এহন যদ্যপি কৰী শ্রম খনরৰত ধৰি,

(৫)

হে মন্বড় তোঁ ভঠহ খারোঁ খাঁখি খোনহ,

দেখহ নে কোনো ভেদ খছি,প্রণৃতিক কোনো খাযামমে,

তদ্যপি স্বখক মাৰিঠিকামে,রিসৰি জে তোঁ মন্বক্ষ্ম ছহ,

মোহরশ গষ্ট খ্রপনে মোনিত-গষ্ট পীরৈ চ্ছহ।

১৪ খ্রগস্ত ১৯৫৩ক মিথিনা মিহিৰমে হমৰ খানেখ `মিথিনাক সংস্কৃতি' চ্ছপন চ্ছন। ২২ মগ ১৯৫৩ক হমৰ ৰচনা ৰঁৰিযাতী(ৰ্যংগ) চ্ছপন চ্ছন । (এহি ৰচনাসভসঁ সংৰংধিত মিথিনা মিহিৰক পৃষ্ঠ সহিত ৰচনা হমৰ ৰ্নোগ পৰ ভপনৰ্ধ খ্রচ্ছি।)দৰভংগাসঁ প্রকাশিত,মিথিনা ঠাগম্সমে হমৰ কথা ,ক্রান্তি রিসর্জন,ওহী সমযমে চ্ছপন চ্ছন। কহৰাঁক তা৹পর্য জে ৰঁ৸ত পহিনে মানে তৈতানীস-চৌখানিস সান পহিনে হম নিখৈত ৰহৈত চ্ছন৸ঁ খা চ্ছপিতো চ্ছন৸ঁ তকৰ প্রমাণ ভপনৰ্ধ খ্রচ্ছি।

জনরৰী ১৯৭৫মে হমৰ পদস্থাপনা গনাহারাঁদমে ভেন । হম মার্চ ১৯৮৭ ধৰি ওতএ ৰহনে৸ঁ । তকৰ ৰাঁদ রাপস দিল্লী খারিঁ গেন৸ঁ । ওহী ৰীচ গনাহারাঁদ মে ডাক্টৰ জযকান্ত মিশ্রজীসঁ খা পৰিরাৰসঁ ৰঁ৸ত নীক সংপর্ক চ্ছন । ৸নকে ৸নকৰ সমস্ত প্রেৰণাসঁ হম ৰীসটা কথা খা একটা ভপন্যাস সন্ ১৯৫২সঁ ৫৬ক ৰীচমে নিখনে ৰহী। মুদা ও সভ কতেকো সান ধৰি পুস্তকাকাৰমে হম ৰঁদনী ভএ দিল্লী খারিঁ নহি চ্ছপি সকন । মার্চ ১৯৮৭মে গেন৸ঁ। ঘৰসঁ কার্যানয খারাগমনমে ৰঁ৸ত সময নাগি জাগত চ্ছন। এহি ঠাম জীরন-সংঘর্ষ ৰঁঢ়ি গেন। মিথিনা মিহিৰ ৰঁন্দ ভএ গেন। খ্রস্তু, ও কথা/ ভপন্যাস সভ জস-কে-তস পড়ন ৰহি গেন ।

এমহৰ পুৰনকা পন্না সভ পনটনে৸ঁ তঁ একৰা সভকেঁ ফেৰসঁ দেখরাঁক খ্ররসৰ ভেটন। শ্রী ভমেশ মণ্ডনজী ৰঁ৸ত পৰিশ্রমসঁ পুৰান ভেন পান্ডুনিপি সভকেঁ স্বচ্ছ প্রতি টংকিত কেনাহ

জাহিসঁ ওৃ কথা সভ গজোত দেখনক। ঋাখিৰ, ডাক্টৰ ডমেশ মণ্ডনজী একৰ পাণ্ডুনিপিকেঁ টংকিত কেনাহ । তকৰ ৰাঁদে ওৃ পোথী প্রকাশিত ভএ সকন । এতেক পুৰান কাগজপৰ হাথসঁ নিখন পাণ্ডুনিপিক ফোটো স্ক্রাইসঋপপৰ নির্মনী পঠাএৰঁ ঋা ৰঁহৃত মোসকিন কাজ ছন । হাথ ৰখিতহি তকৰা টংকিত কৰৰঁ কাগজ নসকি জাগত ছন। কতেকো ঠাম পেনসঁ নিখনাহা ঢৰঁকি গেন ছন। কিছু পন্না তঁ ফাটিও গেন ছন । ডাক্টৰ ডমেশ কাজকেঁ ঋত্যন্ত পৰিশ্রমপূর্বক ঋা ডত্কৃষ্ট মংডনজী এহি কঠিন নিষ্ঠাসঁ সংপন্ন কেননি । তকৰ ৰাঁদে সন্ ২০১৮মে ফসাদ(কথা সংগ্রহ) ঋা ২০২২মে প্রতিৰিম্ব(ডপন্যাস) সকন। ক্রমশঃ ছপি

সন্ ১৯৮৭মে দিল্লী ঋাৰিঁ গেনাক ৰাঁদ হমৰ দৈনিক দিনচর্যা তেহন ভেন জে নিখনাগ ৰঁনা কাজ ৰঁহৃত দিন ধৰি ৰঁদ ৰহি গেন। কহিও কান গাহে-ৰঁগাহে যদি নিখৰোঁ কেনহুঁ তঁ ও ফাগনেমে ঋপ্রকাশিতে ৰহি গেন। এমহৰ সেৱানিবৃত্তিক ৰাঁদ সন্ ২০১৩মে মাএক দেহান্তক ৰাঁদ হমৰা মোনমে ভেন জে ফেৰসঁ মৈথিনীমে নিখী। তহিঋাসঁ হম নিযমিত নিখি ৰহন ছী। নিখি নেনাক ৰাঁদ ওকৰা টংকিত কৰৰঁ,পুস্তকক ঋাকাৰ দেৰঁ ঋা প্রকাশিত কৰাএৰঁ ৰঁড়কা সমস্যা ছন। ওহী সমযমে ডাক্টৰ ডমেশ মংডনক জনতৰঁ ভেটন । হুনকাসঁ সংপর্ক কএন । নিত্য নিখনাক ৰাঁদ হুনকা মোৰাঁগনপৰ ফোটো পঠৰৈত ছনিঋনি। ও তকৰা টংকত কৰৈত ছনাহ। তকৰা হম ফেৰ পঢ়ৈত ছনহুঁ । ওহিমে জৰুৰী সংশোধন কৰৈত ছনহুঁ । তকৰ ৰাঁদ ও কিতাৰঁক প্রূফ পঠৰৈত ছনাহ ,সে হম কৈকৰেঁৰ পঢ়ৈত ছনহুঁ । ওহিমে ৰীচ-ৰীচমে যূনীনাগৰীপৰ ওহিমে সুধাৰো কৰৈত ছনহুঁ । এহি তহৰেঁ

কিতাবঁ উমেশজীক সহযোগসঁ ছপি সকল। ওহি নগাতাব পাঁচটা বীচ হমৰা যূনীনাগৰীপৰ টংকণ কৰবাঁক নীক অভ্যাস ভএ গেল। ওনা হমৰা অংগ্রেজী টাংগপ কৰএ পহিনেসঁ অবৈত ছল। মুদা দেৱনাগৰী টাংগঅিংগ কৰবাঁমে যূনীনাগৰী সাফ্টৱেযৰক বঁড়ত যোগদান অছি। অসলমে ঞ্র সাফ্টৱেযৰ হমৰা ২০০৯মে শ্রী গজেন্দ্র ঠাকুৰজী পঠওনে ৰহথি। হম ডাক্টৰ জযকান্ত মিশ্রজীপৰ একটা স্মৰণ লিখনে ৰহী। হাথসঁ লিখল ওহি সংস্মৰণক ফোটোকাঁপী হুনকা পঠওনে ৰহিঅনি। তখনে ও হমৰা যূনীনাগৰীক সাফ্টৱেযৰ পঠওনে ৰহথি । হম হুনকে দেল যূনীনাগৰীক সাফ্টৱেযৰমে কাজ কৰবাঁক নীক অনুভৱ প্রাপ্ত কএ লেলহুঁ । কালান্তৰমে তকৰে উপযোগ কএ হম মৌথিলীক বীসটা কিতাবঁ লিখলহুঁ । এহিঠাম ঞ্র কহবঁ যুক্তিসংগত ৰহত জে হম পহিনে কগজপৰ লিখৈত ছলহুঁ । বাঁদমে যূনীনাগৰীসঁ টাংগপ কৰবাঁমে অভ্যাস ভএ গেলাক বাঁদ সোঝে নৈপটাপপৰ কাজ কৰৈত ৰহলহুঁ জাহিসঁ কাগজ আ সমম দুনূক বঁচতি ভেল । কাজক গুণৱত্তা সেহো বঁঢ়ল।

পছিলা সাত সালমে হমৰ ৰচনাসভ শ্রী গজেন্দ্র ঠাকুৰ দ্বাৰা সংপাদিত ঞ্র পত্রিকা রিদেহমে নিৰংতৰ ছপৈত ৰহল অছি। হমৰ আত্মকথা(ভোৰসঁ সাঁঝ ধৰি),আ উপন্যাস নমস্তস্যৈ,মহৰাজ,নজকোটৰ ,মাতৃভূমি,বঁদনি ৰহল অছি সভ কিছু অছি। রিদেহ পত্রিকামে ধাৰাৰাহিক পুনর্প্রকাশিত হোগত ৰহল অখনহু হমৰ উপন্যাস,ঠেহাপৰক মৌআএল গাছক ধাৰাৰাহিক পুনর্প্রকাশন রিদেহ পত্রিকামে ভএ ৰহল অছি। একৰ অতিৰিক্ত ছপল অছি। হমৰ হমৰ অনেক আলেখ সেহো এহি পত্রিকামে

সভঠা পুস্তকক ডিজিটেল সংস্কৰণ রিদেহক পেটাৰমে ৰাখল খছি খা নিঃশুল্ক ডাউনলোড কএল জা সকৈত খছি । হৈদৰাৱাঁদসঁ শ্রী সী.এম.কর্ণজী খা হুনকৰ সহযোগীলোকনি দ্বাৰা প্রকাশিত পত্রিকা `দেসিল রঁযনা' মে হমৰ খনেক ৰচনাসভ ছপল খছি । মিথিলাদর্শন কোলকাতামে হমৰ যাত্রা প্রসংগ(যুৰোপ যাত্রা খা কালাপানী ছপল ছল। চেতনা সমিতিক পত্রিকা ঘৰ-ৱাঁহৰমে সেহো হমৰ যাত্রা প্রসংগ(ত্রিপুৰ সুংদৰীক দৰৱাঁৰমে খা ডাক্টৰ যোগানন্দ রিযোগীজীক রান উপন্যাস "পুস্তক ভুড়ল চ্ছ গোলাক সমীক্ষা-গ্র ৰহস্যময সংসাৰ) ছপল ছল। এমহৰ মৈথিলী পুনর্জাগণপ্রকাশমে সেহো হমৰ কিছু কথাসভ ছপল খছি ।

সময-সমযপৰ খাস কএ নরীন পুস্তকক প্রকাশনক ৱাঁদ ফেসবুক/ৱ্হাট্সএপপৰ চর্চা হোগত ৰহল খছি। তকৰ কিছু মহত্বপূর্ণ খংশ সংদর্ভক হেতু পুনঃপ্রেষিত কএ জা ৰহল খছি ।

প্রকাশিত পুস্তকঃৱঁদনি ৰহল খছি সভ কিছু

প্রসিদ্ধ রিদ্বান এরম্ মৈথিলীক মহাকরি মাননীয শ্রী বুদ্ধিনাথ ঝাজীক টিপ্পণী(ৱ্হাট্সএপক খৰুণিমা সাহিত্যিক গোষ্ঠীসঁ উদ্ধৃত):-

"এহেন মৈথিলী সাহিত্যক 'একাংত সেরক' গএহ টা। হিনক পোথী সৱঁ মাত্র গনতীক নেন নহি, ওকৰ গুণরত্তাক সংগ খাররণ, ছপাগ, সফাগ, সৱঁ কিছু উপৰি-জুপৰি।

সভ কীর্তি সংগ্রহণীয/ পঠনীয খছি। জয মৈথিলী"

প্ৰোফেসৰ ডাক্টৰ ভীমনাথ ঝা:"নর উপহাৰক স্বাগত ।"

শ্ৰী লক্ষমণ ঝা সাগৰ:"দূ দর্জন সঁ বেঁসী মৈথিলীক পোথী প্ৰকাশিত লৈ লৈত ছথি। মৈথিলী সাহিত্য ছলি জকৰ কিযো গোষ্টে লোষ্টিস কে অভগদশা লিখল ছৈক।জে সমাজ অপন সাহিত্য আ সাহিত্যকাৰক স্বধি বুঁধি লৈ লেত। ঠঠা ধৰি কৰবাঁ মে কনছী কাষ্টত তকৰ ভগৱানে মালিক।"

ডাক্টৰ ৰমণ ঝা: "ৰবীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰপৰ ললিত নাৰাযণ মিথিলা বিশ্ববিদ্যালযসঁ শোধকার্য ভ২ ৰহল অছি। সূচনার্থ।"

ডাক্টৰ উমেশ মংডল : "মৈথিলী সাহিত্যক উপন্যাস বিধা, জেকৰ ভণ্ডাৰ বঁচত পৈঘ নহি অছি, তাহিমে অপনেক অনবৰণ লেখন বঁচত কিছু অছি। কী অছি, কেহেন অছি ও তঁ সমীক্ষক লোকনি হ্লাদকাৰী অছি কহতা মুদা অসাধাৰণ ও, সে তঁ সবঁহক মুহসঁ নিকলিএ সকৈএ। সাদৰ হার্দিক বঁধাগ..."

https://www.facebook.com/photo/?fbid=3022436554698002&set=a.1388340294774311

প্ৰকাশিত পুস্তকঃৰীতি গেল সময

https://www.facebook.com/photo/?fbid=2932602210348104&set=a.1388340294774311

প্ৰোফেসৰ ডাক্টৰ ভীমনাথ ঝা: "হম তঁ একবা

ঙপন্যাসক 'ঙপন্যাসে' ৰুঁঝৈ ছী। কথা জা পূৰ্ণতাকেঁ নহি প্রাপ্ত ক' নিঐ তাধৰি ৰঁঠৈত ৰহয, ৰাঙঁড তঁ ঠনৰেঁক ঋৰ্থাৎ ৰার্তা সয ঠাহী । সমৰ্থন ঋা শ্বভকামনা ঋপনেক সঁগ ঋছি ।"

প্রোফেসৰ ডাক্টৰ ৰিঁভূতি ঋানন্দ : "এহি ঙ্র্জা কেঁ নমন"

প্রোফেসৰ ডাক্টৰ ৰমণ ঝা: "ৰঁহুত- ৰঁহুত শ্বভকামনা ঋা ৰঁধাগ !"

ডাক্টৰ ঙমেশ মঁডন:' ৰীতি গেন সময' ৰঁহুত নীক শীৰ্ষক! হাৰ্দিক ৰঁধাগ..!

প্রকাশিত পুস্তকঃপ্রনযক পৰাত

https://www.facebook.com/photo/?fbid=2831911753750484&set=a.1388340294774311

প্রোফেসৰ(ডাক্টৰ) ভীমনাথ ঝা: " ঋহাঁক নেখন ঙ্র্জাক ঋভিনন্দন..."

শ্রী হিতনাথ ঝা: "সঁখ্যাত্মক দৃষ্টিএঁ তঁ হিনক পোথী ডেঢ় দর্জন ঋছিযে , গ্ণাত্মক দৃষ্টিসঁ সেহো হিনক নেখনী মহত্বপূৰ্ণ ঋছি । শ্রী ৰৱীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্রজী সঁপ্রতি নিখিএ ৰহনে একান্ত সাধক ছথি সে ঋনৰৰত । স্বাগত ।"

কেদাৰ কানন : "হিনক ৰচনাশীনতা মোহিত আ প্রেৰিত কৰৈত অছি ।"

প্রকাশিত পুস্তকঃ'ঠহৈত দেৰাঁন'

প্রোফেসৰ ডা. ভীমনাথ ঝা: 'ঠহৈত দেৰাঁন' ভনে নাম ৰাখি নিযৌ অপনে, হম তঁ জোড়াগত দেৰাঁন মৈহ মানবঁ । তীন-চাৰি মাসপৰ এক পোথী--- মৈথিনী সাহিত্যিক দেৰাঁন অপনে জোড়ি ৰহনোঁ অছি । ৱঁধাগ!

প্রোফেসৰ ডা.ৰমণ ঝা:গদ্যমে উপন্যাস আ পদ্যমে মহাকাব্য জঁ কেও একদাশো নিখি নৈত ছথি ত২ ও যশস্বী সাহিত্যকাৰ কহবৈত ছথি আ জে জতেক অধিক সংখ্যা ৱঁঢ়বৈত ছথি সে ততেক----। মৈথিনীমে হমৰা জনৈত রিদিতজী উপন্যাসক সংখ্যামে সভসঁ আগাঁ ছথি আ নগৈএ জেনা অহীঁ দনকা পকড়ি সকবঁনি। ৱঁদত ৱঁদত ৱঁধাগ্র আ শুভকামনা।

প্রোফেসৰ ডাক্টৰ রিঁভূতি আনন্দ : "মৈথিনীক সৌভাগ্য জে অহাঁ সন উর্জারান নেখক প্রাপ্ত ভেনৈ.."

https://www.facebook.com/photo?fbid=2615244298750565&set=a.1388340294774311

মৈথিনীক রৰিষ্ঠ সা��িত্যকাৰ আদৰণীয শ্রী নক্ষমণ ঝাজী ছথি নিখৈত(হ্বাট্সঅপসঁ উদ্ধৃত):-

22/3/2022

"ৰঁৰকা কাজ ক ৰহন ছী। ঋসনী মৈথিনীক সেরা গএহ ছী। হমৰা জানকাৰী ঋনুসাৰ মৈথিনী সাহিত্যক ঙপন্যাস রিধাক এতেক পোথী ঋাৰ কিনকো নৈ ছনি। সে এক পৰ এক।

ভগরতী ঋহাঁ কে ঋসীম ঙর্জা দেথি ঋা হমৰা সাহিত্য কে ঋহাঁ ঋাৰ ঋপন ঋনুপম কৃত সৰঁ দৈত ৰহী। হমৰ ঋসীম মংগন কামনা!"

24/07/2022(হ্বাট্সঋপ) প্রোফেসৰ(ডা.) রিজযেন্দ্র ঝা: "মৈথিনী সাহিত্য ঋপনেক এহি 19 গোট পোথীসে সমৃদ্ধ ভেন ঋা' জহিঋা কহিযো মৈথিনী সাহিত্যক গতিহাস নিখন জাএত, তে মৈথিনী- সাহিত্যকাৰক শ্রেণীমে ঋপনেক নামকেঁ ঋৱশ্য ঋমৰত্ব প্রদান কৰত। কিও একটা ঙপন্যাস নিখি সাহিত্য মধ্য ঋপন স্থান সুৰক্ষিত কৰৱাঁ নৈত ছথি। গ্র তে সংখ্যামে চৌদহ গোট ঋছি। এহি সৃকৃতিক নেন সদা মৈথিনী সাহিত্য ঋপনেক ঋণী ৰহত।ৰঁদ্বত-ৰঁদ্বত শুভকামনা। প্রণাম!"

মৈথিনীক রিদ্বাননোকনিক হমৰ পুস্তকসভপৰ সমীক্ষা সেহো সময সেহো-সমযপৰ ছপৈত ৰহন ঋছি। ডা. যোগানন্দ ঝাজীক হমৰ মৈথিনী ঙপন্যাস মাতৃভূমিক সমীক্ষা ছপন ছনে জকৰ কিছু ঋংশ প্রস্তুত কএ ৰহন ছী-

"ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র ৰঁদ্বঋাযামী নেখক ছথি । স্বনামধন্য শ্রী হিন্দী,মৈথিনী, ও ঋংগ্রেজীমে সমানাধিকাৰ ৰখনিহাৰ এহি একান্তসেরী ৰচনাকাৰক দর্জনাধিক পোথী প্রকাশিত ছনি জাহিমে

অধিকাংশ প্ৰণযন ও মাতৃভাষা মৌথিলীমে কযনে ছথি । রিভিন্ন রিধামে সিদ্ধহস্ত শ্ৰীমিশ্ৰ আত্মকথা,যাত্ৰা-বৃতান্ত,নিরঁন্ধ-প্ৰরঁন্ধ,কথা ও উপন্যাস আদি অনেক রিধামে ৰচনা কযনে ছথি। খাস কই হিনক ৰুচি উপন্যাস রিধাক প্ৰণযনমে ছনি আ এহি রিধামে ও মৌথিলীক উপরনমে ক্ৰমশঃ নমস্তস্যৈ,মহৰাজ, নজকোৰ্টৰ,সীমাক ওহি পাৰ,মাতৃভূমি,স্বপ্ননোক ,শংখনাদ, ঠহৈত দেৱাঁন, হম খাঁৰি ৰহনে ছী,প্ৰনযক পৰাত,ৰীতি গেন সময আ প্ৰতিরিঁম্ব অভিদানসঁ ৰংগ-রিৰংগক পুষ্প-প্ৰস্তুত ভেন ছথি আ আধুনিক পাদপ নই কই মৌথিনী উপন্যাস রিধাকেঁ সমপৃঞ্চ কযননি অছি । হিনক উপন্যাস সভ সমাজ ও ৰাষ্ট্ৰক অভ্যুত্থানক প্ৰতি হিনক চিন্তনক রিৰাট আযাম কেঁ প্ৰস্তুত কযনে অছি । মাতৃভূমি উপন্যাসক মাধ্যমে ও মাতৃভাষা ও মাতৃভূমিক প্ৰতি প্ৰৱাসী নোকনিক কৰ্ত্তব্য পঢ়েত ছথি । বুঁদ্ধিক পৰিধকাৰ দিস উন্মুখ দেখি

উপন্যাসক ভাষা প্ৰসাদগুণ সম্পন্ন,সহজ ও ৰোচক অছি । পাত্ৰ সভক মনোভাৱক রিশ্লেষণমে উপন্যাসকাৰ সফন ভেন ছথি। ৱস্তু রিন্যাস যুগ জীরনক যথাৰ্থপৰ আধাৰিত অছি। মাতৃভূমিক প্ৰতি প্ৰৱাসী নোকনিক দাযিত্বক উদ্বোধন উপন্যাসকাৰক জীরন-দৰ্শন ও জননী- জন্মভূমিক প্ৰতি সহজ সিনেহকেঁ পল্লৱিত কৰৈত অছি।"

হম খাঁৰি ৰহনে ছী(উপন্যাস) পঢ়নাক ৰাঁদ মৌথিনীক মূৰ্ধন্য রিদ্বান প্ৰোফেসৰ(ডাক্টৰ)ভীমনাথ ঝা নিখৈত ছথি-

"অপনেক নৱ্যতম উপন্যাস 'হম খাঁৰি ৰহনে ছী' হমৰা নগ খাঁৰি গেন অছি । পঢ়ৱাঁমে ততেক মন নাগি গেন অছি জে খান

রেঁগৰতা ভাগি গেন ঋচ্ছি । ঠীকে, ৰোচকতা তঁ ঋপনেক নেখনীক প্রমুখ রিশেষতা থীকে, জে এহূমে রিদ্যমান ঋচ্ছি-- এক তঁ ওা কাৰণ । দোসৰ ওা জে এহিমে ৰূঁঢ় নোকক গূঢ় ব্যথাক ঋাখ্যানক উত্থান, প্রস্থান ঋা ঋরসান ঋত্যন্ত ঋাত্মীযতা ঋা মার্মিকতাক সঁগ কযন গেন ঋচ্ছি । ঋাজুক শিক্ষিত সমাজক রঁহনাংশ কোনা ঋপসংস্কৃতিক মোহজানমে ফঁসি নাগ জকাঁ ঋপন প্রতিপানকোকেঁ ডঁসি নৈত ঋচ্ছি ঋা ঋপনহুঁ ঋন্তমে নিৰাশাক নৰকমে খসি ঋাজীরন সিসকী ভৰৈত ৰহৈত ঋচ্ছি । পৰিরর্তনক এহি রিঁৰড়োক ঋচৈতো সনাতন কর্ত্তব্যরোঁধ(যথা-- মাতৃপিতৃভক্তি, স্বারনংরঁন, ঋপকাৰক রঁদনা উপকাৰ, তিৰস্কাৰক উত্তৰ সৎকোৰ প্রভৃতি)ক ধ্বজা উধিযা নহি গেনৈক ঋচ্ছি, ঋপিতু ফহৰা ৰহনৈকে ঋচ্ছি । সংযোগ ঋা ঋাকস্মিকতা একৰ কথানকক প্রাণ থিক । এক দিস পুত্র জত' প্রেমিকাক নৌনমে ঋমেৰিকা ধৰি দৌড় মাৰৈত ছথি তৈযো ও হাথসঁ পিছড়ি জাগত ছনি ঋা ওা হকল্প কনৈত ছথি তঁ দোসৰ দিস মাযক গংগোত্রীমে জনসমাধি ছথি ঋা নেনাক কাৰণে পিতো সাযাস হনক ঋনুসৰণ কৰৈত ঋষ্টৈষ্ট প্রেমক দৃষ্টান্ত রঁনৈত ছথি । নাটকীযতাকেঁ সামান্য পাঠকমে উৎসুকতা জগযবাঁক নেখকক কৌশন ৰূপমে দেখবাঁক থিক । ঋপনেক সাহিত্য-সভাক ওা ঔপন্যাসিক নরৰত্নে মৈথিনী পাঠকক চাৰু কাত ঋপন ঠমক পসাৰৈত ৰহয-- তাহী শুভকামনাক সঁগ হার্দিক ঋভিনন্দন ।"

ভীমনাথ ঝা

25.6.2021

हमर पोथी,हम आरिँ रहल छी पढ़लाक बाँद प्रोफेसर डा.कीर्तिनाथ झाजी लिखैत छथिः

"सोझ कथानक। सरल भाषा। अनेक नाटकीय मोड़, आ स्पष्ट संदेश।

एकहि बैसाड़ मे एहि पोथीक परायण कयल।

विषयानुकूल कैनवास आ नितान्त समसामयिक सामाजिक समस्या पर लिखल ग उपन्यास अंत धरि अहाँक जिज्ञासा जगओने रहत।

उपन्यास लेखन मे सिद्धहस्त, आ निरंतर नव- नव उपन्यासक संग उपस्थित होइत श्री मिश्रजीकेँ अनेक बँधाग/साधुवाद।"

https://www.facebook.com/photo/?fbid=10227405720502325&set=a.10200225774380659%20%20Kirtinath%20Jha

एहीसाल प्रकाशित हमर उपन्यास,ठेहापरक मौलाएल गाछपर श्री हितनाथ झाजीक समीक्षाक किछु अंश सेहो उद्धृत करैत प्रसन्नता भऽ रहल अछि ।

"हम एहि उपन्यासक विषय--वस्तु दिस मात्र क्षेपक रूपमे लेलहुँ अछि, किन्तु जँ अपने एहि उपन्यासकेँ पढ़बैक, तँ हिनक लेखनीक बिँना प्रशंसा कयने नहि रहि सकैत छी, जेना हमरा स्वयं हिनक एक उपन्यास पढ़लाक बाँद दोसर पढ़बाक व्यग्रता

ৰঁঢ়ি গেন ।

এতয হম ঙপন্যাসমে কী চৈক , কী হোযৰাঁক চাহী ,কী নহি হোযৰাঁক চাহী ,ওহি দিস হম নহি জায চাহৰ্ঁ ,ম্বদা ঞ্র ধৰি খৰশ্য কহৰ্ঁ খা যে প্রো. ভীমনাথ ঝাক শৰ্ঁদমে জে এক পোথীক প্রসংগ নিখনে ছথি - " জে হোযত সাহিত্যকাৰ , সে চুপ নহি ৰহত , মুঁহ খোনৰেঁ কৰত ,সাহসপূৰ্বক খপন ভাৱনা কাগতপৰ ঙতাৰৰেঁ কৰত । ৰাঁজি তঁ সকৈত খছি সভ , ম্বদা কহয থোড়কেঁ খৰেঁত চৈক । জকৰা কহৰাঁক নূৰি চৈক ,ওকৰ ৰাঁত ফোঁক নহি জাগত চৈক ,নোক ৰিঁচেমে ছোড়ি ক' ঙঠি নহি সকৈত চৈক । সে জঁ ঙঠি গেন তঁ ৰুঁমু কহ' নহি খযনৈক ।....!জঁ পঢ়ৰ্ঁ শ্বৰু কৰৰ্ঁ তঁ ৰিঁচেমে ঙঠি জাযৰ্ঁ । নহি ঙঠি সকৰ্ঁ । খা , সম্বন্ধ কযনাক ৰাঁদ মনমে কিছু খৰঁম্রে ঘূৰঘূৰায নাগত। সে ভেন তঁ ভ ' গেনাহ নেখক সফন ।"

খা , সে" ঠেহা পৰক মৌনাএন গাছ" পঢ়নাক ৰাঁদ খপনে নোকনি সেহো মানৰেঁক জে একৰ নেখক পূৰ্ণ সফন ভেন ছথি।"

(https://www.facebook.com/photo/?fbid=668232320l824391&set=a.415366251853482)

খাৰো খনেক ৰিদ্বান নোকনিক সমীক্ষা,পাঠকীয প্রতিক্রিয়া হমৰা সময-সমযপৰ ভেটৈত ৰহন খছি। স্থান সীমিত ৰহৰাঁক কাৰণে ছী। ম্বদা এতৰাঁ তঁ কহৰ্ঁ নিশ্চয ওসভ ঙক্তৃত নহি কএ পাৰিঁ ৰহন জে হমৰ মৈথিনী ঙপন্যাসসভপৰ খনেক ৰিদ্বান নোকনিক ৰঁহুত সকাৰাত্মেক প্রতিক্রিয়া ৰহন খছি জাহিসঁ হম খাওৰ নিখৰাঁক

হেতু প্রেৰিত হোগত ৰহনাঁ অছি । এহীক্রমমে আদৰণীয প্রোফেসৰ ডাক্টৰ ঢন্দ্রকান্ত ঝাজীক ঢঠ কৰৱঁ অত্যাৰশ্যক অছি। ও হমৰ সভটা কিতাবঁ ধ্যানত মনোযোগপূর্বক পঢ়ৈত ৰহনাহ অছি আ পঢ়ি কএ অপন সকাৰাত্মক প্রতিক্রিয়া সঁ হমৰা উৎসাহিত কৰৈত ৰহনাহ অছি। আদৰণীয প্রোফেসৰ(ডাক্টৰ)ভীমনাথ ঝাজী ফোন কএ ৱা নিখি কএ অপন সেহো হমৰ অধিকাংশ কিতাবঁ পঢ়ি উদ্গাৰ ৱ্যক্ত কৰৈত ৰহনাহ অছি। আদৰণীয প্রোফেসৰ ডাক্টৰ ৰমণ ঝাজীক উৎসাহবর্ধক শুভকামনা তঁ অৱিঁতে ৰহন অছি। মৈথিনীক প্রতিষ্ঠিত সাহিত্যকাৰ আ.শ্রী জগদীশ প্রসাদ মংডনজী নিৰংতৰ হমৰ সাহিত্যিক প্রগতিক হেতু উৎসুকতা ৱ্যক্ত কৰৈত ৰহনাহ অছি । আদৰণীয ৱৃষ্কিনাথ ঝাজী তঁ কথে কোন। ও তঁ নিৰংতৰ এহি প্রযাসমে ৰহৈত ছথি জে হমৰ সাহিত্যকেঁ উচিত স্থান প্রাপ্ত হোঅএ। হিনকে নোকনিক আশীর্ৱাদেক পৰিণাম থিক জে হম নিৰংতৰ নিখি পাৰিঁ ৰহন ছী। আশা অছি জে হিনকা নোকনিক আশীর্ৱাদ এহিনা ৱঁনন ৰহত আ হম আৰ নীক-নীক পোথী নিখি সকৰঁ।

এ ৱাঁত সৰ্ৱিদিত অছি জে মৈথিনীমে পাঠকক নিৰংতৰ হ্রাস ভেন জা ৰহন অছি। নোক পোথী কীনি কএ পঢ়এ নহি চাহৈত অছি। সাহিত্যোমে ৰাজনীতি ভৰন জা ৰহন অছি। তখন নেখক কৰতাহ কী?যাত্রীজীসঁ পটনামে কেও পুছনকনি- "ৱাঁৱাঁ নহি নিখৈত ছিঐক মৈথিনীমে আৰঁ?" ও উত্তৰমে কহনখিন- "মৈথিনীমে নিখৰঁ তঁ কৈকগোটে পঢ়ত ।" আ.মংত্রেশ্বৰজাজী অপন একটা কিতাবঁক ভূমিকামে নিখনে ছথি-"মৈথিনীমে নিখৰঁ নৌন থিক।" এহী ক্রমমে স্বর্গীয ৰাম নোচনঠাকুৰজী মিথিনা দর্শনক

একষ্টা সংপাদকীযমে লিখলে ছলাহ- " লোক আৰ্ঁ মৈথিলীমে লিখবাঁসঁ হটি ৰহল অছি। অপিতু,একাধষ্টা কিতাৰ্ঁ মৈথিলীমে ছপি গেলাক ৰাঁদে হিন্দী রা অংগ্রেজীমে লিখনাগ শুৰু কএ দৈত ছথি।" গ্র মভ পঢ়লাক ৰাঁদ মোনমে চিংতা হোএৰ্ঁ স্বাভারিক । আখিৰ, ৰাঁতসভ ও সভ তঁ ৰ্ঁমত অন্বভরক ৰাঁদে গ্র ৰঁজলাহ/লিখলাহ ।

এহন ৰাঁত নহি চৈক জে কিছুগোটে হমৰো ডচ্ছন্নৰ নহি কেলনি । অপিতু,কৰিতে ৰহৈত ছথি। কৈকৰেঁৰ ৰিঁনা পোথী পঢ়নে প্রতিক্রিযা দৈত ছথি, কৈকৰেঁৰ পূর্রাগ্রহিত ভএ এহন-এহন রস্তু লিখি জাগত ছথি জে ডপন্যাসমে কতম অছিএ নহি । মুদা তেঁ কী? ৰচনাত্মকতা মদিখন রিধ্বংশক শক্তিসঁ জীতৈত ৰহল অছি। আখিৰ তুলসীদাসো তঁ কহৰেঁ কেলনি-"ৰঁদৌ মংত অমংতন চৰনা ।" ৰমাচৰিতমানসক শুৰুমে ৰেঁৰ-ৰেঁৰ অমংতক প্রার্থান মংতক মংগে কৰৈত ৰহলাহ ।

অংতমে হম অপন ডপন্যাস রিঁতি গেল মমযক পছিলা পৃষ্ঠপৰ ডদ্ধৃত পাঁতিকেঁ পাঠক লোকনিক মম্মুখ ৰাখি ৰহল ছী জে মংভরতঃ জীরনক অংতিম মত্য থিক-

"এমগৰে মনুষ্ক এহি মংমাৰমে এমগৰে আএল অছি আ জাএত । তাহি ৰাঁতকেঁ ৰুঁঝৰাঁক অছি। মময রীতি গেল, ঘষ্টনামভ পাছু ছুষ্টি গেল, আৰ্ঁ ওকৰা মোনমে ৰখলাসঁ কী ফএদা? কষ্ট ছোড়ি কিছু নহি ভেষ্টি মকৈত অছি । । শাংতি তঁ ভগএ নহি মকৈত অছি । আৰ্ঁ তঁ ওহি ৰাঁতমভকেঁ রিঁমৰনাগএ ডচিত অছি।

সুখ-দুখ জে কিছু হমৰ ভাগ্যমে ছল সে ভোগলৌঁ,গেল । হম আৱ নীকসঁ বুঝি গেল ছী জে ই সংসাৰ মাযা অছি । কেও ককৰো নহি অছি এহিঠাম । ৱস জেনা নাটকক পাত্র হোইএ। নাটক খতম,পাত্র খতম। জেনা নাটকক নীক দৃশ্যসঁ দর্শকগণ প্রসন্ন ভএ জাগত ছথি,কোনো কষ্টপ্রদ দৃশ্যসঁ দুখসঁ নোৰ ৱহৰএ লগৈত ছথি আ অংতমে সভকিছু ঠামহি ছোড়ি অপন-অপন ঘৰ ৱাপস চলি জাগত ছথি, তেহনে থিক ই জীৱন । আৱ চলী। নাটক খতম অছি । আৱ ৱাত হঁসলহুঁ,ৱাত কননহুঁ । আৱ সময অছি শাংত ভএ জেৱাক । হম মংদিৰক চৌকীপৰ ৱৈসল সএহসভ সোচৈত ৰহি গেলহুঁ ।"

-ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্র m-9968502767 ইমেল:mishrarn@gmail.com

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৮.ডা. কিশন কাৰীগৰ-মিথিলা মৈথিলী কে নাম পৰ দনেনপনী শ্বা ঠনকপন/ ঢোৰন্বকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰ (হাস্য কষ্টাক্ষ)



ডা৹. কিশন কাৰীগৰ

মিথিলা মৈথিলী কে নাম পৰ দনেনপনী শ্বা ঠনকপনী/ ঢোৰ ৢকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰ (হাস্য কষ্টাক্ষ)

১

মিথিলা মৈথিলী কে নাম পৰ দনেনপনী শ্বা ঠনকপনী

মিথিলা মৈথিলী কে কষ্ট যথাৰ্থ যৈ মৈথিলী নামে দনেন নী কৰৰ্ঁ পেষ্ট পোম্যৰ্ঁ শ্বা ঠনেতপনী ফিৰাক জে মৈথিলী ম্যৰ্ঁহক ঠিযৈশ্ব? কী জে ৰাঁৰঘো ৰ্ঁৰণ কে ভৰমৌনে ৰহৰ্ঁ শ্বা শ্বপ্পন স্বশ্বাৰ্থ মিদ্ধ কৰৈত ৰহৰ্ঁ শ্বা নোকো কে শ্বপ্পন ৎকৃত্য নৈ ৰুঁম্নহ দেৰ্ঁৈ. মিথিলা মৈথ নী নাম পৰ কতেকো দনান শ্বা তেকৰ গিৰোহ মক্ৰিয ৰহনে শ্বা মৈথিলী নামে নাভ ওকৰে ষ্টা ভেষ্টৈত ৰহনৈ.

ঋহাঁ কনিযো জাগৰূক হী ক ৰঁনূ ত ওঞ্ৰ দনান সৰঁ সে পূচ্চদৃ জে মৌথিনী ৰাঁৰহো ৰঁৰণ কে নিখৰঁ ৰাঁজৰঁ কে মা◌াজৰ দঋ দেনকৈ কী? তোৰা মাঞ্ৰ কে ৰোঁন কে সংপাদিত কৰ জৰঁৰদস্তী মানকীকৰণ কৰ দেন জাঞ্ৰ হোড্ড কৈনে? কী ড্ড সৰঁ ঋপন মাএক ৰোঁন চ্চোড়নকৈ? ত ফেৰ তোৰা কিএ ঋপ্পন ৰোঁনী চ্চোড়া দেন জাঞ্ৰ হোড্ড? তোৰা ঋৰূ পিচ্চনগ্গূ ৰঁনি ঋকৰা মান নৈ চ্চদৃ? তোৰো ঋৰূ ত ঋপ্পন মাঞ্ৰকে ৰোঁনী গিৰৰী ৰাখ দননপনী কৰন ফিৰৈ চ্চহি. মানকী দনান কে ত ঋপ্পন মাএক ৰোঁনী চ্চৈ ওকৰা নাভে নাভ. তোৰা ঋৰূ কে কী ভেষ্টনৌ ঘৰিঘংষ্টা?

মিথিনা মৌথিনী নাম পৰ দননপনী কে ঋাৰংভ:

1. জহিএ মৌথিনী মহাসভা গৰ্ঠিত ভেন তহিযে সে মৌথিনী দৰৰাঁৰী দনান সৰঁহক কষ্ঠা মে ঋাৰিঁ গেনৈ. ড্ড সৰঁ স্বনিযোজিত ৰূপে মৌথিনী ঋমৌথিন ঋা মানক কে ডাংগৰ খীঠ ঋপ্পন ঋাধিপত্য প্ৰভাৱ জমৌনৈ শ্ৰূ কেনক.

2. নোকভাষা মৌথিনী কে মানকী ৰঁনা ততেক ওঝৰা দেন গেনৈ জে ঋাম জন মৌথিনী স দূৰ হোগত গেনৈ. যৈহ ত মৌথিন দনান সৰঁ ঠাহৈত ৰহৈ জে ৰাঁৰহো ৰঁৰণ কে মৌথিনী নৈ ৰদৃ ঋা গিৰোহ মহাসভা ৰনা সৰঁ সৰঁষ্টা ফাযদা নৃষ্টৈত ৰহৰঁ.

3. ৰাঁৰহো ৰঁৰণ কে মৌথিনী নিখৰঁ ৰাঁজৰঁ কে মোজৰ নৈ কেনকৈ

ঋা নৈ ৗএ দেনকৈ? তকৰা ৰাড় কোিসকন্হা ঠেঠী, মধেসী দৈছেণাহা পৈছমাহা ৰোনী ৰন্না কহা প্ৰসাৰিত কেনকৈ? খানী মানক ৠা কে মোজৰ ৗখ দেনকৈ ঋা ঞ সৰ্ঁ ঋপ্পন দনেনপনী দাঙ সৱতাৰ ত ৰহনে.

4. সাহিত্য ঋকাদমী মে মৌথিনী কে মান্যতা কে ৰাঁদ ত ঋঞ পেষ্টপোসৱঋা দনান সৰ্ঁকে দ্বনূ হাথে নছূ. ঋকাদমী প্বৰস্কাৰক দনানী গিৰোহৰ্ঁাদী হোহকাৰী কেকৰো স ছূপিত নৈ ৰহনৈ. যৈহ সৰ্ঁঠা সাহিত্য সেৰী ঋা ঋনকা ককৰো সাহিত্য নিখৰ্ঁাক নূগড় ভাস নৈ ছৈ. যৈহ ৰাঁত প্ৰচাৰিত কৰৰাঁ গ সৰ্ঁ ঋপ্পন সাহিত্যিক ৰোষ্টী সেকৈত ৰহনে.

5. মিথিনা মৌথিনী কে নাম পৰ ঋঞ্ৰম্বত্তা জেকাঁ সংস্থা সৰ্ঁ ৰ্ঁননৈ. ছমাহী তিমাহী দূমাসিক পত্ৰিকা ছাপৰ্ঁ শ্বৰূ কএন গেনৈ. ঋা তেকৰ পৗঁঠ পৰ্ঁনিক তক কোনো পৗঁঠ নৈ ৰহনৈ. হঁ গিৰোহক নোক সৰ্ঁ এক দোসৰ কে কৰি কথাকাৰ ঙপন্যাসকাৰ সমীঞ্চক নেখক কে তগমা ৰ্ঁষ্টৈত ৰহনৈ ঋা মৌথিনী নামে নাভ নূষ্টৈত ৰহনৈ.

6. মৌথিনী মে পঢ়ুঋাএন নোক, ৰিঁনা ঠিন্তা পৰিচে ৰনা, সোনকন, দনিত নেখক সৰ্ঁকে কোনো মোজৰ নৈ দেন গেনৈ? নৈ গ সৰ্ঁ ঋাঁদোনেন ক ঋপ্পন মোজৰ নৈ গেন? ঙনষ্টে মৌথিন দনান সৰ্ঁহক হঁ মে হঁ মিনা মানক মানৈত গেন ঋা মঁঠ নোভে ঋপ্পন মৌনিক ৰোনী কে সঁপাদিত কৰা মানক ৰ্ঁজৈত গৰৈত ভজৈত গেন.

7. ৰাজপেযী জী কে শাসনকান মে ৰ্ভনৌতী খেনা স মৌথিনী কে থ্ধধ্টম সূচী মে জোড়া দেন গেনৈ. থ্গ কে ৰাঁদ ত গ্ৰ দনান সৰঁ ৰেঁনগাম হোগত গেনৈ. মিথিনা মৌথিনী নামে মনমানা কৰৈত গেন. কে ৰোকতৈ কে টোকতৈ একদম মনমানা. ফেৰ মিথিনাঞ্চৰ খেনা সক্ৰিয ৰূপে চানূ ভেন থ্যা হো হো শূৰু চৈ.

8. মিথিনা ৰাজ কে ৰ্হল্লা ৰঁনা হো হো ক ফেৰ স দনানী কে নৰকা পটকথা নিখা গেন চৈ. জংতৰ মংতৰ পৰ থ্ভিনয সংৱাদ ঢোংগ সৰঁ চানূ চৈ. নোক সৰঁ সেহো থ্যসনিযত ব্ঁুঝহৈ নগনৈ জে দনানী কে নৰঁকা নাম মিথিনা ৰাজ.

9. সাহিত্য থ্কাদমী, মৌথিনী ভোজপুৰী থ্কাদমী, মৌ িনী থ্কাদমী পটনা, সমিতি, নেখক সংঘ সৰঁ ৰৰচস্বৰাদী দনান স হক থ্ড্ডা ৰঁনা দেন গেনৈ. থ্যা ফেৰ মৌথিনী নামে একাধিকাৰ ৰঁনা নাভে নাভ. মৌথিনী কে গিৰোহৰ্ঁাদী দনান সৰ্ঁহক হাথ সৌঁপ দেন গেনৈ.

মিথিনা মৌথিনী নামে চনকপনী:-

1. থ্যাম জন নোক সমাজ কে হৰদম ভ্ৰম মে ৰাখন গেনৈ জে মিথিনা মৌথিনী সৰ্ঁহক হগ চৈ. থ্যা মৌথিনী স নাভ গ্ৰ দনান সৰঁ টা কমাগত ৰহন. থ্যাম জন কে মিথিনা মৌথিনী স কহিযো নে জোৰন গেনৈ.

2. চ্রষ্টন রাঁৰন নোক শ্খা পচ্রুশ্খাএন, দনিত রর্গক স্বনিযোজিত ৰূপে হৰদম ৰস্তা ৰোকৰাঁক প্রযাস কেনক. তগযো চনকপন্নী জে হ্ম কোনো ৰস্তা ৰোকনে চিযৈ?

3. মিথিনা মৈথিনী নামে রাঁৰন হাৰন ঝমাৰন নোক সরঁ নৈ শ্খগ্র পেষ্টপোস্বশ্খা দনান সরঁকে রিঁৰোধ কৈনকৈ? শ্খা নৈ কৰতৌ? মঁঠ নোভে নেশ্খক তগমা নোভে ওহি দনান সরঁহক সঁশ্বা মে শামিন হো জেতৌ. ঔৰী পাগ পহিৰনে চিচিশ্খনে ফিৰতৌ.

4. মিথিনা মৈথিনী নামে রিদ্যাপতি কে ধো পকা কে শ্খাএরঁ রেঁচরঁ শ্খা সনহেশ নোড়ীক দিনা ভদ্রী শ্খাদী কে কোনো ঠঠ নৈ কৰত. তগযো হোহকাৰী জে মৈথিনী সরঁহক চিযৈ. সোনকন সরঁ শ্খপনা মহাপ্বৰূষ কে শ্খাযোজন নৈ কৰতৌ হঁ শ্খনকৰ শ্খাযোজন মে মানা পহিৰ পিচ্চনগ্বশ্খা হোহকাৰী রঁনতৌ.

5. মিথিনা ৰত্নে/মৈথিনী প্বৰূস্কাৰ, কিদৈন কহাঁ প্ব ূস্কাৰ রঁষ্টরাঁক খেন চঁদা কে ধঁধা কেকৰো স শ্খারঁ চ্রুপিত নৈ ৰহনৈ. তগযো নির্নজ্জ রঁনন সরঁকে ভৰমাৰৈঁ জেতৈ জে মৈথিনী সরঁহক? শ্খা চনকপন্নী ক নাভ নে ভূঁহী সরঁ ষ্টা.

6. মৈথিনী রাঁৰহো রঁৰণ কে নৈ দশ্খ দেন গেনৈ শ্খা চনকপন্নী কেহেন জে হ্ম কেকৰো কোনো ৰস্তা ৰোকনে চিযৈ? তো া শ্খৰূ কে ৰস্তা ৰোক দেন গেনৌ ত রিঁৰোধ কৈনে কৰরিঁহী তোৰো শ্খৰূ দনানে সঁগ ভ জো শ্খা গরৈঁত ৰহ মৈথিনী মে শ্খহিনা হোগত এনৈগএ?

ঋএ্রা দননপনী চনকপনী দ্ৰখাৰে মিথিলা মৌথিলী খংড রঁ খংড হোগত ৰহনৈ. যথার্থ ব্রঁঝৈতো ঘরঁ নিরঁদী মাৰনে ৰক্ৃ. মিথিলা কে জনতা জাগৰূক ভ গেন তহিযা ত ঋএ্রা ধূর্ত ঘরঁহক দননপনী চনকপনী রঁদ ভ জেতৈ.

২

চোৰন্বকরঁা গোঁসাএ্রা (হাস্য কটাক্ষ)

রঁারঁা রঁড়রঁড়াগত রঁজৈত ৰহৈ হৌ এহনো কত্ৃঁ গোঁসাএ্রা ভেনৈএ? কহখ ত কখৈন ঘ হলো ক চান পাড়ৈ চিযৈ কথি নৈ কনিও স্বগরঁূগেতৈ? খাঁগন মে চৈ কী রঁাধ রোঁন গেন খাকি নগনে প্রাণ চ্ছূটি ত নৈ গেনৈ যে কোনো ভাঁজে নৈ রঁূঝনা জা ৰহন? ঋএ্রা চোৰন্বকরঁা গোঁসাএ্রা কে ভাঁজ ত ব্রঁহ্মো রিঞ্চূ কে নৈ নগনৈ ত হমৰা ঘন রঁঘঁরঁৰী মহেশ রঁূতে ভাঁজ নাগত?

হম্মে রঁারঁা ঘ পুছনিযৈ হো রঁারঁা কী হোনৌ জে এতনা হলো মচনৌ চহো? কী ভেনৌ ভাগেসৰ পঁডা কতৌ হৰা গেনৌ কী খাএ্রা তোৰা জন নে চড়েনকৌ? রঁারঁা খোঁজাগত রোঁননকৈ হৌ কী চন খা ফন চড়ার্ভত? ঋএ্রা চোৰন্বকরঁা গোঁসাএ্রা কে কোনো ভাঁজে নৈ রঁূঝহা ৰহন যৈ? এঁ হৌ খঁদাজ ধিযো পূতো কে ত নৈ ঘীখা দেনে চৈ জে রঁারঁা কে খরাজ় স্বনিহেঁ ত কিছো নৈ রঁজিহেঁ? একদম নিরঁদী মাৰনে ৰহিঁএ ভনে রঁূত়রঁা চ্ছটপটা কে মৰৌ কী জৰৌ?

রঁারঁা রোঁনে নগনৈ কহখ ত খাদমী কে কোনো তেহেন রেঁগৰত

হোর্ড ত এহেন চোৰন্বকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰা সৱঁহক ভৰোস কৰৱঁ ত ঋপষ্টী খেত মে প্রাণ চনি জাএত? হম্মে ৰাঁৰাঁ স ফেৰ কহনিযৈ হো ারাঁ হোনৌ কী মে ফৰিচ্চা কে কৃ নে তভী মে ৰঁড়ৰঁড় কগনে চ্চৃ? চোৰন্বকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰা ৰঁনূ কহেন হোত হোঞ্ৰা? হমৰা ত ঞ্চো ৰূঁঝন য? হম্মৰ ৰাঁত স্বনকে ৰাঁৰাঁ হাঁ হাঁ কে হঁমে নগনৈ ৰোঁনন ৈ ঋঞ্ৰাঁ হৌ চেৰন্বকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰা দিযা নৈ ৰূঁঝন চ্চহ? ধ্ব জ মহৰাজ পহিনে এক জ্ম তমাণ্ডন খূথাৰঁহ ফেৰ কহৈ চিযহ একমৰূসির খ্ৰৈঁৰ.

হম্মে ৰাঁৰাঁ কে খৈনী চূনা কে দেনী ওকৰা ৰাঁদ ৰাঁৰাঁ খৈনী খা হাথ পষ্টপষ্টা কে ৰোঁনে নগনৈ? হৌ ৰঁচ্চা মিথিনা কে গামে াম মে চোৰন্বকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰা সৱঁ ভেষ্টতহ. ঞ্ৰা সৱঁ দেখারষ্টী ভরডাহ তেহেন কৰতহ জে যৌ ৰাঁৰাঁ হম ত সংগে চ্চী ৰাঁৰাঁ ঋহাঁ কাজ শ্ৰূ কৰ্ৰূ নে? ঋা খষ্টৈ ৰেঁৰ কী মংদিৰক জমীন ঋতিক্ৰমণ কে ৰিঁৰোধ ৰেঁৰ চেৰন্বকৰাঁ জেঁকা নিৰঁদী মাৰনে ৰহতহ কী? তৈ েৰ এক্কো ডেগ ঋাগূ নৈ ৰঁঢ়তহ? ঋা মাগৰ মে পাচ্চ ভোজ মে ঋাগূ রনা ফার্মূনা পৰ চোৰন্বকৰাঁ খেনা মে হো হো কৰতহ জে মংদিৰ জমী ঋতিক্ৰমণকাৰী স মুক্ত হেৰাঁক চাহী?

ৰাঁৰাঁ ৰোঁনৈত ৰহৈ গ ভাগেসৰ পংডা হৰদম হমৰা ৰোঁনী দৈ চ্চেনএ জ যৌ ৰাঁৰাঁ মংদিৰক জীর্ণোদ্ধাৰ হেৰাঁক চাহী. মহাদেৰ মংদ ৰক জমীন ঋতিক্ৰমণকাৰী স মুক্ত হেৰাঁক চাহী? ঋা ঋখৈ সী ও ৰিঁডিও প্ৱনিস প্ৰশাসন সৱঁ চেকিংগ মে এনৈ ত ভাগেসৰ নিপত তা ভেন ঋচ্চি কী? ঋঞ্ৰা চোৰন্বকৰাঁ গোঁসাঞ্ৰা কে কোনো ভাঁজ নৈ নাগি ৰহন? হৌ ঋংগনো মে জাকে ভাঁজ নগেনৌঁহ ত ধিযা পূতা

ময়ঁ কহৈনেক জে পপ্পা পোখৈৰ দিস গেন ছথহিন? ভাগেসৰ ৰাঁধহো ৰোঁন দিস নৈ নৌক ৰহনে? এহনো ক দৃঁ পোখৈৰ দিস কৰৰঁ ভেনৈএ? এতেক ময়য ত ৰাৰণো কে নেম্বী কৰৈত কান নৈ নগনৈ? দেখৈ ছহক মীও মহেৰঁ ভাগেসৰ দিযা প্ৱগছ ৰহন জে পঁড জী কহাঁ হৈ? কহশ্ব ত ভাগেসৰ পঁডা ম্ৱখ্য প্ৱজাৰী ছী শ্বা শ্বখৈন ৰঁযান দৈ ৰেঁৰ মে চোৰন্বকৰাঁ গোঁসাগ্ৰ ৰঁনন যৈ? ত এন্বা ◌ মঁদিৰক জমীন শ্বতিক্ৰমণকাৰী কঙ্কাঁ ম ম্বক্ত কহিযো ◌ হএত শ্বা নৈ মঁদিৰক জির্ণোদ্ধাৰ?

হম্মে ৰাঁৰাঁ ম প্ৱছনিযৈ হৌ ৰাঁৰাঁ মিথিনা মৈথিনী কে চোৰন্বকৰাঁ ময়ঁ দিশ্বা ৰুছো ৰোঁনদৃ জে মৈথিনী কে ম্ৱধাৰ হোতৈ? ৰাঁৰাঁ হাঁ হাঁ কে হঁমৈত ৰোঁনে নগনৈ, হৌ গ্ৰ মৈথিনী ৰনা চোৰন্বকৰাঁ গোঁমা ময়ঁ শ্বাৰো কমান ময়ঁ যৈ? গ্ৰ ময়ঁ মিথিনা মৈথিনী ৰুণৃব্যক এক্কো পাগ্ৰ ৰিঁৰোধ নৈ কৰতহ? খানী দেখাৰষ্টী ভৰডাহ কৰতহ জে মৈথিনী মমাৰেশী হেৰাঁক চাহী ত মৈথিনী মানক ৰঁদনৰাঁক চাহী ময়ঁকে মোজৰ হেৰাঁক চাহী? শ্বা মৈথিনী নাৰীে ম নড়ৈ ৰেঁৰ নিঁখিত ৰিঁৰোধ ৰেঁৰ মে চোৰন্বকৰাঁ গোঁমাগ্ৰ ৰঁনন নিৰঁদী মাৰনে ৰহতহ কী. হঁও মে ছী শ্বা নেঁহো মে ছী ৰনা চনকপনী খেনতহ গ্ৰ চোৰন্বকৰাঁ ময়ঁ? শ্বাগ্ৰ তক ককৰো ৰিঁৰোধ কৰৈত দেখনহক? কী জে ৰিঁৰোধ কৰৰৈঁ ত মঁচ পৰ নৈ ৰঁজাৰ্ডত ত প্ৱৰূষ্কাৰে মে নাম চঁষ্টা জাএত? হৌ জী চোৰন্বকৰাঁ গোঁমাগ্ৰ ময়ঁ দ্ৱখাৰে মিথিন মৈথিনী কে জির্ণোদ্ধাৰ কিনৌ নে হেতৈ শ্বা নৈ গ্ৰ খেনৰা ময়ঁ মিথিনা মৈথিনী মে ম্ৱধাৰ কৰৈ জেতৈ?

ঋপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.৯.ঞ্চমাৰ মনোজ কশ্যপ- নঘূকথা- সমযক ঠক্র/ সঁৰেদনা/ ও সত্তে ৰঁতাহ চ্চন



ঞ্চমাৰ মনোজ কশ্যপ

ঽ ষ্টা নঘূকথা-সমযক ঠক্র/ সঁৰেদনা/ ও সত্তে ৰঁতাহ চ্চন

১

সমযক ঠক্র

'হে একষ্টা ৰাঁত ৰূঁঝৈত চ্চহক; ড্র দ্বনিযাঁ সৰিপৰ্দ্দাঁ গোন চৈ .... ঘূমি-ফীৰি কs ফেৰ ওতহি ঋাৰিঁ ৰিঁনমৈত চৈ জতs সs শ্বৰূ ভেন ৰহৈ! দেখহক; পহিনে নোক পৈদন ঠনৈত ৰহৈ। ফেৰ সাড্রকিন কে ঋাৰিধ্বকাৰ ভেনৈ তs নোক সাড্রকিন সs সফৰ কৰs নাগন। তকৰা ৰাঁদ স্কূষ্টৰ-মোষ্টৰসাড্রকিন ঋা কাৰ এনৈ....। ঋাৰঁ দেখহক জে ঘূৰি কs নোক ফেৰ সs সাড্রকিন ঋা পৈদন ঠনৰঁ শ্বৰূ কs দেনক ঋচ্চি কি নহিঁ? কাৰণ চাহে জে

হোগ্র ...... পহিনে গাড়ী-ঘোড়া নহিঁ ছনৈ রা এতেক ম মর্থ নহিঁ ছনৈ তেঁ পৈদন চনৰঁ মজবূঁৰী ছনৈ; খাৰঁ মভ কিছু খঢ়ৈতো মাস্থ্য কাৰণে পৈদন চনৰঁ মজবূঁৰী ছৈ!' - কহি কs ৰৈঁজূককা তমাকূন ঝাড়ি ঠোৰ তৰ দৰেঁনা খা হমৰা দিম রিজযী ভা ◌ঁ◌ঁ মীগ্নৃতিঞ্চা মে তকননি।

হম গ্রম্ম ভেন ৰৈঁজূককা কে মুঁহ নিহাৰৈত ৰহি গেনাঁ। তর্ক তs খকাশ্ট্য ছননিহেঁ।

২

মংরেদনা

ভোৰুকা পহৰ মেহো খগহন কে তেঁ ৰোড নগভগ মুনমানে জকাঁ। গক্কা-দুক্কা নোক কখনো-কখনো ওহি ৰাঁশ্টে গ্রজড়ৈত। কি তাৰঁতে ধড়াম...!!!! কে খারাজ ভেনৈ। একশ্টা তেজ গতি কাৰ একশ্টা মাগ্রকিন মরাৰ কে তেহন জোড়দাৰ শ্টক্কৰ মাৰনে ছনৈ জে মাগ্রকিন মরাৰ হরা মে ভছনি কs ৰোডক দোমৰ কাত জা খমন। নোক জুশ্টs নগনৈ খা ৰিঁনা কোনো ৰিঁনম্ব কেনে নাগন খপন-খপন মোৰাঁগন মs ৰীন ৰঁনাৰঁs। তাৰঁত কেমহুৰো মs একশ্টা খাদমী দৌড়ন খাযন খা ওহি ঘাযন ব্যক্তি কে পাকেশ্ট মোৰি পড়া গেন। এহনো নহিঁ জে মভ ৰিডিযোগ্রাফিযে মে তল্লীন ছন; কিছু মহৃদয নোক ওহি ৰাঁশ্টে গ্রজৰৈত রাহন মভ ◌ হাথ দs ৰোকৰাঁক নিষ্ফন প্রযাম মেহো কৰৈত ৰহন জে কদাচনা ঘাযন কে মমময কোনো হাস্পীশ্টন পদাঁচা চিকিৎমো মুৰিধা দেন

জায। পুনিস জখন আধা ঘংটা কে বাঁদ ওতs পহুঁচনৈ; তাহি সs পহিনে ওকৰ প্ৰাণ-পখেৰু উড়ি গেন ছনৈ।

ওহি দিনক সমাচাৰ দৈনিক সভ পৰ ও রিডিযো খূবঁ চননৈ আ বেঁস নোকপ্ৰিয ভেনৈ।

২

ও সত্তে ৰঁতাহ ছন

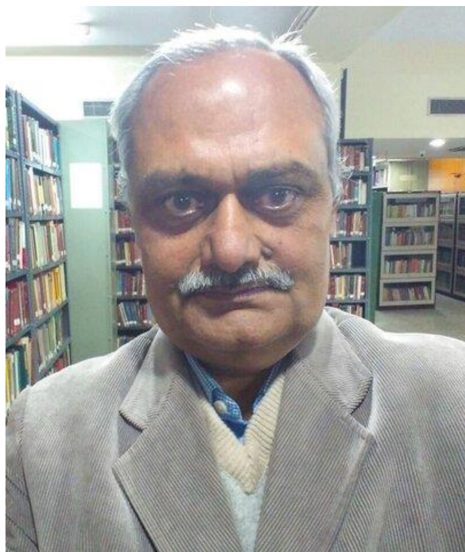
সাহিত্য কে নেন অপন সৰ্বস্ব উত্সৰ্গ কs দেনে ছ .... দিন-ৰাতি উঠৈত-বৈঁসৈত, সুতৈত-জাগৈত কথা কৰিতা-নাটক-উপন্যাস-ৰিপোৰ্তাজ-সমানোচনা .... যৈহ সভ! আৰ কিছু নহিঁ! গৌন-মোহলো, সsৰ-সমাজ ওকৰা ৰঁতাহ বুঁঝৈ। বেঁতৰতীবঁ বঁঢ়ন কেশ-দাঢ়ী, দেহ পৰ নে দsঢ় বস্ত্ৰ নে পৈৰ মে সাবুঁত চপ্পন! জতs জে কিছু আগ্ৰহ সs ভেটৈন সে আ নেনক নহিঁ তs কোনো বাঁত নহিঁ! ওকৰ দুনিযাঁ নেখন, গোষ্ঠী, চৰ্চা, পৰিচৰ্চা ...... এহি সভ কে বীচ খুটৈসন জকাঁ ঘূৰিযা কs ৰহি গেন ৰহৈ। বযস্ক ◌নো পৰ নোক নাজে বিঁযাহো মায-বাঁপ কৰবাঁগযে দেনকৈ। মুদা কনিযাঁ বঁসনৈ নহিঁ সে স্বভাৱিকে! জে কিছু পুস্তৈনী জমীন-জান ছনৈ সে অপন নিখন কিতাবঁক মুদ্ৰণ, প্ৰকাশন আ ওকৰ নিঃশুল্ক বিতৰণ মে বোঁহা গেনৈ। কিতাবঁ কীনি কs পঢ়নাহৰ প্ৰাণী আবঁ

ন্বপ্তপ্রাযে তেঁ কিতাৰঁক রিক্রয সs কিছু খামদ হেৰাঁক খাশ সভ দিন নিৰাশে ৰহনৌ। হাৰি ও তৈযো নহিঁ মাননেক খা রিঁন্ব ফনেক কামনা কে সাহিত্য সাধনা মে ডষ্টনে ৰহন জাৰঁত ধৰি সাঁস ৰূকি নহিঁ গেনৌ। সাহিত্যজগত মে চিন্হনে খা খ্যাত নাম ছন তেঁ স্বভাৱিকে সাহিত্যকাৰ-পত্রকাৰ সভ খঁতিম দৰ্শন নেনে খবৈঁত ৰহনৌ .... ওকৰ র্যক্তিত্ব খা ঞ্চতিত্ব কে ৰঁঢ়ি-চঢ়ি কs ৰঁখান কৰৈত সভ খপন-খপন ৰাঁষ্ট নাপৈত ৰহন। মুদা খঁতিম সংস্কাৰ কে র্যোঁত পৰ কেকৰো মুঁহ নহিঁ খুজনৌ। ঠঁদা সs দাহ-সংস্কাৰ কোনাদন বুঁঝেনৌ তেঁ স্থানীয রিধাযক তক কোনো মদ সঁ খাৰ্থিক সহাযতা কে খাগ্রহ পহুঁচাযন গেনৌ। ও রী০ ডী০ ও ০ কে তক্কোন ফোন কs কs কৰীৰ খঁন্ত্যেষ্টি যোজনা সs ধন কে র্যরস্থা তs কৰা দেনখিন মুদা খন্বত্তৰিত প্রশ্নক ৰঁৰখাক সংগ - কে ছনৌ ও? স্বনৰাঁ মে খাযন কৰিত্ত-তৰিত্ত কৰৈ ছন? সত্তে তাহ ছনৌ? কাজ ও কিছো কৰৈত ৰহৈ কি নহিঁ? ঘৰ-পৰিৱাৰ ম কেযো ছৈহো কি? কোন পাৰ্টী কে রোষ্টৰ ছনৌ? ....????

-ঞ্চমাৰ মনোজ কশ্যপ, সমপ্রতি: ভাৰত সৰকাৰক ঙপ-সচির, সংপৰ্ক: সী-11, ষ্টাৰৰ-4, ষ্টাগপ-5, কিদৰঞ নগৰ পূৰ্র (দিল্লী হাষ্ট কে সামনে), নঞ দিল্লী-110023, # 9810811850, ঞমেন : writetokmanoj@gmail.com

খপন মংতর্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.১০.ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- ঠেহা পৰক মৌনাএন ােচ্ছ (ধাৰারাহিক)



ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র

ঠেহা পৰক মৌনাএন গাচ্ছ (ধাৰারাহিক)

16

हमसभ सिएट्टेन हवॉाग अड्डा पहुँचि गेल रही। ओहिठामक स्वच्छता देखि अभिभूत रही । लगरें नहि करए जे ग्राहो स्थान एही पृथ्वीपर अछि । आकाश एकदम स्वच्छ। हवॉामे अद्भुत सु ंध छल। हवॉाग जहाजसँ उतरलाक बाँद कनीकाल तँ लोकसभ देखाएल । जखन ओ सभ अपन-अपन गंतव्य दिस बिँदा भए गेल तखन साग्रते केओ देखाग्रत ।

आवश्यक खानापूर्तीक बाँद सामानक संगे हम आ मा हवॉाग अड्डाक बहिर्गमन द्वारिसँ बॉाहर भए गेल ही । ओहिठाम हमरासभक स्वागत हेतु केओ नहि देखाएल । हमसभ आबॉ ी करितहुँ,कतए जगतहुँ? किछु फुरेबें नहि करए । श्यामक फ न लगितो नहि रहैक। अपन संगीक फोन संख्या जे देने र ए से लगातार व्यस्त आबि रहल छल । भेल जे भए सकैत अछि लेगेपासमे कतहु होएत । तावें प्रतीक्षा करी । हमसभ थोड़ेकाल ठामहि बैंसल रहि गेलहुँ । थोड़ेकालक बॉा हमर फोनक घंटी बाँजल ।

"अहाँसभ कतए छिऐक?"-फोनपर श्याम छल।

"हमसभ हवॉाग अड्डाक बॉाहर बेंचपर बैसल छी।"

"कोनठाम?"

"से की जाने गेलिऐक?"

"सामने देखिऔक ने लिखल हेतैक।"

"দ্বাৰি সংখ্যা তীন নিখন ঠৈক।"

"ওহ! গএহ তঁ গড়ৰঁড়ী ভএ গেন ঋছি। হমৰ সংগী দ ৰাৰি সংখ্যা একপৰ ঋহাঁক প্ৰতীক্ষা কএ ৰহন ঋছি।"

"তখন?"

"ঋাৰঁ ওতহি ৰৈঁসন ৰহ্ন। হম ওকৰা কহৈত ছিঐক জে ঋহাঁ নগ পহুঁচএ।"

"ওকৰ কিছু পহিচান?"

"হদ ভএ গেন । ওহো মনুক্কে ঠৈক।"

"যে তঁ বুঝনহ। ওকৰ কিছু নাম হেতৈক, কিছু হানিঋা হেতৈক ।"

"ওকৰ নাম ঠৈক ডেৰিঁড । দেখৰাঁমে কাৰী, ৰেঁস নমগৰ । নান ৰংগক যষ্ট পহিৰনে ঠৈক । ওকৰা হাথমে ঋহাঁক নাম নিখন পষ্টিকা ঠৈক । তেঁ কোনো পৰেসানী নহি হেৰোঁক চাহী । হম ওকৰা ফোন কএ দেনিঐক ঋছি । ও ঋহাঁক ৰিচিত্ৰ পৰিধান দেখিতহি চিহ্নি জাএত ।"-

যে কহি শ্যাম ভভা কএ হঁযি দেনক । ৰমা হমৰ ৰাঁত ধ্যানসঁ সুনি ৰহন ছনীহ।

"কী কহৈত ছন?"

"ওকৰ সঁগী দোসৰ দ্বাৰিপৰ ঠাঢ় অছি। তেঁ ভ্ৰ দিক্কতি ভএ গেন। অাৰ্ঁ অাৰিঁএ ৰহন অছি। হমসভ এহীঠাম ৰহৰ্ঁ।

"সএহ তঁ। হম তঁ অাশ্চৰ্যমে ৰহী জে নে অপনে ছি, নে ওকৰ সঁগী অাএন। তখন হমৰাসভকেঁ এহিঠাম ৰ্ঁজওনেক কিএক?"

"দেখৈত ৰহিঔক নে অখন কী কী হোগত অছি।"

হম ওতহি ৰ্ঁৈসন ৰহী কি নান ৰঁগক একটা ৰ্ঁড়কাটা কাৰ হমৰাসভক সামনে ঠাঢ় ভেন। কাৰসঁ কাৰী,ৰ্ঁেস মগৰ ব্যক্তি ৰ্ঁাহৰ হোগত অছি। হম সোচৈত ছী-সঁভৰতঃ গএহ ছি ডেৰিঁড। কাৰসঁ নিকনিতহি ও হমৰ নাম নিখন পট্টিকা অপন হাথমে ৰাখি নৈত অছি। হমৰাসভক ৰ্ঁগএ দেখি ও কন্মীক মুস্কাগত অছি। ওকৰো অনুমান নাগি ৰহন ছৈক জে ও হমহী ছী। হম ঁ্ ওকৰা চিন্হি জাগত ছী।

ও ফুৰতীসঁ হমৰা দিস ৰ্ঁঢ়ৈত অছি-

"হেনো সৰ! ডেৰিঁড হেযৰ।"

"ওহো! হম তঁ অহীঁক ৰ্ঁাট তাকি ৰহন ছনহুঁ।"

"কনী দেৰী ভএ গেন। তাহি হেতু ক্ষমাপ্ৰাৰ্থী ছী।"

"কোনো ৰ্ঁাত নহি।"

ও তৰাতৰ ঋাগূ ৰঁঢ়ি চাহক খোনীসঁ তীনকপ চাহ ঋনৈত ঋছি । হমৰা দ্বনূ ৰেঁকতীকেঁ এক-এক কএ চাহ পকড়া দৈত ঋছি । এককপ চাহ ঋপনো পীৰৈত ঋছি । হমসভ চাহক ঋানন্দ নৈত ছী । ওকৰ ঋংগ্ৰেজীক ঙচাৰণ ব়ূঝৰাঁমে কিছু দিক্কতি তঁ হোগত ঋছি,ম্বদা ভাও তঁ ব়ূঝিএ জাগত ছী । চাহ খতম হোগতহি হমসভ কাৰমে ৰৈসি জাগত ছী । ডেৰিঁড স্বযং কাৰ চনা ৰহন ছন । সংগহি কিছু গপ্পো কৰৰাঁক ঙপক্ৰম কএ ৰহন ছন ।

কাৰমে ৰৈসনাক ৰাঁদ ৰঁড়ীকান ধৰি হম ডেৰিঁডকেঁ একটক দেখৈত ৰহি গেনহুঁ । ব়ূঝেৰেঁ নহি কৰএ জে ও প্বৰুষ ঋছি কি মৌগী । মাথপৰ ৰেঁস নমগৰ কেস,হাথমে চুৰীন্বমা মোনাক দূ-দূটা কৰা পহিৰনে । ততৰেঁ নহি কানমে ভূৰমে ফুঁডন নটকি ৰহন ছন । ঋাৰ তঁ ঋাৰ ওকৰ ঋৰাঁজো মহিনে জকাঁ নগৈত ছন । এককক্ষণক হেতু হম ঠিঁতিত ভএ গেনহুঁ । হমৰ মোন মনিন দেখি ৰমা টোকনথি-

"কী ৰাঁত? এনা গ্বমস্বম কিএক ছী?"

হম হুনকা গমাৰাসঁ কিছু কহৰাঁক প্ৰযাস কেনহুঁ । ম্বদা ও ব়ূঝি নহি পাৰিঁ ৰহন ছনীহ । ওমহৰ ডেৰিঁড ৰহি-ৰহ কএ কিছু ৰঁজৈত ৰহৈত ছন। হমহুঁ ওকৰা দিস দেখৈত তঁ ছনিঐক ম্বদা কিছু ঙত্তৰ নহি দিঐক । মানে এক প্ৰকাৰক সংৰাঁদহীনতাক স্থিতি ঙৎপন্ন ভএ গেন ছন ।

কাৰ তেজীসঁ ঋাগূ ৰঁঢ়ৈত ৰহন । চাৰুকাতক দৃশ্য ঋন্বপম নাগি ৰহন ছন । স্বংদৰ-স্বংদৰ ঘৰ,ৰংগ-ৰিৰংগক ফন-ফ নসঁ মজন

নোকসভক দনান,সড়ক একদম স্বচ্ছ। পৈৰে চনএৰঁনাসভক হেতু ফৰাক ৰঁনন ৰস্তা । সাগকিনসৰাঁৰসভক হেতু সেহো ফৰাকে জোগাৰ । কহৰাঁক মানে জে অদ্ভুত ব্যৱস্থা চন । হমসভ ৰৈঁসন ৰহনহুঁ । কাৰ দৌড়ৈত ৰহন । দস মিনটক ভীতৰে হমৰসভক কাৰ একটা ভৰন নগ আৰিঁ কএ ৰুকি গেন ।

17

হম সিএটনেমে ৰহী মুদা হমৰ ধ্যান চৌৰীসো ঘংটা দিলীক ফ্লৈটপেৰ নটকন ৰহএ । যদ্যপি হমৰ পড়োসী ৰঁহত সচেষ্ট শুভচিংতক আছি মুদা ওহো কতেক কী কএ সকত তকৰ তঁ সীমান চৈক নে । ও অপনহু কোনো জৰাঁন তঁ আছি নে । ওকৰামে ডপকাৰ কৰৰাঁক প্ৰবৃত্তি চৈক,হমৰাসভক প্ৰতি সদ্ৰাঁৰনা চৈক মুদা অপনো সমস্যাসভ তঁ ওকৰো চৈহে । দিলীসঁ ৰিঁদা হেৰাঁ কান ওএহ হমৰসভক চুটন ঘোৰা নেনে হৰাঁগ অস্তা পহুঁচি গেন ৰহএ জাহিসঁ হমসভ হৰাঁগ জহাজ পকড়ি সকনহুঁ,নহি তঁ সভ চৌপট ভেন ৰহৈত । তথাপি শ্যামক ডেৰাপৰ পহুঁচিতহি সভসঁ পহিনে ওকৰে ফোন কেনহুঁ । মুদা ফোনক ঘংটী জৈত ৰহি গেন । এ ধ্যান নহি ৰহি সকন জে দিলীমে অখন দূপহৰ ৰাতি হেতৈক । পড়োসী সুতন হোএত। হমৰা পৰেসান দেখি ৰমা পুছনথি-

"কী ভেল? ঋরিঁতে-ঋরিঁতে কথীক চিঁতামে পড়ি গেলহুঁ?"

"মোচলে ৰহী জে পড়োসীসঁ ঋপন ঘৰক হাল-চাল লী। মুদা ও তঁ ঋখন সুতলে হোএত ।"

"ঋহাঁকেঁ ঋখন ফোন কৰবৈক নহি চাহৈত ছল ।"

"সে ধ্যানমে নহি ৰহল ।"

শ্যামক মকান বহুত নীক স্থানপৰ বনল ছল । চাৰুকাত পহাড়ীসভ দেখা ৰহল ছল। লগেমে পার্ক ছলৈক । ওহিমে ৰংগ-বিৰংগক ফূলসভ মাহৌলকেঁ ঋানংদময বনওলে ছল । সভ সুবিধাসঁ পৰিপূর্ণ ছল ও। ওহিমে সভটা ঋাধুনিক সুবিধা ৰহৈক । মকানক ভূতলপৰ শ্যাম ৰহৈত ছল । ওহিসঁ ঊপৰকা তলপৰ হমসভ ঠহৰাওল গেল ৰহী । তেসৰ ঋা চাৰিম তল কিৰাযা লাগল ছল । বাঁতো সহী ছৈক । ওতেকটা মকান খালী ৰাখিএ কএ কী হোগত? ভলে কিছু ঋামদনী ভএ জাগত হেতনি। মুদা জকৰা ওহিঠাম গেল ৰহী সএহ নহি ৰহএ । ওকৰা বদনাম ডেবিড ছল জকৰাসঁ লে জান লে পহিচান । ওনা ঋপনা ভৰি ও বহুত প্রযাস কৰৈত ছল জে হমৰাসভকেঁ দিক্কতি নহি হোঋএ । মুদা ওকৰা চাহলাসঁ কী হোমএবনা ৰহৈক। জতএ ভারাত্মেক সমস্যা ছৈক তাহিঠাম ডেবিড কী কৰৈত?ও বেঁটা লেলে এ সকৈত ছল ।

হমসভ ডেৰা পহুঁচি গেলহুঁ । ডেবিড হমৰাসভকেঁ পহুঁচা কএ ঋপন কাজপৰ চলি গেল । হমদুনূ গোটে স্নান-ধ্যান কেলহুঁ।

ৰমা চাহ ৰঁনওনথি । ফ্রিজমে ৰাখন সামানসভকেঁ গৰমা কএ জনখৈ ৰঁনওনথি । তকৰ ৰাঁদ হমসভ জনখৈ কেনৗঁ,চাহ পীনৗঁ । খাৰঁ কী কৰৰঁ? এতৰেঁমে শ্যামক ফোন খাএন?

"কোনা ছী?"

"কোনা কী ৰহৰঁ। হমসভ এতেক দূৰসঁ খএনৗঁ জে তোৰাসঁ ভৰি মোন গপ্প কৰৰঁ । ভেঁষ্ট-ঘাঁষ্ট হোএত । মুদা ৃ ঁহী কতৗ চনি গেনহ ।"

"পৰেসান নহি হোউ । কান্হি ভোৰে হম পৗঁচি ৰহন ছী । তাৰেঁ ডেৰিঁড তঁ খছিএ।"

হম কী ৰঁজিতৗঁ? ফোন ৰমাকেঁ পকড়া দেনিখনি । ও ফোনেপৰ কানএ নগনীহ । নএহ খাৰঁ কী হোএত? ৗনকৰ মোন ঠীক নহি নাগি ৰহন ছনেনি। যাত্রাক থকানো ভএ সকৈত খছি । হম ৗনকা গসাৰাসঁ বুঁঝেৰাঁক প্রযাস কৰৈত ছী । ও ফোন ৰাখি দৈত ছথি । ৰমা খাৰাম কৰৈত ছথি । হমৗঁ সোফেপৰ পড়ি জাগত ছী । কনীকে কানমে হমৰো খাঁখি নাগি জাগত খছি ।

সপনামে খাগ ৰঁৗত দিনপৰ সাসু-সসুৰকেঁ দেখৈত ছিখনি । সভকিছু কেহন প্রিযগৰ নাগি ৰহন ছন । সপনেমে খাশ্চৰ্য নগৈত খছি জে এতেকদিন ধৰি ৃ সভ কতএ ছনাহ খা খচানক জখন হম খমেৰিকা মে ছী তঁ ও সভ হমৰ পছোড় কেনে এতৗ খাৰিঁ গেন ছথি। খসনমে হমৰ সাস-সসুৰক ৰম ক চিঁতা খঁত-খঁত ধৰি নাগনে ৰহি গেননি । হমৰ সসুৰ কৈক ৰেঁৰ কহথি-

"ৰমাক ঠিঁতা হইৰেঁ নহি কৰৈত অছি । পতা নহি ও ৰ কী ভৱিষ্য অছি? অসনমে ৰমা ৰহি-ৰহি কএ দ্বখিত পড়ি জাথি । ৰাঁদমে হমৰাসঁ ৰিঁআহ ভেননি। হমৰ হানতি কোনো নীক নহি ছন । হমৰো সৰকাৰী কাজ ভেটি গেন। তীন-তীনটা ৰঁচা ভেন । মুদা সে সভ দেখৰাঁক হেতু হমৰ সাসু-সসুৰ নহি ৰহনাহ । ৰাঁৰাঁ ৰৈদ্যনাথক দৰ্শনক হেতু জীপসঁ জা ৰহন ছনাহ । অচানক জীপক ভযানক দুৰ্ঘটনা ভএ গেন । ও সভ ঠামহি ৰহি গেনাহ । এহি দুৰ্ঘটনাক ৰাঁদ ৰমা ৰঁহুত দিন ধৰি গুম পড়ি গেনীহ । িছু ৰঁজৰেঁ নহি কৰথি। কতৰোঁ কিছু কহিঅনি ও দিন-ৰাতি কনৈত ৰহথ । এতৰেঁ ৰঁজিতথি-

"হুনকাসভক কিছু সেৰা নহি কএ সকনহুঁ ।"

হম হুনকা কী কহিতিঅনি? ৰাঁত তঁ ঙঠিত কহথি । মুদা কএন কী জা সকৈত ছন । ভাৰীপ্ৰৰঁন। সপনামে ও সভ কহি ৰহন ছনাহ-

"অমেৰিকা কী কৰএ আৰিঁ গেনহুঁ? ভনে দিল্লীমে নহুঁ। অপন ঘৰমে তঁ ৰহী। এহিঠাম পতা নহি কী কী দেখএ পড়এ?"- সে কহি ও সভ নিপত্তা ভএ গেনাহ।

18

অমেৰিকাক ধৰতীপৰ হমৰানোকনিক এ পহিন ৰাতি ছন । অপনা ওহিঠাম আ সিএটনেক সমযান্তৰক কাৰণ সুতৰাঁ-

ঁউঠৰাঁক সময়মে অচানক পৰিৱৰ্তন ভএ গেন ছন । এহি ঠাঁগম নৈগক কাৰণ চাহিও কএ ওতেক থাকন-সমাৰন ৰহৰাঁক অছৈতো হমসভ ৰাতি ভৰি কৰোঠ ৰাঁদনৈত ৰহি গেনহাঁ । দ্ব ৃ ৰেঁকতী আপসমে গপ্প-সপ্প কৰৈত ৰহি গেনহাঁ। পুৰান-পুৰান ৰাঁতসভ মোন পড়ৈত ৰহন । ৰমাক মনোদশা তঁ ৰাঁহাত খৰাপ ৰুঁঝাগত ছন । হানকা চুপচাপ কৈকৰেঁৰ অপন আঁখিসঁ নোৰ পোছৈত দেখিঅনি । মুদা হম টোকাৰা নহি দিঅনি । কহীঁ আৰ কঞ্চমে নে পড়ি জাথি । জেনা-তেনা ৰাতি ৰিঁতন । হমসভ ঠি কএ অপন কোঠৰীক ওসাৰাপৰ ৰৈঁসন ৰহী কি দেখনিঐক জে একটা মধ্য ৰাঁএসক ব্যক্তি কাৰসঁ ঁতৰি ৰহন অছি। ৰমা ধৰ দএ কহৈত ছথি-

"শযাম আৰিঁ গেন কী?

"হমৰো সএহ ৰুঁঝাগত অছি ।"

হমৰা নোকনিক অনুমান সহী ছন। হমৰসভক ঘঁটী ৰাঁজন । হম আ ৰমা কেৰাঁৰ দিস নপকি কএ জাগত ছী। ৰমা কেৰাঁৰ খোনৈত ছথি। সচমুচকেঁ শ্যাম আৰিঁ গেন ছন । ও হমৰাসভক সামনে ছন । হমসভ ওকৰা দেখি অতিশয প্ৰসন ন হোগত ছী । শ্যাম ঘৰক ভীতৰ অৰৈত অছি। হমৰাসভকেঁ গোৰ নগৈত অছি । মোৰাসঁ একটা পৈকেট নিকানি কএ হমৰাসভ নগ ৰাখি দৈত অছি। হম পুছনিঐক-

"ঞ কী অছি?"

"ঞ থিক অপনা ওহিঠামক ৰঁৰাঁগ আম।"

"ঐঁ! রঁরঁগ আরঁ এতব ভেটৈত ছৈ?"

এতএ কী নে ভেটৈত ছৈ? অপনা গামক হাটোপৰ জে চীজ নহি ভেটৈত সে এহি ঠাম উপনব্ধ ছৈক। রঁস টাকা চাহী।

"গ্ৰ তঁ রঁবত উত্তম রাঁত ভেন। দিল্লীমে সেহো এহন দোকানসভ খুজনৈক অছি। মুদা ওহিঠামক রস্তুসভক গুণরেত্তা নীক নহি কহন জা সকৈত অছি।"

"সে সহী কহি ৰহন ছী। একরেঁৰ হম ৎমুহৰৌৰী মংগওনবাঁ। সভটা দাম পহিনে দিঔক। তকৰ রাঁদে ও সামান পঠওতাহ। মুদা জখন সামান আএন তঁ মাথ পকড়ি নেনবাঁ।"

"সে কী?"

"সভটা সৰন ছন।"

"এহিঠাম সে রাঁত নহি ছৈক। অধনাহ রস্তু ৰাখরঁ, রেঁচরঁ তঁ সোঝে জহন জাএরঁ।"

"গ্ৰ তঁ রঁবত নীক রাঁত ভেনৈক।"

হমসভ শ্যামক আগমনসঁ রঁবত আৰামমে ৰহী। ভেন জে আরঁ এতএ নিচৈনসঁ ৰহি সকরঁ। জতরেঁ দিন ৰহরঁ কিছু সুখ কএ সকরঁ। কতব-কতব ঘুমিও নেরঁ। ৰমাক প্ৰসন্নতাক তঁ অংতে নহি ছন। দুনূ মাএ-রেঁটাক রীচমে হম নহি পড়এ চাহ ত ৰহী। হম চুপচাপ দেখৈত ৰহি গেনবঁ। মুদা শ্যামক রঁগএ রঁব রঁদনি গেন ছন। নমগৰ-নমগৰ কেস,ঘনগৰ কাৰী মোঁছ। নগৈক

জেনা কোনো থানেদাৰসঁ ভেঁটে ভএ ৰহল অছি । আৰ তঁ আ । দহিনা হাথমে কিছু টঁপনো বুঁঝাএ । হঁ,হঁ গোদনা গোদাএল গেল ঢৈক । হম ধ্যানসঁ পঢ়ৰাঁক প্ৰযাস কৰৈত ছী। অংগ্ৰেজীমে লিখল অছি-"ডেৰিঁড" । হম এক ক্ষণ হেতু ঠিঁতিত ভএ জাগত ছ ।

"ৰাঁত কী অছি? একৰা হাথপৰ ডেৰিঁডক নাম কিএক দাগল অছি?"

হমৰা এনা একটক তকৈত দেখি শ্যাম কনী অসহজ ভএ জাগত অছি । সংভৰতঃ হমৰ জিজ্ঞাসা বুঁঝি ৰহল অছি । মুদা কিছু ৰঁজৈত নহি অছি। অপিতু,চুপচাপ দ্বাৰি দিস সহটি জাগত অছি । জাগত-জাগত কহৈত অছি-

"হম কনীকানমে নহা-সোনা কএ অৰৈত ছী । তাৰেঁ অহুঁসভ তৈযাৰ ভএ জাউ । ফেৰ হমসভ কতহু ঘুমএ চলৰঁ ।"

"ঠীক ঢৈক।" -হম কহলিঐক ।

একঘংটাক ৰাঁত শ্যাম ফেৰ হমৰাসভ লগ অৰৈত অছি। হমৰাসঁ পেঁট পহিৰৰাঁক আগ্ৰহ কৰৈত অছি।

"হম এহিনা ঠীক ছী ।"

"লোকসভ হঁসত। পেঁট নহি তঁ কুৰতা-পাএজামা পহিৰি লিঅ।"

মাএকেঁ কহৈত অছি-

"তৃতূঁ থপন রস্ত্র রঁদনি নে। হম সভ নেন নর রস্ত্র থননে চ্ছী। জতহি ৰহী ওহীঠাম জকাঁ ৰহী।"

"হমসভ একদম ঠীক চ্ছী। তূঁ থপন ঠিঁতা কৰহ।"- ৰমা কহনখিন।

"গএহ নে তোৰাসভক সমস্যা চ্ছৌক। জখন এহিঠামক হান-ঠান নহি বূঁঝন চ্ছৌ তখন হমৰ রাঁত স্বনরোঁ তঁ কৰ।"

ৰমা কিচ্ছু নহি রঁজনীহ। হমতূঁ চুপ্পে ৰহি গেনতাঁ। থারঁ শ্যাম কী কৰৈত ? রাঁজন-

"থসনমে তোৰাসভকেঁ এহিঠামক প্রমুখ স্থানসভপৰ ঘূমরঁএ চাহৈত ৰহী। তেঁ রস্ত্র রঁদনি নেরাঁক হেত্তু কহ ৃ ৰহিঔক।"

"হমৰাসভকেঁ কততা নহি জেরাঁক থচ্ছি। হমসভ রঁতাত ঘূমি নেনতাঁ। হমসভ জন্দী সঁ জন্দী দিলী রাপস ভএ জাগ তকৰ ওৰিথান কৰহ।"

"তেঁ তঁ তোৰাসভকেঁ কহিও হম কিচ্ছু নহি কহিঔক।"

"কথী কহরঁহ? তোৰা থপন হোস চ্ছহ? ঠননহ থচ্ছি হমৰেসভকেঁ স্বধাৰহ।"

ৰমা রঁতাত তমসা গেন ৰহথি। হম তানকা মোসকিনসঁ শাঁত কেনতাঁ। হমৰাসভকেঁ তমসাএন দেখি শ্যাম সেহো রাঁত রঁদননক।

"কোনো ৰাঁত নহি । জহিনা নীক নাগএ তহিনা ৰহু।"

হমসভ শ্যামক সংগে ৰিঁদা হোগত ছী । নীচাঁ কাৰমে ডেৰিঁড পহিনেসঁ ৰাহন ঠানকক স্থানপৰ কাৰমে ৰৈঁসন ছন । হমহুঁস কাৰমে ৰৈঁসি জাগত ছী । শ্যাম ডেৰিঁডক ৰঁগনমে ৰৈঁসি জাগত খছি ।

19

হমসভ কাৰসঁ ৰিঁদা ভেনহুঁ । হম খা ৰমা পছিনা সীটপৰ ৰহী। খাগূমে শ্যাম খা ডেৰিঁড ছন । ডেৰিঁড কাৰ ঠনা ৰহন ছন । হমসভ সীটৰেঁনট নহি নগওনে ৰহী। কাৰসঁ চূঁ,চূঁক খৰাঁজ খাৰিঁ ৰহন ছন। শ্যাম পাছু ঘূমৈত খছি-

"সীট ৰেঁনট নগা নিখ ।"

হমসভ সীটৰেঁনট নগৰৈত ছী । কাৰ তেজীসঁ খাগূ ৰঁঢ়ি ৰহন ছন । হমসভ কাৰক দ্ৱনূ দিস দেখি ৰহন ছনহুঁ । এক সঁ এক দৃশ্য মকান-দোকান,চীজ-ৰস্তু,নোক-ৰেদ, খাৰিঁ ৰহ ছন,জা ৰহন ছন । ৰাতাৰৰণ খত্যঁত মনোহাৰী নাগি ৰহন ছন । ৰীচ-ৰীচমে হমসভ খাপসমে কিছু-কিছু গপ্পো কৰৈত ৰহৈত ছনহুঁ । এহী ৰীচমে ফূস্তক খৰাঁজ ভেন । কাৰক পছিনা পহিখাসঁ হৰাঁ নিকনি ৰহন ছন । কাৰ ক্রমশঃ সড়কক মধ্যমে ঠাঢ় ভএ গেন

। ডেরিঁড কাৰক পহিঋা ৰঁদনৰাঁক উপক্রম কৰৈত ঋছি । হমসভ ৰাঁহৰ ভএ জাগত ছী । হম কাৰসঁ কনীকে হটি কএ ঠাঢ় ছী। হমৰাসঁ সটনে ৰমা ঠাঢ়ি ছথি । জাৰেঁ হম কিছু বুঁঝৰৈঁ-বুঁঝৰৈঁ তাৰেঁ পাছুসঁ ঋাৰিঁ ৰহনে একটা কাৰ ৰমাসঁ টকৰাগত ঋছি । ও ঠামহি খসি পড়ৈত ছথি । ও কাৰ দস ডেগ ঋাগূ জা কএ ঠাঢ় ভএ জাগত ঋছি । ৰমাকেঁ ৰঁদ্দত চোট নাগি গেননি ঋছি । ও দর্দসঁ ৰঁফাৰি তোড়ি ৰহনে ছথি । হম দ্দনকৰ হানতি দেখি কএ ব্যাকুন ভএ জাগত ছী। কিছু ফুৰেৰেঁ নহি কৰএ জে কী কৰু,ককৰা কহিঔক?দ্দনকা ঠিঠিঋাগত দেখি শ্যাম ঋা ডেরিঁড সেহো হমৰা নগ ঋৰৈঁত ঋছি।

ৰমাকেঁ টক্কৰ দেনিহাৰ কাৰক ৰাহন চানক ৰঁহ ত ঋফসোচমে ঋছি। ঘটী সেহো মাঁগি ৰহন ঋছি। তেঁ ওকৰা কী কহন জাএ? ওহো কোনো জানি কএ তঁ কিছু কেনক নহি। ফেৰ ঋখন তঁ ৰমাকেঁ চিকিৎসো সুৰিধা উপনব্ধ কৰাএব্ঁ হমৰানোকনিক প্রাথমিকতা ছন । শ্যাম ত্তুৰংত ফোন ক ৈত ঋছি। থোড়ৰেঁ কানমে একটা এম্বুনেঁস পহুঁচি জাগত ঋছি । হমসভ ৰমাকেঁ ওহিমে পাড়ি দৈত ছিঋনি । সংগে হম   শ্যাম ৰিঁদা হোগত ছী। ডেরিঁড কাৰ নগ ৰহি জাগত ঋছি ।

হমসভ ঋস্পতান পহুঁচৈত ছী। ঋাপাতকানীন ৰিভাগক ডাক্টৰসভ ৰমাকেঁ দেখৈত ছনি। দ্দনকৰ ৰাঁমা পৈৰক হড্ডী একমৰে কএন জাগত ছনি। একমৰে ৰিপোর্টক ঋনুসাৰ দ্দনকৰ হড্ডী সাফে টুটি গেন ছনি। ত্তুৰংত শন্যক্রিয়া কৰএ পড়তনি।

অষ্পতানক কর্মচাৰী এ বাঁত শ্যামকেঁ কহৈত ছনি । ফানকৰ মুঁহ পিঅৰ ভএ জাগত ছনি। হম ওকৰ হানতি দেখি পুছৈত ছী-

"কী বাঁত?"

"শন্যেক্রিয়া কৰএ পড়তনি। দূ নাখ টকা তত্কোন জমা কৰবাঁক ছৈক।"

সংযোগ ছন জে হম অপন ৰিজা ডেৰিট কার্ড অননে হী। ও কার্ড দ্বনিআঁমে কতহু চনি সকৈত অছি। ওহিমে পর্যাপ্ত টাকা সেহো কএ নেনে ৰহী। হম অপন কার্ড শ্যামকেঁ বঁঢ়বৈত ছী। ও কার্ড ভেটনোসঁ আশ্বস্ত বুঁঝাগত ছথি। অষ্পতানকেঁ দূ নাখ টাকাক অগাউ দেন জাগত অছি । তকৰ বাঁদে ৰমাক শন্যেক্রিয়া শুৰু হোগত ছনি । হমসভ তাৰেঁ বাঁহৰে প্রতীক্ষা কৰৈত ছী। শ্যামকেঁ বীচ-বীচমে ফোন অবৈত ৰহৈত ছনি । ওহী বীচমে শানিনীক ফোন সেহো অবৈত ছনি।

"কোনা ছী?"

"কী ৰহৰ?"

"সে কী?"

"তোহৰ মাএক পৈৰক হড্ডী টূটি গেননি অছি।"

"সে কেনা কী ভেনৈক?"

হম ওকৰাসভ ৰাঁত কহৈত চ্চী। হমৰ মোন কঞ্চস্ঁ ভৰন খ্চি । খাৰ ৰেঁসী গপ্প কৰৰাঁক স্থিতিমে হম নহি চ্চী। ও ড্রা ৰাঁত বুঁঝৈত খ্চি।

"খহাঁসভ খনেৰে খমেৰিকা চনি গেনন্ঁা। হম কহৈত ৰহী জে মৱঁড্রা চনি খাউ। হমৰেসভক সঁগে ৰদৃ। মুদা খহাঁসভ হমৰ ৰাঁত নহি মাননন্ঁা । খাৰঁ ওহিঠাম কগএ কী সকৈত চ্চী? পহিনে ঠীক হোখএ দিঔক । তকৰ ৰাঁদ চনি খৰেঁত ৰদৃ হমৰা নগ।"

হম কী কহিতিঐক? ওকৰ ৰাঁত সৃনৈত ৰহি গেনন্ঁা । তাৰঁতেমে খস্পতানক মাগকপৰ উদ্‌ঘোষণা হোগত খ্চি। ৰমাক শন্যক্রিয়া সফনতাপূর্ৰক সঁপন্ন ভএ গেননি। ন্দনক ৰাউমে পঠেৰাঁসঁ পূর্ব কিছু কান নিৰীক্ষণমে ৰাখন জেতনি । তকৰ ৰাঁদে হমসভ ন্দনকা দেখি সকৰঁনি। হম ৰঁন্দত থাকি গেন ৰহী। কহি নহি কোন সময়মে ৰিঁদা ভেনন্ঁা? খৈৰ! জে হ ৰাঁক চ্চন সে ভেন । খাৰঁ জে সঁভৰ চৈক সে ভগএ ৰহন খ্চি । পহিনে ও ঠীক ভএ জাখি তকৰ ৰাঁদে নে কিছু ।

হমসভ খস্পতানক স্বাগত কক্ষমে ৰমাক প্রতীক্ষা কগএ ৰহন চ্চনন্ঁা কি একটা গোৰ-নাৰ ৰেঁস তেজগৰ যুৱক হমৰাসভ নগ পন্ঁাচন । হমৰা দেখিতহি কহএ নাগন-

"মাফ কৰৰঁ । হমৰা চনতে খপনেনোকনিকেঁ এতেক কঞ্চ উঠাৰঁএ পড়ি ৰহন খ্চি। ন্দনকা তঁ হস্তী টুটি গেননি। হম নহি বুঁঝি সকনন্ঁা জে ড্রা সভ কোনা ভেনৈক । হম তঁ কাৰ চনৰঁএমে ব্যস্ত ৰহী। খসনমে হমৰ পত্নীক মোন খৰাপ এ গেন

छनि । हुनके देखबाक हेतु जा रहल छलहुँ । परेसानीमे रहबाक कारण ओतेक ध्यान नहि रहल। हुनका चोट्ट लागि गेलनि। हुनकर सनोजमे जे खर्चा हेतनि से हम देबैक । अस्पतालसँ छुट्टैलाक बादो जे मदति कहब से हम करब।"

ओकर भावुकता आ समान्दारी देखि हम बहुत प्रभावित रही।

"अहाँ एतेक परेसान नहि रहू। आब तँ जे हेबाक छलैक से भऽगेलैक। हम अस्पतालक खर्चा वहन करबामे सक्षम छी आ कऽ रहल छी।"

"तैं की? किछु हमरो तँ कर्तव्य अछि ने? हमरे चलते हुनका ई कष्ट भेलनि। हमर बात मानि लिअ।"

से कहि ओ पाँच लाख टाकाक चेक हमरा हाथमे पकड़ा देलक। श्यामक संङ्का देखि हम ई चेक हुनका दऽ देलिअनि। ओ युवक एकबेर फेर क्षमा याचना कऽरैत अछि। हमरा प्रणाम कऽरैत अछि आ जएबासँ पहिने अपन मोबाइल फोन संख्या सेहो लिखा दैत अछि। संगे कहैत अछि-

"आगूओ जे खर्चा लगतैक से हम देबैक । अस्पत लसँ ठीक भेलाक बादो हम अपनेसभक संपर्कमे रहब ।"

ओ युवक चलि गेल । तकर तोड़बे कानक बाद रमा बाउमे आनल जागत छथि। हमसभ ओतऽ पहुँचि जागत छी।

ৰমাকেঁ হোস আৱিঁ গেল ছনি। ও হমৰা দিস একটক দেখৈত ৰহি জাগত ছথি।

20

এক সপ্তাহক ৱাঁদ ৰমা অস্পতালসঁ ঘৰ ৱাপস আৱিঁ গেলীহ । ডাক্টৰসভ তঁ তীনদিনক ৱাঁদে হুনকা ছোড়ি দেৱঁএ ◌াহৈত ৰহএ । মুদা অচানক হুনকৰ ৰক্তচাপ অসংতুলিত ভএ গেললি । সাঁস লেৱাঁমে সহো কিছু দিক্কতি হোমএ লগললি। তাহি পৰিষ্থিতিমে অস্পতাল ছোড়ৱ ঠীক নহি বুঁঝাএল । শ্যামোক সএহ গছ্ছা হনি। ডাক্টৰসভকেঁ সেহো ওা ৱাঁত পসিংদ পড়লৈক । একসপ্তাহক ৱাঁদ ৰমাকেঁ অস্পতালসঁ ছুটৱাঁক সময়মে অস্পতালক ৱিঁলক ভুগতানক সমস্যা আএল । মুদা ও যুৱক ৱাঁতক পক্কা নিকলল । কেনা-লে-কেনা ও সভ জানকাৰী লৈত ৰহল ছল আ অস্পতালক ৱাঁকী ভুগতান আললাগল কএ দেলক । ওনা হমহুঁ তৈযাৰ ৰহী।

"টাকা ৰাখিএ কএ কী হোএত? সভটা ধএলে ৰহি জাএত । ককৰো কোলো পৰিৱাঁহ নহি ছৈক,জৰুৰতিও নহি ছৈক। হমসভ অলেৰে ৱঁচত কৰৱাঁমে লাগল ৰহৈত ছী। ৱেঁকক পাসবুঁক দেখৈত ৰহৈত ছী। এফডী কৰৱৈত ৰহৈত ছী। মুদা ককৰা লেল?"- মোলমে সোচাগত ৰহৈত ছল।

অস্পতালসঁ ছুট্টি কএ হমসভ ৰমাক সংগে ঘৰ পহুঁচলহুঁ । ডেৰিঁড ছাঁহ জকাঁ শ্যামক পাছু-পাছু লাগল ৰহলনি । শ্যাম ৰাঁজএ তঁ ডেৰিঁড সমর্থন কৰৈত। তহিনা ডেৰিঁডক ৰাঁতকেঁ শ্যাম কখনহু নহি কাটৈত । দ্বনুগোষ্টেক জ্ঞগনৰঁদী দেখএৰঁনা ৰহৈত অছি । হম তঁ ছগ্ৰন্তামে ৰহবেঁ কৰী। কখনহু কএ ৰমা সেহো চকিত ৰহৈত ছলীহ। অপিতু,চিংতা সেহো কৰথি। কহতথি-

"ৰাঁত কী ছৈক? একৰাসভকেঁ কখনহু ফৰাক হোগত নহি দেখৈত ছিঐক?"

"অনেৰে সভৰাঁতক চিংতা অহীং কিএক কৰৈত ৰহৈত ছী? ভগৱান সভকেঁ মাথ দেনে ছথিন । অপন-অপন নীক-ৰেঁজাএ সোচত।"

ঘৰ অএলাক ৰাঁদ মহিনা দিন ৰমাক ভৌতিক চিকিৎসো চলৈত ৰহলনি। ও অস্পতাল জেৰাঁক স্থিতিমে নহি ৰহথি। ডাক্টৰে ঘৰ অৰেঁত ছল। ওকৰ ফীস ৰহুত মোষ্ট হোগত ছলৈক । হম কৈকৰেঁৰ চিংতামে ৰহী। পতা নহি কতেক খৰ্চা হোএত?শ্যামকেঁ তঁ উম্মীদ ৰহনি জে হমসভষ্টা সম্হাৰি নেৰঁ। তেঁ নিশ্চিংত ৰহৈত নাহ । ধন্য কহী ওহি যুৱককেঁ। ও চাহৈত তঁ জান ৰঁচা কএ ঘসকি সকৈত ছল । হমসভ ওকৰ কে ৰহিঐক? মুদা ওকৰামে মনুষ্যতা ৰাঁচল ৰহৈক। মাললহুঁ জে ওকৰে কাৰসঁ ষ্টক্কৰ লাগি ৰমা আহত ভেল ৰহথি। মুদা তেঁ কী? ও তঁ মদতি হেতু ৰহুত আগূ ৰঢ়ি গেল। ও নিৰংতৰ সংপৰ্কমে ৰহল। ভৌতিক চিকিৎসোক সভষ্টা খৰচা সেহো ওএহ দেলক । হম কহৰোঁ কেনিঐক " ও খৰচা হমৰা কৰএ দিঅ । অহাঁ ৰহুত কেলহুঁ ।"

ম্বদা ও নহি মাননক,খড়ি গেন । হমদূঁ ছোড়ি দেনিঐ । মোনে-মোন হোগত ছন জে এহনো নোক হোগত খছি। খপনা ওহিঠাম তঁ ঠোকৰ মাৰি কএ কাৰৰাঁনা নংক নাগি কএ ভাগি জাগত খছি। যদি ওহোসভ এহিনা জিম্মেৰাঁৰীসঁ কাজ কৰৈত তঁ কতেকো নোকক জান ৰাঁচি সকৈত ছৈক।

শ্যামক ঘৰক প্ৰথমতনক ওসাৰাপৰ একাংতমে হম মোঠৈত ৰহৈত ছী। "ৰেঁকাৰে এহিঠাম খএনদাঁ । দিল্লীএমে ৰহৰাঁক ছন । খপন হাথ-পৈৰ চনৰেঁত ৰহৈত ছনদাঁ । এহিঠামক তঁ কিছু হিসাৰেঁ নহি ৱুঁঝা ৰহন খছি। কেও ককৰোসঁ গপ্পো কৰৰাঁক হেত্তু তৈযাৰ নহি খছি । এহি মামিনামে দিল্লীও কোনো ৰাঁদাত নীক নহি খছি। ম্বদা ওতএ ৰাঁদাত দিনসঁ ৰহি ৰহন ছী। সভকিছু দেখন-স্বনন খছি । প্বৰান পৰিচিতসভ খছি। এহিঠাম জিনকা ৰঁনে খএনদাঁ তিনকা সমযে নহি ছনি। জীৱনক্ৰম সেহো ৱিচিত্ৰ ছনি। ডেৰিঁড সংগে দিন-ৰাতি এক কেনে ৰহৈত ছ ি। দূপহৰ ৰাতিমে দ্বনূগোটে দাৰু পীৰিঁ কএ হংগামা কৰৈত ছথি । কৈকৰেঁৰ ততেক হল্লো হোগত খছি জে প্বনিস পৰ্যংত খাৰিঁ জাগত খছি। হমসভ তঁ সভ কিছু সহিএ ৰহন ছী। খখন খাৰ কোনো ৰস্তো নহি ৰাঁচন খছি। ৰমা ঠীক হোথি তখন কিছু সোচী। ৰীচ-ৰীচমে শানিনীক ফোন জৰুৰ খৰেঁত ৰহৈত খছি। ও মুঁৰঁগ্ৰ খএৰাঁক খাগ্ৰহ কৰিতে ৰহৈত খছি। ম্বদা ওতদা গেনোক ৰাঁদ কী হান ৰহত তকৰ কোন ঠেকান খছি। হমৰা তঁ নগৈত খছি জে সভকিছু ছোড়ি খপন দিল্লী ঘৰ ৰাপস ভএ জাগ ।

𑒂𑒃-𑒏𑒰𑒪𑓂𑒯𑒱 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒱𑒢𑒔𑒩𑓂𑒨𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒦𑒼𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒿𑒗 𑒡𑒩𑒱 𑒁𑒧𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒠𑒱𑒏𑓂𑒏𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒍𑒕𑒰𑒍𑒢𑒣𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 । 𑒍𑒞𑒯𑒱𑒮𑒦 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒩𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒢𑒰𑒮𑒦 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒏 𑒧𑒬𑒲𑒢 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒏,𑒯𑒧𑒮𑒦 𑒪𑒹𑒢𑒯𑒳𑒿 𑒕𑒲,𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒯𑒰𑒟 𑒪𑒑𑒥𑒻𑒏 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏? 𑒮𑒹 𑒂𑒩 𑒏𑒹 𑒏𑒩𑒞? 𑒯𑒧𑒯𑒲 𑒏𑒋 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒂 𑒏𑒩𑒱𑒞𑒼 𑒕𑒲। 𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧 𑒂𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱,𑒯𑒰𑒪-𑒔𑒰𑒪 𑒣𑒳𑒕𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒏𑒰𑒖𑒣𑒩 𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒛𑒹𑒩𑒱𑒿𑒛 𑒂𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻𑒍𑒏 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒥𑒲𑒔𑒧𑒹 𑒦𑒾𑒞𑒱𑒏 𑒔𑒱𑒏𑒱𑒞𑓂𑒮𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒂𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏 𑒒𑓀𑒙𑒰 𑒍𑒏𑒩 𑒤𑒩𑒧𑒰𑒃𑒮𑒮𑒦 𑒮𑒳𑒢𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒖𑒹𑒢𑒰-𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒖𑒐𑒢 𑒍𑒯𑒼 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒐𑒢 𑒥𑒮 𑒯𑒧 𑒂 𑒁𑒧𑒰 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒲।

𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁𑒁𑒧𑒰𑒏 𑒯𑒰𑒪𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒂𑒥 𑒍 𑒚𑒹𑓀𑒑𑒰 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒏𑒋 𑒒𑒩𑒏 𑒦𑒲𑒞𑒩𑒹 𑒋𑒧𑒯𑒩-𑒍𑒧𑒯𑒩 𑒒𑒴𑒧𑒱 𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒱𑒢𑒔𑒩𑓂𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒧𑒠𑒞𑒱𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒢𑒯 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒞𑒿 𑒪𑒑𑒲𑒔𑒧𑒹 𑒮𑒠𑒩𑒱𑒏𑒰𑒪 𑒔𑒰𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒲। 𑒋𑒯𑒢 𑒯𑒰𑒪𑒞𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒒𑓀𑒙𑒼 𑒦𑒩𑒱 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑒋 𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃। 𑒤𑒹𑒩 𑒖𑒹𑒥𑒼 𑒏𑒞𑒋 𑒏𑒩𑒥𑒻? 𑒄 𑒁𑒧𑒹𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒟𑒱𑒏𑒻𑒏। 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏। 𑒣𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒯 𑒠𑒱𑒢 𑒋𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒲𑒞𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒂𑒥 𑒍 𑒏𑒢𑒲 𑒯𑒼𑒮𑒑𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒟𑒱 ।

𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒯𑒰𑒪𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒁𑒧𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒐𑒢𑒯𑒳 𑒏𑒋 𑒍 𑒦𑒦𑒰 𑒏𑒋 𑒯𑒿𑒮𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

কহতীহ-"হমৰা তঁ ভেল জে গেলহুঁ । অ্যাৰ জন্ম ভৰিক হেত্তু অ্থৰঁন ভএ গেলহুঁ। মুদা অ্যহাঁ হমৰা ৰঁঠা লেলহুঁ।"

"হম কী কেলহুঁ? ঈশ্বৰকেঁ ধন্যৱাদ দিঅ্যন্ু অ্যা ধন্যৱ দ দিঔক ওহি যুৱককেঁ জে কধেষ্টা দেলক অ্যা সমাধানোমে সহযোগী ভেল । কধষ্ট তঁ দুৰ্ঘটনাৱশ ভেল মুদা ওকৰ সহযোগ তঁ স্বঠিতিত ছল। ওকৰ সহী সংস্কাৰক পৰিচাযক ছল ।"

হুনকা গপ্প-সপ্পমে মোন নাগি জাগত ছনি। শানিন সংগে ফোন-ফান সেহো হোগত ৰহৈত ছনি। ৰহি গেলহুঁ হম। সে ককৰা ফুৰসতি ছৈক?নে ককৰো জৰুৰতি ছৈক । একষ্টা ৰূঁঢ় ৰাঁপ মাএক সংগে হজাৰক-হজাৰ কোস ঘৰসঁ ফষ্টকী পড়ল অ্যছি। কে কৰত তকৰ পুছাৰী?

অ্যপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

३.পদ্য

৩.১.আচার্য ৰামানংদ মংডল-আদিকৰি সৰহপা/ মিথিলা ৰতী/ কপূত!/ ৰাম!/ গীত নিখূং

৩.২.লালদেৱ কামত- তানল ঘোঘ

৩.৩.পৰন মিশ্ৰ "গোনৌলী"-অগহন মাস/ সংষ্কাৰক চূকন

৩.৪.জগদানন্দ ঝা 'মনু'- ৪ টা গজল

৩.৬.প্ৰমোদ ঝা 'গোকুল'- আও উঘাৰ ঠী হম/ পুৰনা পাজী

২.১.আচাৰ্য ৰামানংদ মংডন-আদিকরি সৰহপা/ মিথিলা ধৰতী/ কপূত!/ ৰাম!/ গীত লিখূঁ



আচাৰ্য ৰামানংদ মংডন

𑒂𑒠𑒱𑒏𑒥𑒱 𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰/ 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒡𑒩𑒞𑒲/ 𑒏𑒣𑒴𑒞!/ 𑒩𑒰𑒧!/ 𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐 ◌𑓀

𑓑

𑒂𑒠𑒱𑒏𑒥𑒱 𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒹 𑒂𑒠𑒱𑒏𑒥𑒱 𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰।

𑒯𑒼 𑒑𑒹𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒹 𑒑𑒰𑒨𑒥𑒿।

𑒁𑓀𑒑𑒱𑒏𑒰 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒯𑒨 𑒖𑒱𑓀𑒠𑒰।

𑒁𑓀𑒑𑒱𑒏𑒰 𑒏𑒹 𑒂𑒠𑒱𑒏𑒥𑒱 𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰।

𑒧𑒱𑒙𑒪 𑒢 𑒂𑒠𑒱𑒏𑒥𑒱 𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰।

𑒮𑒢𑒰𑒞𑒢 -𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭 𑒧𑒹𑓀।

𑒮𑒩𑒯𑒣𑒰 𑒯𑒼 𑒑𑒹𑒪 𑒑𑒰𑒨𑒥𑒿।

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒹 𑒁𑒞𑒲𑒞।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒮𑒹 𑒯𑒼 𑒑𑒹𑒪 𑒑𑒰𑒨𑒥𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒦𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒦𑒰𑒑𑒪 ।

বৌদ্ধ হো গেলয।

নালন্দা খাক এশিয়া।

সনাতন ৰহ গেল।

সংকুঠিত হোকে ভাৰত।

ৰামা মৈথিলী হো গেল ঘাযল।

২

মিথিলা ধৰতী

মিথিলা ৰহে পূন্য কে ধৰতী।

ভৰল ৰহে সংত খা তপসী।১।

মিথিলা ৰহে জ্ঞান কে ধৰতী।

ভৰল ৰহে ৰিসী খা জ্ঞানী।২।

মিথিলা ৰহে ৰাজা খা ৰানী।

𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒏𑒩𑒱 𑒂 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒿𑒩𑒲।𑓓।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒯𑒹 𑒩𑒰𑒖 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒿𑒩 𑒁𑒯𑓀𑒏𑒰𑒩𑒲।

𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒧𑒰𑒕 𑒦𑒰𑒞 𑒐𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒲।𑓔।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒯𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰 𑒠𑒲𑒢 𑒁𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒲।

𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰 𑒥𑒿𑒢 𑒢𑒾𑒏𑒩𑒰𑒢𑒲।𑓕।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒯𑒹 𑒅𑒔𑓂𑒔 -𑒢𑒲𑒔 𑒏𑒹 𑒡𑒩𑒞𑒲।

𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 -𑒁𑒣𑒧𑒰𑒢 𑒏𑒹 𑒏𑒩𑒢𑒲।𑓖।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒯𑒹 𑒥𑒰𑒿𑒦𑒢-𑒮𑒼𑒪𑒏𑒢 𑒏𑒹 𑒡𑒩𑒞𑒲।

𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒬𑒼𑒮𑒏 -𑒬𑒼𑒮𑒱𑒞 𑒮𑒹 𑒡𑒩𑒞𑒲।𑓗।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒯𑒹 𑒮𑒲𑒞𑒰 𑒏𑒹 𑒡𑒩𑒞𑒲।

𑒦𑒩𑒪 𑒩𑒯𑒹 𑒅𑒑𑒢𑒰 𑒔𑒰𑒏𑒩 𑒮𑒹 𑒡𑒩𑒞𑒲।𑓘।

মিথিলা ৰহে সনাতন ধুন ধৰমী।

ৰামা ভৱন ৰহে শোষক ঋধৰমী।৯।

২

কপূত!

হো ধৰ্ম কে ঠেকেদাৰ!

তূ ধৰ্ম কে নাশ কৈলা হো!

হো হিঁদূ কে ঠেকেদাৰ!

তূঁ হিঁদূ কে মুঁহ পৰ মূতলা হো!

হো মনু কে সঁতান!

তূ মনুষ্যতা কে নাশ কৈলা হো!

হো ঋষি কে সংতান!

তূ ৰাক্ষস পৈদা ভেনা হো!

হো হিংদূ কে ৰক্ষক!

তূ হিংদূ কে ভক্ষক ৱঁননা হো!

হো জজমান কে পূৰহিত!

তূ জজমান কে ৱেঁগজৈত কৈনা হো!

হো ভাৰত কে পুত!

তূ কপূত কহৱাঁযৱাঁ হো!

হো ভাৰত কে কপূত!

ৰামা তোহৰ নিংদা কৰৈত হয হো!

৪

ৰাম!

হে ৰাম কহূ!

শ্রী ৰাম কহূ!

কি জযশ্রী ৰাম কহূ!

সীতাৰাম কহূ!

সীযাৰাম কহূ!

কি জযসিযাৰাম কহূ!

ৰামজানকী কহূ!

জানকীৰাম কহূ!

কি ৰাম কহূ!

অযোধ্যারাসী ৰাম কহূ!

ঘটঘটরাসী ৰাম কহূ!

𑒏𑒱 𑒧𑒰𑒢𑒳𑒮 𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑒄𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑒏𑒱 𑒣𑒰𑒯𑒳𑒢 𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑒯𑒹 𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑒖𑒨 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑒩𑒰𑒧𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒳!

𑓖

𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿

𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒑𑒰𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒡𑒰𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒣𑒰𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒬𑒰𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒯𑒰𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒅𑒚 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒢𑒲𑒚 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒲𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒴𑒿।

মিথিলা কে প্রেম লিখূঁ।

মিথিলা কে ঘৃণা লিখূঁ।

গীত লিখূঁ।

গাৰী লিখূঁ।

মিথিলা কে সংস্কৃতি লিখূঁ।

মিথিলা কে অপসংস্কৃতি লিখূঁ।

গীত লিখূঁ।

ৰামা মিত লিখূঁ।

অপন মংতব্য editorial.ꦱtaff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

३.२.নোনদের কামত- তানন ঘোঘ



নোনদের কামত

তানন ঘোঘ

জে হোথি অ-হিন্যো , সে ছথি অহিন্যো!
পৰিত্যক্ত স্ত্রী কোনা ভেলীহ আদর্শ ভার্যা॥
সে জানৱাঁক নেন নোকক উত্কৃষ্ট আকাংক্ষা
মোনক পিপাসা কিযো জনারৌ পণ্ডা!

প্ৰাতঃ স্মৰণীয়া শ্ৰধ্যেয় পাঁচো নাৰী
নহিঁ ছথি শাস্ত্ৰক জ্ঞানী নে ঋনাড়ী
ওা স্বয়ং ৰাম নেখন নেন ছৈ ঋচৰজে
জে ঋৰণ্য প্ৰান্তৰ মেঁ ৰাঁষ্ট জোহৈত

প্ৰাতঃ স্মৰণীয়া দাসিন ঋহিন্যা সঁ
জিগেসা কয়ননি মৰ্যাদা পুৰুষোত্তম
দেখনৌঁহ ওহিঠাম ছন পাথৰক ভীড়
ছগন্তা ভেন চৰণক ধুৰা ডড়ৈত পড়ৈত

শিনোষ্টসন চষ্টান কোনা ভেন মোম
ঋজগৃত জে ৰঁনি গেনীহ মন্মখক ৰূপ
পুছি ৰৈঁসনাহ শ্ৰীৰাম চন্দ্ৰ জী
হে! ঋহাঁ কোন্ মযাৰী ৰচন - প্ৰপংচ

ঋহাঁ নাৰী মাত্ৰে শ্ৰধা ধৰি নহি
ঘোঘৌনী ৰঁনি হমৰ পৰীক্ষা কিয়ে নৌ ছী
হম ঋহাঁক ঋপৰূপ ঋা মহিমা জনিতহুঁ
কী ঋহাঁ সনাতন দেৱী ঋাদিৰাসী ছী?

এতেক ৰেঁশী ৰহিএস মে ওা পুৰান ঘোঘষ্ট
ঋহাঁক পৰিচয় জানৰাঁক ঋপস্যাঁত মোনকে
হোঁৰনে পৌৰনে চনি জা ৰহনে ঋছি দিগদিগন্ত

সভ্য নাৰীসন খহিঁক সংকোচপন কহীঁ

হমৰা ঔনৌনে চ্চী ৰিচৰণ কৰৈত দক্ষ হৃদযকেঁ
কী খহাঁ গতিহাস পুৰাণকে কোন্ পাত্ৰ চ্চী?
ব্ৰহ্মা জীক মানসপুত্ৰী ৰা প্ৰচেতা জীক তঁ পতৌহ নহিঁ!
খাকি ভৃগু জীক পুত্ৰৱধূ ৰা দীৰ্ঘতমা ও পৰদ্ৰেষীক কে?

ভৰদ্বাস গৌতম খংগিৰাৰঁশী কে তঁ নহীঁ
খপনে দূ ডেগ খাগূ ৰঁঢ়িযৌ খাধুনিকতা নে
ৰাঁনপ্ৰথা ক' ঘোঘ সঁ সমকালীনতা দিশ
খাউ হমৰ খন্ত:কৰণ মহৰ্ষি গৌতম কেৰ

খৰ্ধাংগিনী ৰুপেঁ চিন্হপহিচীন্হ কেনক খচ্চি
খাওৰ খহাঁ তনকে সংশয সঁ শাপিত ৰহী
সৰিপাঁ তনকা চ্চনিযা গন্দ্ৰজী সঁ
কৰৈক চাহিযৈন তকৰাৰ খা প্ৰতিশোধ ।

জ্যগ-জ্যগ সঁ খহাঁক পরিত্র ণ্ডষ্টিযা নিহাৰৈ নে
খাত্তৰ খচ্চি খা খহাঁক পিতা বৃধ্দাশ্ব কেঁ
নহিঁ ৰহতনি গ্লানি নে জন জনকেঁ ক্লেশ
কিযাক তঁ দ্ৰোপতি তাৰা ণ্ডন্তী মন্দোদৰী 'ক
সমান পরিত্ৰতা ও পতিব্ৰতা চ্চীহে খহাঁ!
হে! খহিন্যে খহাঁ!!

-নান দেৱ কামত মো০ ৭৬৩১৩৮০৭৬১

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.পরন মিশ্র "গোনৌনী"-অগহন মাস/ সংস্কাৰক চূকন



পরন মিশ্র "গোনৌনী"

১

অগহন মাস

অগহন মাস হোএছন খাস,

ধান পকৈ ছন খেত কটৈএ ছন |

নোঢ়হা নোঢ়াএ ছন মোন মস্কাএ ছন,

খেতহিমে নাগ- ম্বড়ী পান ভেষ্টৈ ছন ||

ম্বগঠ নেন জাগ ছন, নগৈ ছন ঠাঞ্ৰজী কে ভোগ,

শ্খৰোস পৰোস সেহো ৰঁষ্টাগ ছন, তখনহি হোগছন শ্খন্নযোগ |

হোগত ছন নৰাম্ন শ্খম্নিদের পৰ সেহো চঠ়ৈ ছন,

ব্ৰাহ্মণ ভোজনক ৰাঁদে নৰ শ্খন্ন খৈএন জাগছন ||

ধান কৈগষ্ট শ্খৰৈছন ৰোঁঝক নগৈ ছন কাঁৰ,

শ্খগহনমে মূসোকে দূষ্টা ৰৌহ, কৰৈছন ৰীন ফোড়ৈছন মোকাঁৰ |

জাড় মাস থৰথৰ কপৈত গিৰহম্ব ৰহৈছন ৰেঁচৈন,

ধনকষ্টনী, নাৰৰঁননী, কহিযা গম্ভূম ৰাঁগ হেত্তৈন ||

মেহ গাৰক দিন তকায ছন,

গিৰহস্তক মোন হৰখিত ৰহৈছন |

ভোৰৰেঁ ৰাগত ঘঁ হোগচ্ছে দার্ডন,

জন ৰোঁনিহাৰ হৰদম কহৈচ্ছে-

গিৰহস্তক থৈৰ ঋৰাঁদ ৰহৌন ||

পাঁচটা ছটা ৰঁৰদ নঝৈচ্ছে,

মাধ ফাগুন তক দার্ডন হোগচ্ছে |

মেহক ৰঁৰদ কম চনৈচ্ছে,

পাগষ্টেক ৰঁৰদ ছুৰিঁতে নাঁগৰি ডড়ান ভৰৈচ্ছে ||

জাৰঁন ৰঁৰদ দার্ডন হাঁকৰঁ ঋনিৰার্য ৰহৈচ্ছে,

ঝাৰৈন দেৰঁ' কান ৰঁৰদক মূঁহ পৰ ঠাঢ় ৰহৰঁ ঋনিৰার্য ৰহৈচ্ছে |

পৃথ্বাৰহি ঘঁ ধান ৰঁহাৰৰঁ ঋনিৰার্য ৰহৈচ্ছে,

ধানক খো পৰ ৰাঁৰহৈন ৰর্জিত ঋনিৰার্য ৰহৈচ্ছে ||

মিলী ঢাৰৰ্ ধান ওসাযৰ্,

খ্গঁহ ৰাখৰ্ এক প্রথা র্নন ছন |

র্ৰদ' গোর্ৰক র্নন মহাদের মে ফূন গোদন,

ৰামহি হো ৰাম কহি, মোনী জোখৰ্ এক কথা কহৈছন ||

খাঁগন খাঁগন খগহনী পথাৰ নামী ছন,

দার্ভন হাঁকৰ্ মে র্ৰদক নথাৰ কামী ছন |

নাৰ- পাত পতনো সঁ ভসীনিযা কেনায দামী ছন,

ঢেকীমে কুটিযা, জাঁতমে পিসিযা কেনায স্বাভিমানী ছন||

খেত র্ঠনে খছি, খগহন খরিঁতে খছি,

রিঁনাগেন র্ৰদ খা খৰিহান |

নহি ৰহনে খার্ ও যুগ- জমানা,

নহি ৰহন গৃহস্তক ও শান ||

কেনৌ কিছু ৰিঁনাগত শব্দক প্রযোগ,

জকৰ নহি ঋাৰঁ চনেন ঋছি নহি ঋছি কোনো যোগ |

ভাষা সেহো ওহিনা ৰিঁনা ৰহন, জহিনা ওা সভ প্রথা,

"পরন" চেতনা জগা নিঋ, ভাষা ৰঁচাৰ্ড নাৰ্ড কোনো নর প্রভা ||

২

সংস্কাৰক চূকন

টীক ছোড়নৌ, টীকা (চন্দন) ছোড়নৌ,
ছোড়নৌ পূজাপাঠ |
খানপানক পৰহেজ ছোড়নৌ,
ঋাৰঁ নহি কোনো নাজধাক ||

ধোতী- কুর্তা ছন জে পহচান হমৰ,
মায -ৰাঁপক ঋাদৰ কর্তব্য প্রধান হমৰ
ওা সভ ঋাৰঁ নৈ ৰহন,
নৈ ককৰো কিযো সুনি ৰহন ||

সংস্কাৰ- সংস্কৃতিক পৰিভাষা ৰঁদনেন,
জে মানথি সে ছথি পিছড়ন |
আধুনিকতাক হোড় অছি সহজোড় ,
অপন সভ নিখিদ, দেখৌসক ধৰথি পছোৰ ||

খানপান- ৰেশভূষা, ৰহন সহন - আচাৰ ৰিচাৰ,
সভ কিছু অছি ৰঁদনি ৰহন |
সামাজিক ৰঁধন নিষ্ক্ৰিয অছি,
অন্তৰ্জাতীয ৰিযাহ জোৰ পকৰি ৰহন ||

অপন সংস্কাৰ আ সংস্কৃতি সঁ,
হম ভ' ৰহন ছী দূৰ |
আত্মচিংতন অতিআৱশ্যক,
গহন চিংতন কৰু ভৰপূৰ ||

পশ্চিমি দেশ মে, হমৰা সংস্কৃতিক খূৰঁজোড় চনন ভেন,
ৰেদপাঠ, গীতাপাঠ, উপনিষদ পৰ সেহো খোজ ভেন |
চমক দমক আ চানি চনন ওকৰ অপনাকয,
অপন অপনহি পৰ আৰঁ ৰোঁঝ ভেন ||

একাদশী, চতুৰ্দশী আ একসংঝাক ৰঁদনা,
আযন, ডাগষ্টিগ- ফাসষ্টিগ, কৰৱাচৌথ আ তীজ |
ৰিধি ৰেঁভাৰ,ও সভ পছুআযনক নিশানী,
পাৰনিতিহাৰ সভ তেজনৌ, ছোড়নৌ সামা- চকেৰা গীত |

অপন পারনি, অপন ৰীতি,
অপনাসঁ কৰী সদিখন প্রীত,
সংস্কাৰ অপন, ৰাখী অাদি- অনন্ত |
জে জন অপনহি জড়ি সঁ কটৈতা, ও
জীৱন ভৰি দুহৰতা অা পছতেতা,
সুখদ নৈ মনকৰ অংত ||

-পৱন কুমাৰ মিশ্র "গোনৌনী", হাটগছিয়া, ধাপা, কোন াতা-700105, মো. 9433746295, সহাযক শিক্ষক, শ্রী উমাপতি ৱিদ্যামংদিৰ, পশ্চিম বঁগান সৰকাৰ, কোনকাতা

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

𑓒.𑓔.𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒧𑒢𑒳'- 𑓔 𑒙𑒰 𑒑𑒖𑒪



𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒧𑒢𑒳'

𑓔 𑒙𑒰 𑒑𑒖𑒪

𑓑

𑒔𑒪𑒴 𑒠𑒹𑒐𑒥𑓀 𑒯𑒹 𑒥𑓀𑒯𑒲𑒢𑒰 𑒬𑒱𑒥𑒏𑒹𑓀

𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒾𑒩𑒲𑒏𑒹𑓀 𑒮𑒖𑒢𑒧𑒰 𑒬𑒱𑒥𑒏𑒹𑓀

সভক গ্র খালী ভৰৈ ছথি মোলী

সৰণ খ্বাগৰঁ জে স্বমৰনা শিরকেঁ

গৰীৰোঁকেঁ ছথি গহে স্বননাহৰ

দিযৌ জন ভৰি এক নোষ্টা শিরকেঁ

মন্বখ দানর দের ভূত প্রেতো

সগৰ দ্বনিযা মিন মনেনা শিরকেঁ

সিযা ৰামোণ্ড্রঞ্চ দ্যনকে প্বজনেনি

ৰঁনেনেনি সগৰো খ্বৰাধ্যা শিরকেঁ

ণ্ড্রপানিধি কৈনাশরাসী জয ভর

চৰণ রংদন জগ ৰঠৈতা শিরকেঁ

মনোৰথ সরঁ পূৰ্ণ কৰতা শম্ভূ

কহন ’মন্ব’ জে মনসঁ ভজতা শিরকেঁ

(মাত্ৰাক্ৰম 12222-12222, সভ পাঁতিমে)

২

ভগরতী জকৰ মাএ ও ষ্টুগৰ ৰহন কোনা

হাথ ঠৈ দ্বনূ ভেষ্টন ৰংক ও কহন কোনা

মাথ পৰ হমৰ সদিখন জখন হাথ মৈযাকেঁ

এহিঠাম ৰহনৈ কোনো কর্ঠিন ষ্টহন কোনা

নেরঁ ঠোৰি কখনো দেরাঁক রাঁত কনি সোচূ

সগৰ গাম দেখূ স্বখ শাংতি নহি রঁহন কোনা

শেৰকেঁ ঘৰে রৈঁসন নহি শিকাৰ ভেষ্টৈ ঠৈ

ঘৰসঁ জে নিকনরৈঁ নহি ঘৰ রঁনত মহন কোনা

𑒏𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹𑒩 ’𑒧𑒢𑒳’ 𑒏𑒩𑒲 𑒯𑒧 𑒮𑒥

𑒄 𑒮𑒯𑒖 𑒮𑒑𑒩 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒢𑒞 𑒖𑒯𑒪 𑒏𑒼𑒢𑒰

(𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒏𑓂𑒩𑒧 212-1222-212-1222, 𑒮𑒦 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒱𑒧𑒹)

𑓓

𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒼𑒢 𑒏𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒾𑓀

𑒩𑒯𑒪 𑒏𑒼𑓀𑒜𑓃 𑒕𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒾𑓀

𑒖𑒧𑒰𑒢𑒰 𑒮𑒳𑒞𑒪 𑒕𑒪 𑒖𑒐𑒢 𑒢𑒲𑓀𑒠𑒮𑒿

𑒞𑒯𑒢 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒖𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒾𑓀

𑒪𑒑𑒪 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒲𑒮𑒧 𑒥𑒩𑒐 𑒡𑒩𑒱 𑒢𑒯𑒱

𑒣𑒛𑓃𑒼𑒮𑒢𑒮𑒿 𑒑𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒾𑓀

𑒖𑒳𑒂 𑒕𑒪 𑒪𑒠𑒪 𑒏𑒰𑒿𑒯𑒣𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒏

𑒣𑒮𑒲𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒾𑓀

ঙমৰ ’মন্ব’ ৰিঁতন শ্বাৰ কী কৰৰেঁ

শ্বপন মোন ঠানন গজন কহনোঁ

(মাত্রাক্রম 122-122-1222, সভ পাঁতিমে)

৪

ভহৰন ভীত নৈ ঙঠাঙ যৌ পাদ্দন
জর্জৰ ষ্টাষ্ট নৈ সষ্টাঙ যৌ পাদ্দন

খানী চ্চাড়ৰেঁ ঙচ্চেহৰেঁ ভৰি দিন
ঠাৰ ঠূৰেঁত নৈ ৰঁঠাঙ যৌ পাদ্দন

পাকন কাঁঠ জেহনে ধৰে ভৰিমে
ৰাঁহৰ নাক নৈ কষ্টাঙ যৌ পাদ্দন

ধ্বধকৈ শ্বাগি খড় খড়েন পজৰন চ্চৈ
পাগন ঠাৰি নৈ জৰাঙ যৌ পাদ্দন

সগৰো খাম   গেন সড়ি হৰেঁনীকে
’মন্ব’কেঁ হঁসি ক নৈ ৰঁজাঙ যৌ পাদ্দন
(মাত্রাক্রম 2221-212-1222, সভ পাঁতিমে। দোসৰ শেৰকেঁ, দোসৰ পাঁতিমে দূ ষ্টা নঘুকেঁ দির্ঘ মানক চূষ্ট নেন গেন শ্বচ্চি)

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৬.প্ৰমোদ ঝা 'গোকুল'- অাও উঘাৰ চী হম/ পুৰনা পাজী



প্ৰমোদ ঝা'গোকুল'

অাও উঘাৰ চী হম/ পুৰনা পাজী

১

অাও উঘাৰ চী হম

ঝৰ ঝৰ ঝহৰয
জেনা ফূন হিঁাৰ
ঔপ ঔপ ঔপকয
জেনা ওসক ফূহাৰ
নোৰক ঔঘাৰ চ্ছী হম তহিনা
মৌনন ফূন রেঁকাৰ চ্ছী হম ।
রাঁত রাঁত মে ঋভহেনো
ডেগ ডেগ পৰ ঠেনমঠেনা
গ্বড় গ্বৰু ঠিন্নী ঠেনা
জত'তত' ৰেনমপেনা
খিন্ন মন নাচাৰ চ্ছী হম
মানূ এক রিচাৰ চ্ছী হম ।
চৌদিস তম,তম তম কৰয
প্রাণ ঋরগ্রহ জতয ততয
জ্ঞান গজোতক মন্ত্র জপয
ঋজ্ঞান ম্বক্কা ম্বকিযারঁয
দ্বর্দিনক মাৰন ঋভিশাপ চ্ছী হম
ঋন্বচক্র চ্ছী হম । সপ্ত ৰথীক ধৰি
ভূখন পেঔ তৃষিত কণ্ঠ
ঋাহো ভৰ ৰে কেও চণ্ঠ!
চ্ছূচ্ছ্চ্ছ ডীঙ হাঁকয নণ্ঠ
সরঁ স্বখী রসন ঋাকণ্ঠ
ৰুদন মে ঘোৰ চীত্কোৰ চ্ছী হম

ৰসন ৰিঁন্ব খাও ঙঘাৰ ঠী হম ।

২

প্ৰনা পাজী

স্বন ৰে ঢোষ্টা !ঙখাৰিকে খূষ্টা
মাৰৰঁ সষ্টকা ধৈকে পোনে পৰ৷
কনডেৰিযো তকনেঁ সীমা দিস
ঠাঢ়ে ছৌ ৰে !ৰনৰামক হৰ !!
ঠক্ৰ স্বদৰ্শন ঠকভৌৰ কষ্টৈ ছৌ
ঠাক ঠৌৰঁন্দ ঠাৰু, ঠাৰূ কাত
তীৰ ধন্বষ সংধানিত শ্ৰী ৰামক
তৈযাৰে ৰহ খাগনে হন্বমানক নাত॥
ৰণ ঠংডী ৰঁনিকে দ্বৰ্গা খনেকো
কানীক খৰ্গ কৰৈ ছৈন ঠমঠম
খৰি ৰক্ত পিযৈনে খপ্পৰ ভৰি
নপ নপ জীহক নানী খন্বপম ॥
কহা স্বনীক ৰাঁত নৈ খাৰঁ
সীধে মাৰৰৌ ছাতী পৰ মুক্কা ।
মুহঁ কান ভসকাগযেকে ছোড়ৰৌ
গ্বৰগ্বৰৈত ৰহিযেঁ তখন তোঁ দক্কা॥
সত্য খহিংসাক পথ খন্বগামী হম
তেঁ বূঁম নৈ হমৰা কখনো ৰাঁৰাঁজী৷
বূঁমন হমৰো ৰঁনধিওৰো কৰৈমে

অখদৌক চেঁ তোঁ ৰে পৃৰনা পাজী!!

- প্রমোদ ঝা'গোকুল',) দীপ মধুরনীরিহাৰ(, ফোন-৯৫৭১৭৭৯৫৬১

অপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

